

**ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
TARYBA**

**SPRENDIMAS
DĖL ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2011-2020 M. ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO
IR ATLIEKŲ TVARKYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2011 m. liepos 28 d. Nr. T1-261
Šilalė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 55-1049; 2008, Nr. 113-4290) 6 straipsnio 31 punktu, 9 straipsnio 1 punktu, 16 straipsnio 2 dalies 36 punktu, 18 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) 25 straipsniu, 28 straipsniu, 30 straipsniu ir 31 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (Žin., 1992, Nr. 5-75) 23 straipsniu, Aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 63-2065) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 „Dėl Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003) (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimo Nr. 1224 redakcija), Šilalės rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti pridedamus:

- 1.1. Šilalės rajono savivaldybės 2011-2020 m. atliekų tvarkymo planą;
- 1.2. Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisykles.

2. Pripažinti netekusiais galios:

2.1. Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2006 m. balandžio 27 d. sprendimą Nr. T1-1054 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės 2005-2014 m. atliekų tvarkymo plano ir atliekų tvarkymo taisyklių tvirtinimo“;

2.2. Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. sausio 29 d. sprendimą Nr. T1-35 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2006 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T1-1054 patvirtintų atliekų tvarkymo plano ir atliekų tvarkymo taisyklių pakeitimo“.

3. Paskelbti informaciją apie šį sprendimą vietinėje spaudoje, o visą sprendimą – Šilalės rajono savivaldybės interneto tinklalapyje www.silale.lt.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Meras

Jonas Gudauskas

PATVIRTINTA
Šilalės rajono savivaldybės tarybos
2011 m. liepos 28 d. sprendimu Nr. T1-261

Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas

2011 m.

1. ĮVADAS

Šilalės rajono savivaldybėje 2011 m. pradžioje buvo 28703 gyventojai (iš jų 5843 – Šilalės m.). Būstų skaičius Šilalės r. – 8856 (iš jų daugiabučių namų – 2733, individualių namų valdų – 6123), iš jų būstų skaičius Šilalės m. – 2188 (iš jų daugiabučių namų – 1575, individualių namų valdų – 613).

Bendras būstų plotas sudaro ~ 645920 m².

Šilalės rajono savivaldybėje veikia apie 330 ūkio subjektų.

Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas (toliau – ATP), parengtas vadovaujantis LR Atliekų tvarkymo įstatymu, Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu (toliau – VSATP), LR Aplinkos ministro 2010-12-16 įsakymu NR. D1-1004 „Dėl reikalavimų regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams patvirtinimo“ bei Tauragės regiono plėtros tarybos 2010 m. rugsėjo 14 d. sprendimu Nr. R1-4 patvirtintu Tauragės regiono atliekų tvarkymo planu 2010-2020 metams (toliau TRATP).

Plane įvertinta esama Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo būklė, susidarantys, surenkami ir tvarkomi komunalinių atliekų kiekiai bei jų prognozė iki 2020 m.; pateikti pagrindiniai ES direktyvų ir Lietuvos teisės aktų reikalavimai bei užduotys komunalinių atliekų tvarkymui; pristatomos komunalinių atliekų tvarkymo galimybės – alternatyvos; pateikiama ilgalaikė atliekų tvarkymo strategija 2011-2020 metams bei trumpalaikė veiksmų programa 2011-2014 metams.

Plane numatytos priemonės užtikrina ES direktyvose ir VSATP bei TRATP nustatytų reikalavimų ir užduočių įgyvendinimą Šilalės rajono savivaldybėje:

- pasiekti, kad rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos šios komunalinės atliekos:
 - antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas – popierius ir kartonas, stiklas, plastikas, metalas;
 - biologiškai skaidžios atliekos;
 - buityje susidarančios pavojingos atliekos;
 - buities elektros ir elektroninės įrangos atliekos;
 - didelių gabaritų komunalinės atliekos (balnai ir panašiai), tame tarpe naudotos padangos;
 - buitinės statybos ir remonto atliekos;
 - mišrios komunalinės atliekos (likusios po rūšiavimo šaltinyje atliekos);
- iki 2020 m. pasiekti, kad atskirai būtų surenkama ir pakartotinai panaudojama arba perdirbama ne mažiau kaip 50 proc. tokių medžiagų kaip popierius/kartonas, plastmasės, stiklas ir metalai;
- užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos sudarytų:
 - nuo 2013 metų – ne daugiau kaip 50 procentų 2000 metais šalintų biologiškai skaidžių komunalinių atliekų kiekio;
 - nuo 2020 metų – ne daugiau kaip 35 procentus 2000 metais šalintų biologiškai skaidžių komunalinių atliekų kiekio;
- įdiegti mišrių komunalinių atliekų mechaninį biologinį apdorojimą ir/arba organizuoti atskirą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų surinkimą bei šių atliekų apdorojimą (kompostavimą arba anaerobinį pūdymą (biodujų išgavimą) ir substrato kompostavimą); skatinti biologinių atliekų kompostavimą individualiose namų valdose;
- užtikrinti, kad surūšiuojant komunalines atliekas, likusios netinkamos perdirbti turinčios energetinę vertę atliekos būtų naudojamos energijai gauti.

Plane nustatytos priemonės, užtikrinančios VSATP (nauja redakcija, patvirtinta 2007-10-31 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1224, Žin., 2007, Nr. 122-5003; Žin., 2009, Nr. 57-2236; Žin., 2010, Nr. 87-4607, Nr. 146-7486; aktuali redakcija – nuo 2010.12.15), Tauragės regiono plėtros tarybos 2010 m. rugsėjo 14 d. sprendimu Nr. R1-4 patvirtintame TRATP nustatytų užduočių įgyvendinimą.

Šių priemonių įgyvendinimas bus organizuojamas vadovaujantis Koncesijos sutartimi tarp Šilalės rajono savivaldybės ir UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – TRATC), patvirtinta 2009 m. balandžio 7 d. Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-120.

Šilalės rajono savivaldybės ATP, patvirtinus jį Šilalės rajono savivaldybės taryboje, taps teisiniu pagrindu investiciniams projektams, užtikrinantiems Savivaldybės teritorijoje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymą ir/ar atliekų naudojimą energijai gauti pagal teisės aktų užduotis.

Šiame Plane pateiktos galimos atliekų apdorojimo technologijos bei įvertintos galimos (tinkamos Šilalės rajono savivaldybei) komunalinių atliekų surinkimo ir apdorojimo alternatyvos.

Šilalės rajono savivaldybės taryba 2010 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. T1-256 pritarė parengtai galimybių studijai ir TRATC paraiškai APVA gauti ES finansavimą investiciniam projektui „Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra, sukuriant bioskaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą“.

2. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

2.1 Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos (KATS) reglamentavimas

Bendruosius teisinius atliekų tvarkymo reikalavimus nustato LR Atliekų tvarkymo įstatymas (Nr. VIII-787, Žin., 1998, Nr. 61-1726; nauja redakcija Nr. IX-1004, 2002-07-01, Žin., 2002, Nr. 72-3016; Žin., 2003, Nr. 61-2768; Žin., 2004, Nr. 73-2544; 2005, Nr. 84-3111; Žin., 2008, Nr. 76-2999, Nr. 81-3180; Žin., 2009, Nr. 154-6961; Žin., 2010, Nr. 54-2645; Žin., 2011, Nr. 52-2501; aktuali redakcija – nuo 2011.05.03) – toliau ATĮ ir Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 (Žin., 1999, Nr. 63-2065; Žin., 2001, Nr. 45-1604; Žin., 2002, Nr. 100-4461; Žin., 2004, Nr. 68-2381; Žin., 2007, Nr. 11-461; Žin., 2008, Nr. 26-942, Nr. 55-2109, Nr. 67-2541; Žin., 2010, Nr. 43-2070, Nr. 70-3492, Nr. 135-6910; aktuali redakcija – nuo 2010.11.19) – toliau ATT.

ATĮ nustato bendruosius atliekų prevencijos, apskaitos, surinkimo, saugojimo, vežimo, naudojimo, šalinimo reikalavimus ir pagrindinius atliekų tvarkymo sistemų organizavimo bei planavimo principus. ATT nustato atliekų surinkimo, saugojimo, vežimo, naudojimo, šalinimo, apskaitos, identifikavimo, deklaravimo, rūšiavimo, ženklinimo tvarką.

Specifinių atliekų srautų tvarkymą reglamentuoja teisės aktai, skirti konkrečiam atliekų tvarkymo būdai (atliekų šalinimui, deginimui, kompostavimui) arba atliekų srautui (pakuočių atliekoms, elektros ir elektroninės įrangos atliekoms, baterijų ir akumuliatorių atliekoms, alyvų, PCB/PCT atliekoms, eksploatuoti netinkamoms naudoti transporto priemonėms ir jų dalims, metalo laužui ir kt.).

Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas (patvirtintas 2007-10-31 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1224, Žin., 2007, Nr. 122-5003; Žin., 2009, Nr. 57-2236; Žin., 2010, Nr. 87-4607, Nr. 146-7486; aktuali redakcija – nuo 2010-12-15), nustato atliekų tvarkymo prioritetus ir principus, strateginius tikslus ir uždavinius, užduotis ir jų įgyvendinimo priemones bei aprašo užduočių ir priemonių įgyvendinimo ir atskaitomybės mechanizmą.

VSATP nuostatos privalo būti perkeltos į regioninius ir savivaldybių atliekų tvarkymo planus. Be nacionalinių teisės aktų komunalinių atliekų tvarkymą Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje reglamentuoja Šilalės rajono savivaldybės ATT.

2.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims).

Už savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos reglamentavimą, organizavimą, administravimą ir jos eksploatavimą, komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą atsakinga yra savivaldybės taryba.

Ji Koncesijos sutarties pagrindu savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos administravimo – operatoriaus įgaliojimus suteikė TRATC.

TRATC įgavo teisę (įgaliojimus) organizuoti ir administruoti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymą ir (arba) teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas pagal Koncesijos sutartį su Savivaldybe arba organizuoti viešuosius konkursus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugoms pirkti. TRATC, sudarydamas Koncesijos sutartį, įsipareigojo vykdyti Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriaus funkcijas bei organizuoti viešuosius pirkimus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugoms pirkti Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje.

Šilalės rajono savivaldybė kartu su kitomis Tauragės regiono savivaldybėmis yra sudariusi Jungtinės veiklos sutartį ir 2002 m. birželio 28 d. įsteigusi TRATC, kurios veikla apibrėžta įmonės įstatuose ir kituose dokumentuose. Remiantis akcininkų sutartimi, TRATC yra įpareigota organizuoti visų komunalinių ir gamybos atliekų, susidarančių Tauragės apskrities savivaldybių teritorijose, tvarkymą tiek, kiek savivaldybės sutinka suteikti TRATC tokias teises.

Vadovaujantis Šilalės rajono savivaldybės ATT ir ATP, TRATC organizuoja Tauragės regiono atliekų tvarkymo įrenginių veiklą ir nustato šių įrenginių eksploatavimo tvarką savivaldybės teritorijoje, atsižvelgiant į Šilalės rajono savivaldybės interesus.

Šilalės rajono savivaldybėje komunalinių atliekų surinkimo ir jų transportavimo į regioninį sąvartyną (Tauragės r. Leikiškių kaimas) paslaugas teikia UAB „Šilalės komunalinis ūkis“, pagal atitinkamą sutartį su TRATC, ir TRATC – Šilalės didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelės (toliau – DGASA) eksploatavimas, veikianti pagal Koncesijos sutartį.

Įvedus vietinę rinkliavą, komunalinių atliekų surinkimo ir jų transportavimo į regioninį sąvartyną, antrinių žaliavų surinkimo iš kontenerių, didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo atliekų turėtojų apvažiavimo būdu (bent 2 kartus per metus) paslaugas teiks UAB „Šilalės komunalinis ūkis“, kuri 2009 m. laimėjo atitinkamą šių paslaugų pirkimo konkursą.

Šilalės didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelę (toliau – DGASA) ir būsimą Šilalės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę (toliau – ŽAKA) ir toliau eksploatuos TRATC arba TRATC skelbs šių aikštelių eksploatavimo ir su jomis susijusių paslaugų (pvz., buities pavojingų atliekų, buities elektros ir elektronikos atliekų, didžiųjų atliekų, netinkamų naudoti transporto priemonių ir jų dalių bei kitų specifinių atliekų surinkimo paslaugų, kartu su DGASA eksploatavimo paslaugomis bei žaliųjų atliekų surinkimo ir maisto/virtuvės atliekų surinkimo – kartu su ŽAKA eksploatavimo paslaugomis) atitinkamus pirkimo konkursus visame regione.

2.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas turi remtis „visų sąnaudų padengimo“ principu, principu „teršėjas moka“ ir „gamintojo atsakomybės“ principu – t.y. apmokestinamų gaminių ir medžiagų (pvz., pakuočių), dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas padengia šių atliekų tvarkymo išlaidas.

„Visų sąnaudų padengimo“ principas nustato, kad įmokos (tarifai arba vietinė rinkliava) už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas, įskaitant sistemos administravimo, atliekų šalinimo įrenginių uždarymo ir priežiūros po uždarymo sąnaudas.

Lietuvoje „gamintojo atsakomybės“ principas turi būti taikomas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekų, alyvų, nebetinkamų naudoti transporto priemonių ir jų dalių bei kitų apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymui.

Pakuočių atliekos bei elektros ir elektroninės įrangos atliekos patenka į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, tačiau šių atliekų tvarkymo sąnaudos pagal gamintojo atsakomybės principą turėtų būti dengiamas šių gaminių gamintojų/importuotojų (arba jiems atstovaujančių licencijuotų organizacijų) ir neturėtų būti įskaitomos į įmokas (tarifus) už komunalinių atliekų tvarkymą arba vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą.

TRATC steigimo sutartyje Tauragės apskrities savivaldybės įsipareigojo, kad:

- visą atliekų tvarkymo veiklą finansuos iš lėšų tiesiogiai ar netiesiogiai surenkamų už atliekų tvarkymo paslaugas pagal visų savivaldybių teritorijose visiems atliekų turėtojams (būstų savininkams ir ūkinės veiklos subjektams) nustatytą vieningą atsiskaitymo už atliekų tvarkymą sistemą;
- nustatys savo administruojamose teritorijose vienodus, ekonomiškai pagrįstus užmokesčio už surinktų ir sutvarkytų komunalinių atliekų kiekio vienetą (toną) tarifus (rinkliavas), kad surenkamos lėšos padengtų visas atliekų tvarkymo sistemos sąnaudas, tačiau paslaugų teikimas nevirstų pelno siekiančia veikla;
- įmokų už atliekų tvarkymą lėšos bus naudojamos tik atliekų tvarkymo sistemai finansuoti.

TRATP savivaldybėms yra rekomenduojama įdiegti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą.

Šiuo metu vieninga regioninė atsiskaitymo už komunalinių atliekų tvarkymą sistema dar tik kuriama, tačiau Tauragės regiono savivaldybės jau priėmė sprendimus įvesti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą.

Šilalės rajono savivaldybės taryba taip pat pritarė vietinės rinkliavos įvedimui Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje, pavedant TRATC parengti vietinės rinkliavos įvedimui reikalingus dokumentus.

Kol vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą dar neįvesta, komunalinių atliekų tvarkymas yra finansuojamas iš lėšų, kurias komunalinių atliekų turėtojai (fiziniai ir juridiniai asmenys) moka UAB „Šilalės komunalinis ūkis“ pagal tarp jų sudarytas sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo.

Atliekų turėtojai, kurie naudojami kolektyviniais kontaineriais, už komunalinių atliekų tvarkymą privalo mokėti UAB „Šilalės komunalinis ūkis“ pagal savivaldybės tarybos patvirtintus komunalinių atliekų tvarkymo tarifus, priklausomai nuo atliekų susikaupimo normų gyventojui per metus.

Atliekų turėtojai, kurie naudojami individualiais (atskiris) konteineriais, moka už faktiškai sutvarkytą atliekų kiekį (t.y. už tam tikros talpos konteinerių išvežimą tam tikru dažnumu) pagal Šilalės rajono savivaldybės tarybos patvirtintus tarifus už 1 kubinio metro komunalinių atliekų tvarkymą; konteinerio talpa priklauso nuo atliekų susikaupimo normų.

Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 7 d. sprendimu Nr. T1-149 buvo nustatyti ir patvirtinti šie komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų bei jų tvarkymo (transportavimo į sąvartyną) paslaugų tarifai:

220,33 Lt su PVM už vieną toną (55,08 Lt su PVM už vieną kub. m).

Atliekų šalinimo Leikiškių sąvartyne įkainį (sąvartyno vartų mokestį) nustatė TRATC valdyba – šiuo metu jis yra 75,22 Lt/tona su PVM.

TRATP (2010-2020 m.) rekomenduojama, kad visos šeimos išlaidos komunalinių (buitinių) atliekų tvarkymui neturėtų viršyti 1 % nuo jų vidutinių (disponuojamų) pajamų. Statistikos departamento duomenimis, vidutinės disponuojamos piniginės pajamos vienam namų ūkio nariui per mėnesį 2008 m. Tauragės apskrityje sudarė 861,0 Lt (Lietuvos Respublikoje – 986,8 Lt). Jeigu už komunalinių atliekų tvarkymą vienas namų ūkio narys Šilalėje vidutiniškai moka 5,97 Lt/mėn., tai sudaro 0,7 proc. nuo jo vidutinių (disponuojamų) pajamų.

Šiuo metu iš atliekų turėtojų surenkamos įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą yra nepakankamos ir neužtikrina visų Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudų padengimo.

Iš dalies tai yra dėl to, kad ne visi komunalinių atliekų turėtojai naudojami paslauga ir (ar) moka už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas.

Situacija yra nepatenkinama, kadangi neužtikrinamas paslaugos teikimo visuotinumai (nepasiekta, kad sistema naudotųsi bent 95% atliekų turėtojų; nes 2009 m. pabaigoje KATS paslaugomis naudojosi tik 76 proc. atliekų turėtojų) ir neleidžia pasiekti reikiamo atliekų tvarkymo paslaugos kokybės lygio - antrinių žaliavų/pakuočių atliekų surenkama ~0,7 proc. arba ~1,5 kg/gyventojui (tai yra labai mažas kiekis), buitinių pavojingų atliekų praktiškai nerenkamos, buitinių elektros ir elektronikos atliekų surinkta ~0,13 kg/gyventojui, didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų, įskaitant naudotas automobilių padangas ~0,75 kg/gyventojui

Todėl norint išspręsti šias problemas buvo priimtas Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimas įvesti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą.

2.4. Susidarantys ir tvarkomi komunalinių atliekų kiekiai

Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje ekspertiniais vertinimais kasmet susidaro beveik 6000 tonų komunalinių atliekų, t.y. apie 209 kg komunalinių atliekų vienam statistiniam gyventojui ir tai sudaro tik apie 51 proc. nuo šalies vidurkio¹.

TRATC duomenimis, 2009 m. į sąvartynus (Paneročio ir Leikiškių) iš Šilalės rajono savivaldybės buvo atvežta šalinti 5122 tonos mišrių komunalinių atliekų; bet beveik ketvirtadalis atliekų turėtojų komunalinių atliekų surinkimo ir jų tvarkymo paslauga vis dar nesinaudoja!

Leikiškių sąvartyne 2010 m. iš Šilalės rajono savivaldybės buvo priimta šalinti 4765 tonos mišrių komunalinių atliekų.

Antrinių žaliavų 2009 m. buvo surinkta tik 43,43 tonos, t. y. tik ~1,5 kg/gyventojui.

¹ Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, 2008 m. Lietuvoje susidarė apie 409 kg komunalinių atliekų vienam statistiniam gyventojui (į šį kiekį įeina ir komunalinės atliekos, susidarantys įmonėse, įstaigose ir organizacijose).

Kitas atskirai surinktas atliekas sudarė: naudotos padangos – 21,61 tonos ir EEĮ atliekos – 3,69 tonos.

Tikslios informacijos apie susidarančių komunalinių atliekų sudėtį Šilalės rajono savivaldybėje nėra, todėl ją nustatant buvo remtasi įvairių Lietuvoje atliktų atliekų sudėties tyrimų rezultatais (1. lentelė).

Šioje lentelėje dešiniame stulpelyje yra pateikti Šilalės rajono savivaldybėje 2010 m. prognozuojami susidariusių komunalinių atliekų kiekiai suskirstyti pagal orientacinę atliekų sudėtį.

Didžiąją dalį (60 proc.) mišrių komunalinių atliekų sudaro biologiškai skaidžios atliekos (biologinės atliekos (maisto/virtuvės atliekos ir žaliosios atliekos), popierius/kartonas, mediena, natūralūs pluoštai, įvairi smulkmė ir pan.).

Antrinės žaliavos sudaro 35 proc. nuo bendro susidarančio komunalinių atliekų kiekio, iš kurių didžiąją dalį sudaro pakuočių atliekos (virš 50 proc.).

1. lentelė. Komunalinių atliekų sudėtis

Eil. Nr.	Komunalinių atliekų sudėtis	Iš Atliekų tvarkymo plano projekto Lietuvoje 2000 m. gruodžio mėn.	Kauno m. vidutinė atliekų sudėtis 2002. 07.16	Iš Šiaulių m. GS 1997 m. Šiaulių m. kom. atliekos	Kaimo atliekų sudėtis Telšių regione	Kaimo atliekų sudėtis Alytaus regione	Klaipėdos m. atliekų sudėtis (Komunalinių vadybos centras 2002 07)	Siūloma Tauragės regionui	Prognozė Šilalės r. sav. %	Srauto dalies kiekis, t/m 2010 m. bazėje (6000 t)
1.	Organinės atliekos (augalinės ir gyvulinės kilmės maisto atliekos, sodo atliekos)	43 %	40,3 %	44,2 %	26,6%	25%	55,8 %	40,2 %	43,0	2580
2.	Popierius ir kartonas	15 %	16,1 %	12,4 %	1.1%	2%	19 %	10,1 %	10,0	600
3.	Plastmasė	8 %	9.5 %	16,4 %	3.9%	8%	8,4 %	8.9 %	9,0	540
4.	Stiklas	6 %	7.8 %	6,0 %	11.3%	8%	9 %	7,2 %	7,2	432

5.	Mediena	1 %			-			0,2 %	0,2	12
6.	Geležis ir kiti metalai	3 %	3,3 %	2,8 %	2.9%	3%	2,2 %	2,7 %	1,5	90
7.	Kitos degios medžiagos	6 %	13,8 %	11,3 %	8.4%			6,2 %	5,0	300
8.	Kitos nedegios medžiagos	10 %	9,5 %	6,7 %	0.4			6,2 %	7,0	420
9.	Pavojingos atliekos	<1 %					1,2 %	0,3 %	0,5	30
10.	Kitos atliekos (tame tarpe elektronikos laužas)	8 %				12%	4,5 %	5,9 %	3,0	180
11.	Smėlis ir dulkės, sąslavos				38.7	40%		18.0	10,0	600
12.	Augmenijos atliekos				1.1	2%		1.3	3,6	216

2.5. Atliekų turėtojams teikiamos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos

Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2006 m. balandžio mėn. 27 d. sprendimu Nr. T1-1054 buvo patvirtintas Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2005-2014 m., kurio pagrindinis tikslas – užtikrinti paslaugos plėtrą iki VSATP (Žin., 2002 Nr. 40-1499) nustatytų rodiklių.

Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2006 m. balandžio mėn. 27 d. sprendimu Nr. T1-1054 taip pat buvo patvirtintos Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės, kurios nustatė konkrečias komunalinių atliekų tvarkymo užduotis ir priemones joms pasiekti bei atliekų turėtojų teises ir pareigas, o taip pat reikalavimus atliekų tvarkytojui.

Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr.1224 patvirtintoje VSATP naujoje redakcijoje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų plėtros rodikliai buvo labiau sukonkretinti.

Paslaugos visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų), ar kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Didelis dėmesys šiame plane buvo skirtas ir „gamintojo atsakomybės principui“ įgyvendinimui bei ES sąvartynų direktyvos įgyvendinimui.

Komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugos Šilalės rajono savivaldybėje 2009 m. buvo teikiamos tik 76 proc. atliekų turėtojų; iki paslaugos visuotinumą – 95 proc., dar toloka.

Antrinių žaliavų/pakuočių atliekų ir įvairių specifinių atliekų, esančių komunalinėse atliekose, atskiras surinkimas taip pat yra vykdomas nepatenkinamai – iš viso atskirai nuo mišrių komunalinių atliekų surinkta tik ~ 1 proc. įvairių atliekų, pagrindinai antrinių žaliavų ir naudotų padangų (t.y. tik ~ 2,5 kg/1gyv./metus).

Situacija yra sudėtinga – nes Savivaldybė net nepriartėjo prie teisės aktuose nustatytų užduočių vykdymo.

Todėl Šilalės rajono savivaldybės taryba, norėdama paspartinti komunalinių atliekų surinkimo paslaugų plėtrą savivaldybės teritorijoje, 2009 m. priėmė sprendimą dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą įvedimo. Vėlesniais tarybos sprendimais Vietinės rinkliavos įvedimo momentas vis buvo nukeliamas vėlesniam terminui; šiuo metu vietinę rinkliavą numatyta įvesti 2011 metais.

Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. balandžio 7 d. sprendimu Nr. T1-120 buvo pritarta Koncesijos sutarties sudarymui su TRATC ir patvirtinta sutartis.

Pagal Koncesijos sutartį Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos (KATS) operatoriaus teisės buvo perduotos TRATC ir jam pavesta organizuoti bei administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Šiuo metu mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir jų tvarkymo (transportavimo į regioninį sąvartyną) paslaugas pagal atitinkamą sutartį su TRATC teikia UAB „Šilalės komunalinis ūkis“.

Mišrios komunalinės (buitinės) atliekos surenkamos 0,12-1,1 m³ talpos standartiniais konteineriais. Buitinių atliekų konteinerius nemokamai pateikia UAB „Šilalės komunalinis ūkis“.

Gyventojai, gyvenantys individualiuose namuose, yra aptarnaujami individualiais konteineriais (t.y. UAB „Šilalės komunalinis ūkis“ kiekvienam individualaus namo/valdos savininkui nemokamai pateikia atskirą konteinerį), jei nuolatinė individualaus konteinerio buvimo vieta yra atliekų turėtojo privačioje valdoje ar kitais pagrindais (pvz., nuoma, panauda) valdomame žemės sklype.

Kitais atvejais, šie gyventojai yra aptarnaujami (naudojasi) 1,1 m³ talpos kolektyviniais konteineriais, pastatytais konteinerių aikštelėse.

Daugiabučių namų gyventojai yra aptarnaujami 1,1 m³ talpos kolektyviniais konteineriais, pastatytais konteinerių aikštelėse.

Juridiniai asmenys aptarnaujami individualiais konteineriais, kurie pastatomi įmonės, įstaigos ar organizacijos teritorijoje.

Jeigu juridiniai asmenys neturi kur pasistatyti konteinerio, tai jie aptarnaujami (naudojasi) 1,1 m³ talpos kolektyviniais konteineriais, pastatytais konteinerių aikštelėse.

Vadovaujantis Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėmis, atliekų tvarkytojas UAB „Šilalės komunalinis ūkis“ privalo:

- sudaryti sutartis su komunalinių atliekų turėtojais
 - informuoti atliekų turėtojus (tiesiogiai arba per daugiabučių namų savininkų bendrijas ar butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administratorius) apie jiems priskirtų konteinerių aikštelių buvimo vietą, jose esančių konteinerių kiekį/talpas ir surenkamas komunalines atliekas;
 - informuoti atliekų turėtojus apie konkretų konteinerių ištuštinimo laiką (grafiką);
 - aptarnauti atliekų turėtojus tiksliai pagal nustatytą grafiką;
 - sutvarkyti atliekas, iškritusias iš konteinerių jų ištuštinimo metu;
 - tinkamai prižiūrėti atliekų surinkimo konteinerius;
 - nedelsiant pakeisti susidėvėjusius ar sugadintus konteinerius.

Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje antrinės žaliavos iš gyventojų ir ūkio subjektų surenkamos kolektyviniais konteineriais, kurie atliekų turėtojams pateikiami nemokamai. Konteinerius už LR Aplinkos ministerijos Gaminių ir pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšas įsigijo Šilalės rajono savivaldybė, kuri juos perdavė TRATC.

Pagal medžiagas yra išskiriamos stiklo, plastmasės, popieriaus ir kartono, metalo antrinės žaliavos. Stiklo antrinės žaliavas (stikliniai buteliai, langų stiklas, stiklo dūžis) atliekų turėtojai turi mesti į žalios spalvos konteinerį su užrašu „Stiklo atliekos“, plastmasės antrinės žaliavas (plastmasiniai maišeliai, indeliai, buteliai, polietileno plėvelė, įvairūs smulkūs plastmasiniai daiktai) – į geltonos spalvos konteinerį su užrašu „Plastmasės atliekos“, popieriaus ir kartono antrinės žaliavas (makulatūrą – t.y. spaudos leidiniai, knygos, sąsiuviniai, popierinės pakuotės, kartoninės dėžės ir pan.) – į mėlynos spalvos konteinerį su užrašu „Popieriaus ir kartono atliekos“.

Antrinių žaliavų konteineriai pastatomi mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelėse (vietose) ir/ar antrinių žaliavų surinkimo aikštelėse(vietose).

Aikštelių išdėstymo schema patvirtinta Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2008-10-22 įsakymu DĮV-1193. Iš viso numatytos 49 vietos AŽ surinkimo konteinerių aikštelėms.

Komunalinių atliekų turėtojai buitines pavojingas atliekas, buitines elektros ir elektroninės įrangos (EE) atliekas bei kitas specifines atliekas (didžiąsias atliekas, padangas, akumuliatorius ir galvaninius elementus, vidaus degimo variklių tepalus, nebetinkamus naudoti oro ir kuro filtrus, hidraulinius amortizatorius, liuminescencines lempas ir pan.) gali pristatyti į Šilalės DGASA (Šilalės r. Vingininkų k.) arba perduoti atliekų tvarkytojui (vežėjui), kuris turėtų reguliariai vykdyti šių atliekų surinkimą apvažiavimo būdu sutartyje su TRATC nustatytomis sąlygomis ir informuoti atliekų turėtojus apie surinkimo laiką ir kitas sąlygas. Tačiau Šilalės rajono savivaldybėje šitie aukščiau minėti specifinių atliekų surinkimai atliekų turėtojų apvažiavimo būdu kol kas nevykdomi.

EEĮ atliekas taip pat galima perduoti įrangos platintojui pagal principą „vienas už vieną“, t.y. atliekų turėtojai, pirkdami naują EEĮ, gali perduoti susidariusias EEĮ atliekas naujos įrangos platintojui prekybos vietoje be papildomo mokesčio tuo atveju, jei atiduodamos EEĮ atliekos yra tos pačios paskirties kaip ir perkama nauja EEĮ ir jei atiduodamos EEĮ atliekų kiekis (skaičiuojant įrangos vienetais) atitinka perkamos EEĮ kiekį.

Susidariusias statybos ir griovimo buitines atliekas atliekų turėtojai privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų, sudėti į patvarius atliekų maišus (ar kitas izoliuotas talpas) ir pristatyti į Šilalės DGASA (Šilalės r. Vingininkų k.) arba perduoti tiesiogiai šių atliekų tvarkytojams.

Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse nurodoma, kad savivaldybės teritorijoje taip pat bus atskirai surenkamos šios biologinės atliekos:

- virtuvės ir maisto atliekos – tai maitinimo (virtuvių) atliekos ir pasenę maisto produktai, susidarantys būstuose ir visuomeninėse virtuvėse (restoranuose, kavinėse, valgyklose) bei prekybos centruose;
- žaliosios atliekos – parkų, skverų, kapinių, kitų apželdintų teritorijų priežiūros atliekos: medžių ir krūmų genėjimo atliekos, lapai, nušienauta žolė, gėlės ir pan.

Individualių valdų savininkai yra skatinami kompostuoti susidarančias bioskaidžias atliekas savo privačių valdų teritorijoje.

2.6. Komunalinių atliekų surinkimo, perkrovimo, rūšiavimo, naudojimo įmonės ir įrenginiai

Savivaldybėje veikia komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas teikianti UAB „Šilalės komunalinis ūkis“, kuri turi pakankamą kiekį šiukšliavežių ir įvairios talpos atliekoms surinkti skirtų konteinerių.

TRATC eksploatuoja DGASA (Šilalės r. Vingininkų k.), kur yra priimamos buitines pavojingos atliekos, buitines elektros ir elektronikos įrangos atliekos, didžiosios atliekos (tame tarpe

naudoti nebetinkamos padangos), statybinės atliekos, nebetinkamos naudojimui automobilių dalys bei kitos apmokestinamųjų gaminių atliekos, statybos ir griovimo atliekos ir kitos specifinės atliekos.

Konteinerių aikštelės. Vadovaujantis Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėmis, reikalavimus konteinerių aikštelėms nustato ir jų įrengimą organizuoja Savivaldybės administracija. Konteinerių aikštelių skaičius, kolektyvinių konteinerių kiekiai ir talpa, pastatymo vietos bei individualių konteinerių skaičius, pastatymo vietos yra suplanuojamos atsižvelgiant į aptarnaujamų atliekų turėtojų skaičių, apskaičiuotą susidarančių komunalinių atliekų kiekį bei aptarnavimo grafiką (ištuštinimo dažnumą).

Konkrečias vietas konteinerių aikštelėms įrengti nustato Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta komisija, atsižvelgdama į atliekų tvarkytojo (vežėjo) rekomendacijas.

Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės ir konteineriai. Šilalės rajono savivaldybėje yra numatyta įrengti 49 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikšteles; jų išdėstymo schema patvirtinta Savivaldybės administracijos direktoriaus 2008-10-22 įsakymu Nr. DĮV-1193.

Šiuo metu aikštelėms įrengti numatytose vietose yra pastatyti 41 specialus antrinėms žaliavoms surinkti skirtas konteineris, įsigytas už Aplinkos ministerijos administruojamos Gaminių ir pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšas.

Kol kas 1 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelė (po 3 konteinerius kiekvienoje) tenka ~ 2000 gyventojų; bet aikštelės savivaldybės teritorijoje išdėstytos netolygiai.

Savivaldybė yra pateikusi paraišką LR Aplinkos ministerijai už Gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo programos lėšas įsigyti dar $3 \times 65 = 195$ vnt. specialių antrinėms žaliavoms surinkti skirtus konteinerius. Pastačius konteinerius likusiose numatytose aikštelėms įrengti vietose, jų išdėstymas taps tolygesniu ir 1 aikštelė teks ~ 350-400 gyventojų.

Didelio gabarito atliekų priėmimo aikštelės (DGASA). Šilalės rajono savivaldybėje veikia 1 (viena) didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė – Šilalės r. Vingininkų k.

Aikštelėje šalia didžiųjų atliekų ir žaliųjų atliekų priėmimo konteinerių yra konteineriai buities pavojingų atliekų priėmimui, buities elektros ir elektronikos įrenginių atliekų priėmimui ir antrinių žaliavų priėmimui. Aikštelėje dirba TRATC darbuotojas, atsakingas už minėtų atliekų priėmimo organizavimą ir saugojimą.

Šioje aikštelėje yra vykdomas buities pavojingų, EEĮ, didžiųjų ir žaliųjų atliekų bei antrinių žaliavų surinkimas iš gyventojų. Numatomas (galimas) šios DGASA pajėgumas: 250 t/metus, įskaitant ir iki 25 t. pavojingų atliekų. Šiuo metu aikštelėje per metus surenkama tik apie 30 tonų įvairių atliekų, pagrindinai naudotų padangų (~21 tona), EEĮ atliekų (~3,5 tonos) ir antrinių žaliavų (~ 5 tonos).

DGASA kol kas eksploatuoja TRATC; numatoma, kad ateityje konkurso būdu bus samdomas privatus operatorius. Vertinama, kad tokios aikštelės eksploatavimo sąnaudos sudarys iki 90 tūkst. Lt per metus; aikštelės įrengimo investicijos sudarė – apie 1,5 mln. Lt.

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė (ŽAKA). TRATC įgyvendinamo projekto „Tauragės regiono kompostavimo aikštelių įrengimas“ metu iki 2012 m. numatyta įrengti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę Šilalės r. Paneročio k. (uždaryto ir rekultivuojamo sąvartyno teritorijoje).

Projekte numatytas įrengiamos aikštelės pajėgumas yra 200-500 tonų žaliųjų atliekų per metus.

Rangos darbų sutartis pasirašyta 2010 m. liepos mėn. Trijų regiono žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių (Šilalėje, Jurbarko ir Pagėgiuose) įrengimo kaina 1,8 mln. Lt (vienos aikštelės įrengimo vidutinė kaina ~ 600 tūkst. litų).

Šią aikštelę eksploatuos TRATC arba konkurso būdu samdytas operatorius.

Aikštelės aptarnavimui numatoma naudotis bendra regionine kompostavimo technika (1 įrengimų ir mechanizmų komplektas visoms regiono ŽAKA aptarnauti, kurio kaina ~1,30-1,40 mln. Lt. 2011 m. TRATC skelbs konkursą projekto „Tauragės regiono kompostavimo aikštelių įrengimas“ reikalingai technikai įsigyti.

Regioninės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra. Tauragės apskrities komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai įvertinti buvo parengta investicinio projekto „Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra: biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros sukūrimas“ galimybių studija ir paraiška Europos Sąjungos Sanglaudos fondo finansavimui gauti pagal priemonės Nr. VP3-3.2-AM-01 „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ veiklos „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir (ar) atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus“ valstybės projektų sąrašą Nr.02 (finansavimas 15,24 mln. Lt sumai patvirtintas; ES paramos lėšos – 12,95 mln. litų, regiono savivaldybių lėšos – 2,29 mln. litų (Šilalės rajono savivaldybės įnašo dydis (23,5%) – 538 tūkst. litų).

Šiuos dokumentus 2010 m. parengė UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ ir UAB „Hidroterra“ konsorciumas, laimėję TRATC skelbtą konkursą.

Planuojami nauji Tauragės regiono bioskaidžių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai nagrinėjami šio plano 0 skyriuje.

2.7. Komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai

Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos nuo 2009 m. liepos mėn. vežamos šalinti į Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyną. Šis sąvartynas buvo atidarytas 2007 m. lapkričio 23 d. Tauragės rajono Leikiškių kaime. Bendras sąvartyno plotas – apie 9,9 ha; šiuo metu įrengtos 2 atliekų kaupimo sekcijos iš 4-rių suprojektuotų; įrengtas nelaidus sekcijų dugnas su geosintetine danga ir filtrato drenažo sluoksniu bei filtrato surinkimo sistema; įrengtos filtrato ir paviršinio vandens valymo sistemos, numatyta biodujų surinkimo sistema. Objekte nuolatos stebima požeminio ir paviršinio vandens bei oro kokybė.

Sąvartyno talpa, kuriai jis yra suprojektuotas ~ apie 350 tūkst. m³.

Šiuo metu įrengta tik I-oji ir II-oji sekcijos; III-osios ir IV-osios sekcijų įrengimas numatomas 2013-2014 m., o atliekos jose bus pradėtos šalinti nuo 2014 m.

Sąvartyną eksploatuoja TRATC.

Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje yra uždaryta 15 mažų sąvartynų/šiukšlynų seniūnijose.

Dabar vyksta jų sutvarkymo (rekultivavimo) darbai; iš daugumos šių smulkiųjų sąvartynų/šiukšlynų atliekos yra išvežamos į rekultivuojamo pagrindinio Šilalės rajono savivaldybės sąvartyno Paneročio kaime teritoriją.

Buvęs pagrindinis Šilalės rajono savivaldybės sąvartynas Paneročio kaime nuo 2009 m. liepos mėn. yra uždarytas ir bus rekultivuotas TRATC įgyvendinamo projekto „Tauragės regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“ vykdymo metu, ne vėliau kaip 2012 m.

Sąvartynų ir šiukšlynų rekultivavimo darbai finansuojami Europos Sąjungos Sanglaudos fondo ir valstybės biudžeto lėšomis pagal priemonę VP3-3.2- AM-01-V „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“.

2.8. Komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimo būklė

Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip yra įgyvendinamos VSATP (patvirtintas 2007 m. spalio 31 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1224, Žin., 2007, Nr. 122-5003; Žin., 2009, Nr. 57-2236; Žin., 2010, Nr. 87-4607, Nr. 146-7486; aktuali redakcija – nuo 2010-12-15) nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys.

Šios užduotys Šilalės rajono savivaldybėje iki šiol nebuvo net tinkamai įformintos savivaldybės ATP ir ATT, nes 2006 m. parengtuose ir patvirtintuose dokumentuose jos nebuvo konkrečiai įvardintos ir apibrėžtos, o per visą iki šiol paėjusį laikotarpį jokių esminių korektūrų nei plane, nei taisyklėse nebuvo atlikta.

Rengiant naują Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą yra atliktas faktinės padėties savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje vertinimas .

Esamos padėties vertinimas pateiktas lentelėje žemiau.

2. lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo užduočių vykdymo Šilalės rajono savivaldybėje būklė 2010 m

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Vertinimas
1.	84.1 98.1	Iki 2009 m. užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, prieinamumą ir kokybę. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.	Šis VSATP reikalavimas vis dar nėra įgyvendintas: 2010 m. pradžioje paslauga buvo teikiama tik 76 proc. gyventojų. Šilalės rajono savivaldybės taryba 2009 m. pritarė vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą įvedimui savivaldybės teritorijoje; tokiu būdu užtikrinant principo „teršėjas moka“ įgyvendinimą ir paslaugos teikimo visuotinumą; vietinės rinkliavos įvedimas numatomas iki 2011 m. pabaigos.
2.	84.2	Ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose	Šis VSATP reikalavimas įgyvendintas, visos Šilalės rajono savivaldybės komunalinės atliekos nuo 2009 m. liepos mėn. vežamos šalinti į regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną Leikiškių km., Tauragės r.
3.	84.3.	Iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus	Šis VSATP reikalavimas jau įgyvendintas: uždaryta 15 mažųjų sąvartynų/šiukšlynų ir pagrindinis savivaldybės sąvartynas Paneročio kaime; <i>šiuo metu sąvartynai yra rekultivuojami – darbai bus baigti 2012 m. I ketv.</i>

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Vertinimas
4.	84.5 84.6 98.4 98.5	<p>Iki 2013 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 50 procentų komunalinių atliekų.</p> <p>Ne vėliau kaip nuo 2013 metų sąvartynuose šalinti tik apdorotas, t.y. išrūšiavus likusias, netinkamas perdirbti ar kitaip naudoti, atliekas.</p> <p>Iki 2013 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 procentų susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ar kitaip panaudotos.</p>	<p>Šis VSATP reikalavimas bus vykdomas regiono mastu, kuriant bendrą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Pateikta paraiška Europos Sąjungos finansavimui gauti pagal priemonės Nr. VP3-3.2-AM-01 „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ veiklos „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir (ar) atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus“ valstybės projektų sąrašą Nr. 02; patvirtintas finansavimas 15,24 mln. Lt sumai.</p>

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Vertinimas
5.	98.2	<p>Siekdamos užtikrinti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalo) rūšiavimo galimybę ir priemones visiems komunalinių atliekų turėtojams (savivaldybės turi) parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad iki 2008 m. būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; atskirai rinkti antrines žaliavas (esančias komunalinėse atliekose) iš įmonių, įstaigų ir organizacijų į specialius konteinerius ir (arba) naudojant kitas surinkimo priemones; pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu. Konteineriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas antrinių žaliavų surinkimo priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita). 	<p>Šiuo metu Šilalės rajono savivaldybėje yra patvirtintos vietos 49 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelėms įrengti; tačiau kol kas nupirkta (už Aplinkos ministerijos specialiosios programos lėšas) tik 41 konteineris – t.y. 1 aikštelė aptarnauja maždaug 2000 gyventojų.</p> <p>Trūkstamas konteinerių kiekis (~165 vnt.) bus įsigytas už Aplinkos ministerijos specialiosios programos lėšas 2011 – 2012 metais.</p> <p>Iš juridinių asmenų (įmonių, įstaigų ir organizacijų) antrinės žaliavos surenkamos sutartiniu pagrindu.</p> <p>Išvada: šis VSATP reikalavimas yra įgyvendintas tik iš dalies, nes yra pradėtas kurti <i>Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane</i> reikalaujamas antrinių žaliavų konteinerių aikštelių surinkimo tinklas, tačiau pageidautina spartesnė jo plėtra.</p> <p>Antrinių žaliavų surinkimas Savivaldybės teritorijoje vykdomas nepakankamai ir neefektyviai – antrinių žaliavų atskirai surenkama < 1 proc. nuo susidarančių komunalinių atliekų kiekio; arba tik ~ 1,5 kg /1gyv./metus.</p> <p>Antrinių žaliavų surinkimas atliekų turėtojų apvažiavimo būdu kol kas nevykdomas.</p> <p>Atliekų turėtojai tinkamai neinformuojami apie antrinių žaliavų atskiros surinkimo svarbą, apie pastatytus specialius konteinerius antrinėms žaliavoms surinkti bei apie galimybę nemokamai naudotis didžiųjų atliekų surinkimo aikštele Šilalės r. Vingininkų k.</p> <p>T.y. atliekų turėtojų švietimas ir informavimas vykdomas nepakankamai ir neefektyviai.</p>

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Vertinimas
6.	98.3	Iki 2009 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų, buitinių pavojingų atliekų, buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų, didžiųjų atliekų (baldų, naudotų padangų ir kt.) ir kitų specifinių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus). Gyventojams atstumas iki tokių aikštelių turėtų būti ne daugiau kaip 10 kilometrai.	<p>Šis VSATP reikalavimas yra įgyvendintas, Šilalės r. Vingininkų k. veikia DGASA.</p> <p>Reikia gerokai aktyvesnio atliekų turėtų informavimo ir efektyvesnio aikštelės darbo.</p> <p>Aikštelių įrengimui išleidus gana daug lėšų (daugiau kaip 1 mln. litų) ir dideles lėšas išleidžiant aikštelės eksploatavimui (daugiau kaip 25 tūkst. litų kasmet) – joje per metus surenkama tik apie 30 tonų įvairių atliekų.</p>
7.	97	Siekdamos gerinti tam tikrų atliekų srautų surinkimą ir mažinti komunalinių atliekų tvarkymo savivaldybių valdomose sistemose išlaidas, savivaldybės turi glaudžiai bendradarbiauti su gamintojais ir importuotojais (arba jiems atstovaujančiomis licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis), kurie pagal gamintojo atsakomybės principą turi organizuoti ir (ar) finansuoti gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymą, kad būtų įvykdytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotys.	<p>Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje šio plano rengimo metu nebuvo numatoma diegti atskirų savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų surinkimo sistemų.</p> <p>Tokios sistemos bus diegiamos Tauragės regiono mastu.</p> <p>Tiesioginis bendradarbiavimas kuriant komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančias pakuočių atliekų surinkimo sistemas su pakuočių gamintojais ir importuotojais kol kas nebuvo vykdomas dėl teisinės bazės trūkumų.</p>

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Vertinimas
8.	101 102	<p>Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas turi užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos sudarytų:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Iki 2010 m. – ne daugiau kaip 75 proc. 2000 m. biologiškai skaidžių komunalinių atliekų; – iki 2013 m. – ne daugiau kaip 50 proc. 2000 m. biologiškai skaidžių komunalinių atliekų; – iki 2020 m. – ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. biologiškai skaidžių komunalinių atliekų. 	<p>Šis VSATP reikalavimas kol kas praktiškai nevykdomas, nes net žaliosios atliekos nėra surenkamos atskirai ir kompostuojamos.</p> <p>Numatoma, kad nustatyti reikalavimai bus įgyvendinami regiono mastu, kuriant bendrą infrastruktūrą ir pritraukiant privataus kapitalo lėšas.</p> <p>Pateikta paraiška Europos Sąjungos finansavimui gauti pagal priemonės Nr. VP3-3.2-AM-01 „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ veiklos „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir (ar) atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus“ valstybės projektų sąrašą Nr. 02; patvirtintas finansavimas 15,24 mln. Lt sumai.</p>
9.	102 ¹	Siekiant sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekius, į regioninius ir savivaldybių atliekų tvarkymo planus turi būti įtraukiamos ir vykdomos 6 priede nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys.	Šis VSATP reikalavimas dar nėra įgyvendintas, bet VSATP nustatytos užduotys bus įtrauktos į šį rengiamą savivaldybės ATP.

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Vertinimas
10.	103	Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos.	Šie VSATP reikalavimai dar nėra įgyvendinti; būtina kuo greičiau įdiegti žaliųjų atliekų atskiro surinkimo ir jų kompostavimo bei bioskaidžių atliekų kompostavimo individualiose namų valdose skatinimo priemonės. Šiuo metu TRATC įgyvendina Europos Sąjungos finansuojamą projektą pagal priemonę VP3-3.2-AM-01-V „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“, kurio metu 2012 m. pradžioje bus įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė Šilalės r. Paneročio kaime (uždaryto ir rekultivuojamo sąvartyno teritorijoje). Reikalavimas įdiegti mišrių komunalinių atliekų mechaninio – biologinio apdorojimo įrenginius bus vykdomas regiono mastu. Pateikta paraiška Europos Sąjungos finansavimui gauti pagal priemonės Nr. VP3-3.2-AM-01 „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ veiklos „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir (ar) atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus“ valstybės projektų sąrašą Nr. 02; patvirtintas finansavimas 15,24 Lt sumai. Numatyta nuo 2013 m. sausio 1 d. įdiegti maisto/virtuvės atliekų atskirą surinkimą iš daugiabučių namų ir restoranų, kavinių, valgyklų bei prekybos centrų Šilalės mieste.
	104.1	„Žaliosios atliekos“, t.y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, būtų surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose.	
	104.2	Turi būti skatinamas ir individualus „žaliųjų atliekų“ kompostavimas.	
	104.3	Iki 2010 metų būtų įdiegtas mechaninis biologinis apdorojimas arba atskiras komunalinių biologiškai skaidžių atliekų surinkimas ir šių	
	104.4	atliekų apdorojimas.	
	104.5	Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos būtų kompostuojamos, o gautas kompostas naudojamas įvairioms reikmėms arba biodujos būtų išgaunamos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų anaerobinio pūdymo įrenginiuose ir toliau naudojamos.	
	105	Biologinės atliekos iš viešbučių, motelių, restoranų, viešojo maitinimo įstaigų (švietimo įstaigų ir kt.) būtų surenkamos atskirai ir perdirbamos (pvz., kompostuojant) ar kitaip naudojamos (pvz., biodujų gamybai) aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu. Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo sistemos turi būti kuriamos pirmenybę teikiant atskiram šių atliekų surinkimui ir kompostavimui arba biodujų gamybai ir likutinio substrato kompostavimui ir (ar) naudojimui.	

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Vertinimas
11.	106.2.2 107 ³	<p>Iki 2010 metų, atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, (savivaldybės) privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas.</p> <p>Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros sprendiniai turi būti numatyti regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose.</p>	<p>Iki šiol savivaldybės atliekų tvarkymo plane nebuvo nustatytų bioskaidžių atliekų tvarkymo užduočių ir nebuvo apibrėžtos priemonės šioms užduotims pasiekti.</p> <p>Numatytas bioskaidžių atliekų kompostavimo individualiose namų valdose skatinimas – tuo tikslu nuperkant ir nemokamai išdalinant kompostavimo dėžes bei sumažinant vietinės rinkliavos dydį Šilalės mieste tiems, kas realiai kompostuos savo bioskaidžias atliekas. Šios nuostatos bus išdėstytos šiame Savivaldybės ATP ir Savivaldybės ATT.</p> <p>Numatyta nuo 2013 m. sausio 1 d. įdiegti maisto/virtuvės atliekų atskirą surinkimą iš daugiabučių namų ir restoranų, kavinių, valgyklų bei prekybos centrų Šilalės mieste.</p> <p>Konkrečios priemonės bus numatytos šiame Savivaldybės ATP.</p>

2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI IR UŽDUOTYS 2011-2020 M.

Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir užduotys nustatytos vadovaujantis VSATP ir TRATP, patvirtintu Tauragės regiono plėtros tarybos 2010 m. rugsėjo 14 d. sprendimu Nr. R1-4.

VSATP nustatyti šie atliekų tvarkymo sistemos prioritetai:

- atliekų prevencija;
- gaminių pakartotinis naudojimas;
- atliekų perdirbimas;
- kitoks atliekų naudojimas;
- atliekų šalinimas.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Strateginis komunalinių atliekų tvarkymo Šilalės rajono savivaldybėje tikslas – užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

2011-2020 m. laikotarpiu nustatomi šie pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo tikslai:

- I. Užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą;
- II. Plėsti antrinių žaliavų (įskaitant pakuočių atliekas) ir kitų perdirbamų komunalinių atliekų rūšiavimą ir jų perdirbimą;
- III. Mažinti biologiškai skaidžių atliekų patekimą į sąvartynus ir panaudoti jų medžiaginį bei energetinį potencialą.

Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys 2011-2020 m. pateikiamos 3 lentelėje.

3. lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys 2011-2020 m.

Eil. Nr.	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Užduoties vykdymo terminas
I. Užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą		
1.	Užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.	2011-2020 m.
2.	Įrengti komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikšteles (vietas) ir pastatyti jose antrinių žaliavų konteinerius.	2011-2020 m.
3.	Įrengti didelio gabarito atliekų surinkimo aikštelę.	Įrengta 2006 m.
4.	Įrengti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę.	2012 m.
5.	Sukurti reikiamus atliekų šalinimo pajėgumus, įrengiant naujas regioninio sąvartyno sekcijas. Rekultivuoti uždarytus sąvartynus ir vykdyti jų priežiūrą po uždarymo.	2011-2020 m.
II. Plėsti antrinių žaliavų (įskaitant pakuočių atliekas) ir kitų perdirbamų komunalinių atliekų rūšiavimą ir jų perdirbimą		
6.	Plėtoti antrinių žaliavų rūšiavimą ir įrengti komunalinių atliekų surinkimo ir apdorojimo (perdirbimo) infrastruktūrą, kuri užtikrintų, kad: <ul style="list-style-type: none"> – ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų būtų paruošta perdirbimui ar kitam naudojimui; – šalinamų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų kiekio. 	2011-2020 m.
7.	Bendradarbiauti su gamintojais ir importuotojais (arba jiems atstovaujančiomis licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis), kurie pagal gamintojo atsakomybės principą turi organizuoti ir (ar) finansuoti pakuočių atliekų bei elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir kitų apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą, ir užtikrinti, kad šių atliekų tvarkymas pagrindinai būtų finansuojamas gamintojų/importuotojų lėšomis, o ne iš komunalinių atliekų turėtojų gyventojų įmokų (tarifo ar rinkliavos).	2011-2020 m.
III. Mažinti biologiškai skaidžių atliekų patekimą į sąvartynus ir panaudoti jų medžiaginį bei energetinį potencialą		

Eil. Nr.	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Užduoties vykdymo terminas
8.	Skatinti bioskaidžių atliekų individualų kompostavimą arba organizuoti atskirą jų surinkimą ir kompostavimą arba anaerobinį pūdymą (biodujų gamybą) ir gauto substrato kompostavimą.	2011-2020 m.
9.	Įrengti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, kuri užtikrintų, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos sudarytų: <ul style="list-style-type: none"> – nuo 2013 m. – ne daugiau kaip 50 proc. 2000 m. biologiškai skaidžių komunalinių atliekų kiekio (t.y. < 1100 tonų/metus); – nuo 2020 m. – ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. biologiškai skaidžių komunalinių atliekų kiekio (t.y. < 770 tonų/metus)². 	2011-2020 m.

Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemai planavimo laikotarpiu turės įtakos ir LR Aplinkos ministro 2008 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. D1-661 patvirtintas LR Aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 „Dėl atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimas, kuriuo sąvartynuose draudžiama šalinti „neapdorotas ir po apdorojimo tinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti atliekas, išskyrus inertines atliekas, kurių apdoroti techniškai neįmanoma, ir visas kitas atliekas, kurių apdorojimas nemažina jų kiekio arba pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai“.

Vadovaujantis LR Aplinkos ministro įsakymu, šios nuostatos taikomos atitinkamame komunalinių atliekų tvarkymo regione, kuriame įdiegti visų tame regione susidarantių komunalinių atliekų apdorojimo pajėgumai. Komunalinių atliekų apdorojimo pajėgumai turi būti įdiegti ne vėliau kaip iki 2013 metų.

LR Aplinkos ministerija parengė mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo numatoma nuo 2012 m. nustatyti mokestį už nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamas atliekas. Projekte numatyti mokesčio už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamomis atliekomis tarifai pateikti 4 lentelėje.

Mokestį už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamomis atliekomis mokės nepavojingų atliekų sąvartynų operatoriai.

Numatoma, kad mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamomis atliekomis nebus taikomas atliekų perdengimui sąvartynuose, sąvartynų įrengimui ir (ar) uždarymui naudojamoms atliekoms, įskaitant biostabilias atliekas, susidariusias mišrių komunalinių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo (biologiškai skaidžių komunalinių atliekų kompostavimo) įrenginiuose. Biostabilumo kriterijai šio plano rengimo metu dar nebuvo patvirtinti.

4. lentelė. Mokesčio už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamomis atliekomis tarifai, Lt/toną pašalintų atliekų svorio (projektas).

2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
75	95	115	135	155

² Vertinama, kad 2000 m. Šilalės rajono savivaldybėje susidarė apie 2200 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.

Be to, 2008 m. lapkričio 19 d. buvo patvirtinta Europos Parlamento ir Tarybos **direktyva 2008/98/EB dėl atliekų** ir panaikinanti kai kurias direktyvas, kurioje nustatyta nauja komunalinių atliekų tvarkymo užduotis – iki 2020 m. pasiekti, kad atskirai būtų surenkama ir paruošta pakartotinai naudoti ir/ar perdirbti mažiausiai 50 proc. bent jau tokių komunalinių atliekų, kaip popierius ir kartonas, metalas, plastikas ir stiklas.

Ši užduotis yra perkelta ir į VSATP.

4. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ, GRĖSMIŲ ANALIZĖ

Stiprybės

Uždaryti ir nuo 2010 m. rekultivuojami aplinkosauginių reikalavimų neatitinkantys sąvartynai ir sąvartynai/šiukšlynai.

Visos mišrios komunalinės atliekos šalinamos Europos Sąjungos aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Tauragės regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne Leikiškių k. Tauragės r.

Įrengta didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelė, kurioje pradėtos surinkti buities pavojingos atliekos, elektros ir elektronikos įrangos atliekos, didžiosios atliekos (įskaitant naudotas padangas), apmokestinamųjų gaminių atliekos, taip pat antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas.

Pradėta kurti antrinių žaliavų atskiro surinkimo konteineriais sistema; pradėtas plėtoti antrinių žaliavų atskiras surinkimas.

Priimtas politinis sprendimas įvesti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą; ko pasakoje turėtų būti užtikrintas viešosios komunalinių atliekų surinkimo paslaugos visuotinumasis ir prieinamumas.

Silpnybės

Viešoji komunalinių atliekų tvarkymo surinkimo ir tvarkymo paslauga Šilalės rajono savivaldybėje yra teikiama tik 76 proc. (2009 m. duomenys) gyventojų.

Vėluojama vykdyti VSATP nustatytas užduotis; pvz., laiku nebuvo įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė (todėl žaliosios atliekos atskirai kol nesurenkamos ir nekompostuojamos); individualių namų valdų savininkai niekaip neskatinami kompostuoti savo susidariusias bioskaidžias atliekas.

Komunalinės atliekos tvarkomos nesilaikant atliekų tvarkymo hierarchijos: dauguma komunalinių atliekų neišrūšiuojamos ir patenka į sąvartyną.

Neefektyviai atskirai renkamos buities pavojingos atliekos; praktiškai, jos kartu su mišrioms komunalinėmis atliekomis šalinamos sąvartyne.

Blogai išnaudojamos didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelės galimybės.

Nepatenkinamai vykdomas atliekų turėtojų informavimas ir švietimas.

Vangiai vyksta tiesioginis bendradarbiavimas su pakuočių gamintojais ir importuotojais – organizuojant pakuočių atliekų surinkimą arba bent jau šio surinkimo finansavimą.

Vangiai vyksta tiesioginis bendradarbiavimas su apmokestinamųjų gaminių gamintojais ir importuotojais – organizuojant apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimą arba bent jau šio surinkimo finansavimą.

Galimybės

Galimybės pasinaudoti Europos Sąjungos ir valstybės finansine parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimui ir plėtrai: senų uždarytų sąvartynų rekultivavimui, didelio gabarito atliekų surinkimo ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių įrengimui, kitai biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrai sukurti.

Galimybės, įgyvendinant gamintojo atsakomybės principą, pritraukti gamintojų ir importuotojų lėšas, tvarkant pakuočių atliekas bei apmokestinamųjų gaminių atliekas (elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudoti netinkamų automobilių ir naudoti netinkamų jų dalių (padangų, kuro ir oro filtrų, amortizatorių, akumuliatorių), alyvų, akumuliatorių ir baterijų atliekų ir kitų), *toku būdu sumažinant bendras komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudas.*

Grėsmės

Jei nebus laiku sukurta reikalinga komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra, nebus įvykdytos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo užduotys – reikės mokėti valstybinį mokestį už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamomis atliekomis ir Europos Sąjungos paskirtas baudas.

Kuriant naują komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą – komunalinių atliekų tvarkymas brangs; gali atsirasti dalies atliekų turėtojų nemokumo problema, o taip pat atliekų turėtojų nepasitenkinimas.

Dėl žemo gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo išrūšiuojamų atliekų (antrinių žaliavų, žaliųjų atliekų, maisto/virtuvės atliekų, įvairių specifinių atliekų) kiekiai augs nežymiai – todėl galimybės amortizuoti komunalinių atliekų tvarkymo pabrangimą bus nedidelės.

5. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTRA 2011-2020 M.

5.1. Susidarančių komunalinių atliekų prognozės

Susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu 2011-2020 m. priklausys nuo gyventojų skaičiaus kitimo ir vartojimo augimo.

Remiantis paskutinio dešimtmečio Statistikos departamento duomenimis, galima prognozuoti, kad gyventojų skaičius per artimiausius 10 metų Šilalės rajono savivaldybėje nežymiai mažės (kasmet po 0,1 proc.).

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos prognozuojamas bendro vidaus produkto (BVP) bei vartojimo kitimo tendencijas³, gali būti numatomi trys ekonominio augimo scenarijai, nuo kurių gali priklausyti komunalinių atliekų susidarymas Šilalės rajono savivaldybėje:

- mažo ekonominio augimo („pesimistinis“) scenarijus: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis nuo 2011 m. praktiškai nekis;
- „realistinis“ scenarijus: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis nuo 2011 m. kasmet didės 1 proc., palyginus su praėjusiais metais;

³ 2010 m. gegužės mėn. Finansų ministerijos skelbiamais Lietuvos ekonominių rodiklių projekcijos duomenimis, numatomas 2011 m. 2,8 proc., 2012 m. 1,2 proc., o 2013 m. 2,4 proc. BVP augimas. Prognozuojamas vartojimo (grandine susietos apimtys) augimas atitinkamai sudaro 1 proc. (2011 m.), 2,4 proc. (2012 m.), 3,7 proc. (2013 m.).

- didelio ekonominio augimo („optimistinis“) scenarijus: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis nuo 2011 m. kasmet didės 2 proc., palyginus su praėjusiais metais.

Vis dėlto reikia pažymėti, kad ekologinio švietimo įtaka gyventojų elgsenos pokyčiams yra neabejotina ir jos pasekmėje atliekų susidarymas mažėja.

Šis mažėjimas ypač išryškėja kainų kilimo periodais, kurį dabar ir pergyvename.

Apibendrinant visus šiuos aspektus siūlome prognozuoti, kad komunalinių atliekų susidarymas artimiausius 10-15 metų menkai pasikeis.

Tuo labiau, kad šiuo metu atliekų susidarymo apskaita nepasižymi patikimumu ir tikslumu.

TRATP yra patvirtinta stabilaus komunalinių atliekų susidarymo prognozė 2011-2020 m. laikotarpiu – 35 000 t/metus, įskaitant ir komunalinių atliekų susidarymą juridinių asmenų veikloje.

Taigi prognozuojame, kad įvedus vietinę rinkliavą artimiausiais metais komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas taps visuotinu, t.y. paslauga bus teikiama ne mažiau kaip 95 % gyventojų (gal būt skaičiuojant pagal būsto ploto aptarnavimo rodiklius) ir Šilalės rajono savivaldybėje komunalinių atliekų surinkimas viršys 6000 t/m.

5.2. Regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtros alternatyvos

Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema 2011-2020 m. laikotarpiu plėtosis kaip integruota Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis.

Tauragės regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai yra parengta galimybių studija. Projekto „Tauragės regioninės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, užtikrinant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymą ir/ar atliekų naudojimą energijai gauti“, galimybių studijoje konsultantai (UAB „NPR“ ir UAB „Hidroterra“ konsorciumas) išnagrinėjo kelias alternatyvas, kuriose buvo įvertintos galimybės taikyti skirtingus komunalinių ir bioskaidžių (BSA) komunalinių atliekų tvarkymo būdus:

1) 0 alternatyva – būtų naudojama dabartinė atliekų tvarkymo infrastruktūra.

Ji atmesta dėl labai mažo BSA atskyrimo ir apdorojimo, kaip visai netinkama ES sąvartynų direktyvos užduočių įgyvendinimui.

2) I alternatyva – būtų organizuojamas atskiras antrinių žaliavų surinkimas, atskiras žaliųjų atliekų surinkimas ir kompostavimas, individualus kompostavimas (ind. namų valdose, daugiausiai miestuose), atskiras maisto/virtuvės atliekų surinkimas ir apdorojimas (daugiausiai iš daugiabučių namų gyventojų miestuose), mišrių komunalinių atliekų rūšiavimas medžiagų rūšiavimo fabrike (antrinių žaliavų išgavimas ir BSA atskyrimas), šių BSA kompostavimas, komposto kaupus dengiant pusiau pralaidžia membrana ir gaminant techninį kompostą; techninį kompostą numatoma panaudoti sąvartyno reikmėms ar kai kurių teritorijų rekultivavimui?

3) II alternatyva – būtų organizuojamas atskiras antrinių žaliavų surinkimas, atskiras žaliųjų atliekų surinkimas ir kompostavimas, mišrių komunalinių atliekų mechaninis biologinis apdorojimas (antrinių žaliavų išgavimas su biologiškai skaidžios frakcijos atskyrimu ir apdorojimu (techninio komposto gamyba lengvo tipo tuneliuose); šio techninio komposto panaudojimo perspektyva tokia pat kaip ankstesnėje alternatyvoje;

4) III alternatyva – būtų organizuojamas atskiras antrinių žaliavų surinkimas, atskiras žaliųjų atliekų surinkimas ir kompostavimas, individualus kompostavimas, mišrių komunalinių atliekų mechaninis biologinis apdorojimas su antrinių žaliavų išgavimu (techninio komposto gamyba konteinerių komplektuose); šio techninio komposto panaudojimo perspektyva tokia pat kaip ankstesnėse alternatyvose;

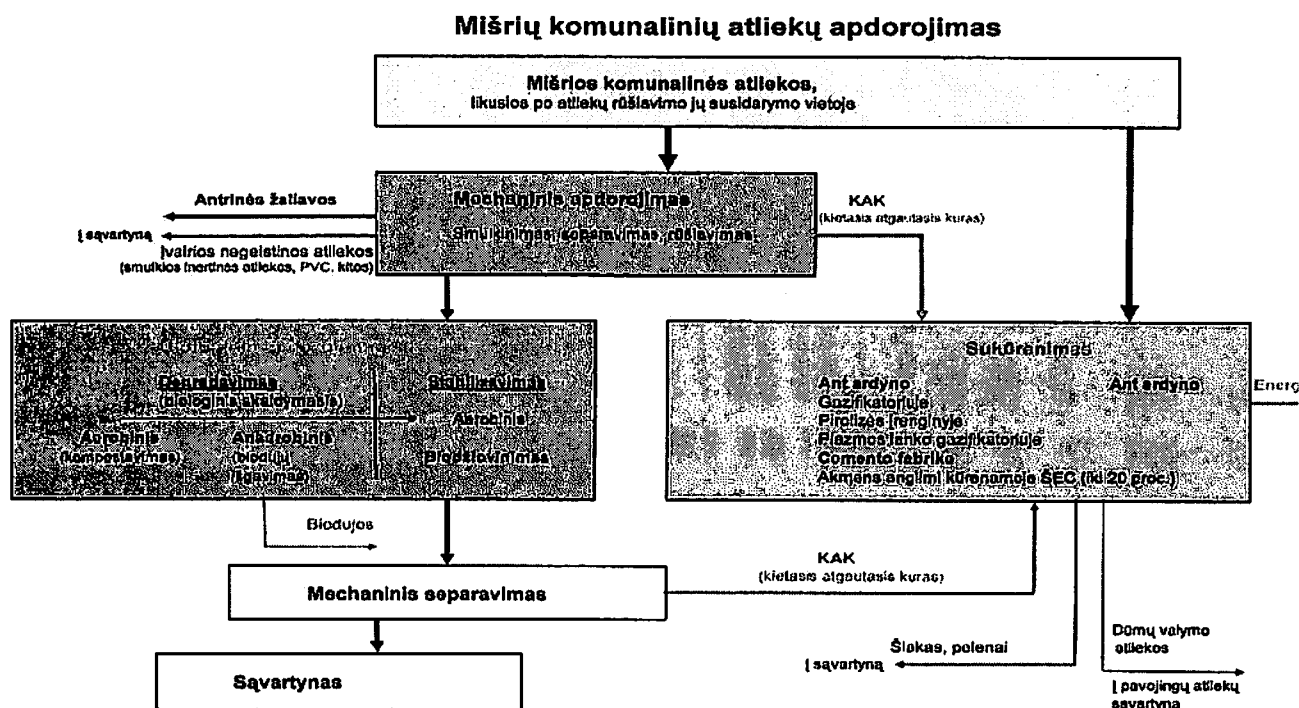
Galima ir IV alternatyva, numatyta TRATP, pagal kurią, atlikus atskiros rūšiavimo veiksmus, ir po BSA masinio atskyrimo būgne, vietoje techninio komposto gamybos – BSA būtų apdorojamos biodžiovinimo įrenginiuose; smulkmę atsijojus, likusios atliekos būtų paruošiamos ir

nukreipiamos sukūrenimui (kaip kietasis atgautasis kuras – KAK), o nedegūs likučiai šalinami sąvartyne. Šios alternatyvos atveju būtų gaminamas degus produktas – KAK, kuris gali būti panaudotas energijos gamybai. Tuo tarpu techninio komposto pripažinimo produktu galimybės yra mažos, o tokiu atveju yra principinis pavojus prarasti ES finansavimą.

Skirtingoms alternatyvoms reikalingos investicijos skiriasi nedaug, tik ~10-15 proc., tačiau kiekviena alternatyva turi savo plusus ir minusus. Studijos rengėjų vertinimu, visos alternatyvos (išskyrus „0“), sėkmingai jas įgyvendinus ir pasiekus planuojamus efektyvumo rodiklius, užtikrina VSATP nustatytų užduočių įvykdymą.

Galimybių studijoje prioritetine buvo pasirinkta III alternatyva, kuri numato maksimalų atskirą antrinių žaliavų (įskaitant pakuočių atliekas), žaliųjų atliekų ir maisto/virtuvės atliekų surinkimą ir atskirą šių atliekų apdorojimą, bei numato finansinę motyvaciją (paramą) diegiant ir vykdamt biologiškai skaidžių atliekų (maisto/virtuvės ir žaliųjų atliekų) kompostavimą individualiose namų valdose.

Likusios mišrios komunalinės atliekos būtų apdorojamos mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) gamykloje.

Pradžioje mišrios komunalinės atliekos mechaniškai (būgninio sieto pagalba) būtų padalinamos į 2 srautus (frakcijas): a) smulkesniąją, sunkesniąją ir šlapesniąją frakciją – užterštą organiką ir b) stambesniąją, lengvesniąją sausesniąją frakciją.

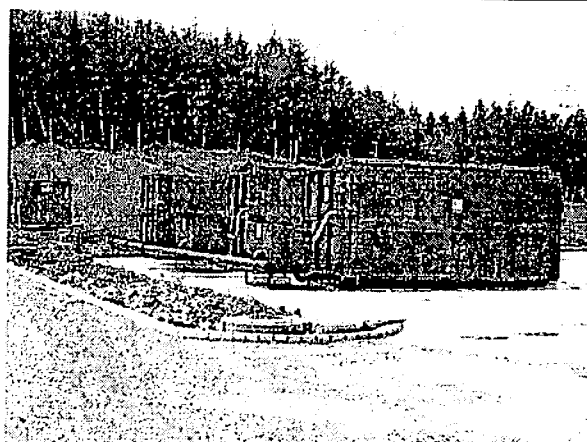
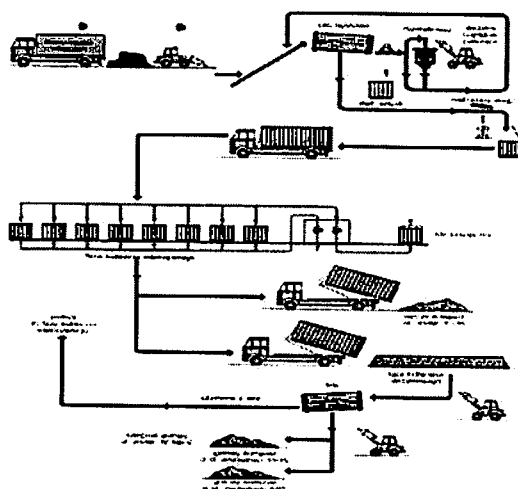
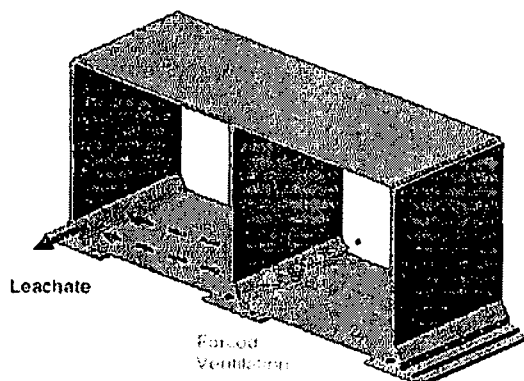
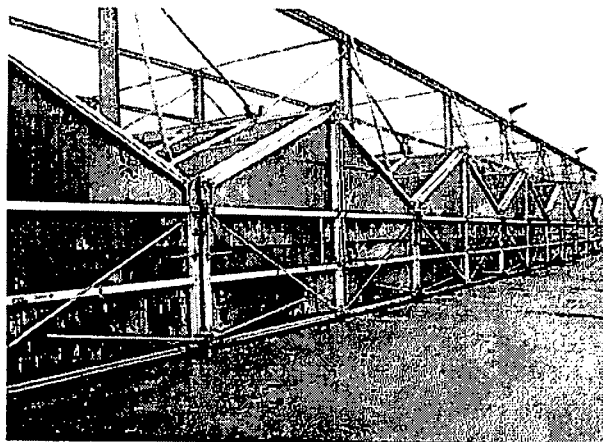
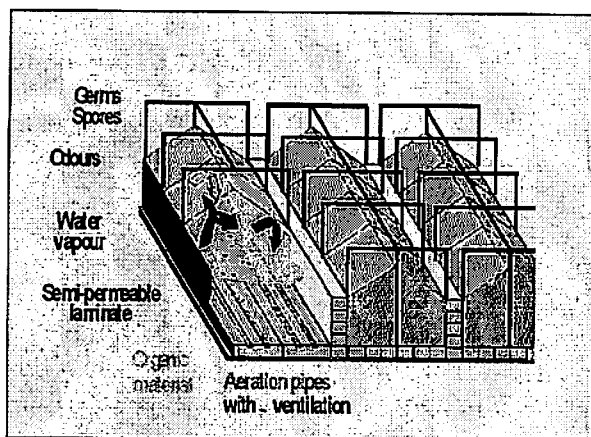
Siekiant maksimaliai padidinti iš likusių (po atliekų rūšiavimo jų susidarymo vietoje) mišrių komunalinių atliekų srauto išgaunamų perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų kiekį, šioje alternatyvoje numatytas medžiagų rūšiavimo automatizuotas fabrikas (MRF), turintis garantuoti maksimalų antrinių žaliavų ištraukimą iš tos „sausosios“ mišrių komunalinių atliekų frakcijos. Galimybių studijos rengėjų optimizmas dėl automatizuoto rūšiavimo įrenginio efektyvumo kelia tam tikrų abejonių, nes patirties ir specialistų šioje srityje Tauragės regione kol kas nėra (be to, vis geriau rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje – vis mažiau antrinių žaliavų pateks į MBA gamyklą).

Iš mišrių komunalinių atliekų „sausosios“ frakcijos „ištraukus“ kuo daugiau antrinių žaliavų ir iš jos taip pat pašalinus PVC atliekas – bus gaunamas aukštos kokybės kaloringas (~20 MJ/kg) ir mažai drėgmės (≤ 15 proc.) turintis KAK – kietasis atgautasis kuras, kuris be jokių

problemų gali būti sukūrentas AB „Akmenės cementas“ arba atliekomis (kuru, pagamintu iš atliekų) kūrenamoje specialioje kogeneracinėje jėgainėje. *Tikėtina, kad šis aukštos kokybės KAK bus priimamas sukūrenti nemokamai.*

Bioskaidžios atliekos (užteršta organinė frakcija) būtų mechaniškai (būgninio sieto pagalba) išskiriamos (atskiriamos) iš mišrių komunalinių atliekų srauto ir kompostuojamos kompostavimo konteinerių aikštelėje (III alternatyva) – plano rengėjų nuomone geriau būtų naudoti II alternatyvoje įvardijamus kompostavimo tunelius – gaminant iš jos neteisingai vadinamą „techninį kompostą“, o tiksliau – **biostabilizuotą** biomasę (**atlieką**), kuri vokiškai kalbančiose šalyse vadinama **stabilatu** (angliškai kalbančiose šalyse – **CLO** (compost like outcomes) ir kuri būtų šalinama sąvartyne, nes niekur kitur jos naudoti negalima (todėl, kad joje yra daug įvairių teršalų), o kaip kuras ji yra mažai kaloringa ir gan drėgna.

Bioskaidžios frakcijos kompostavimo konteinerių ir tunelių pavyzdžiai

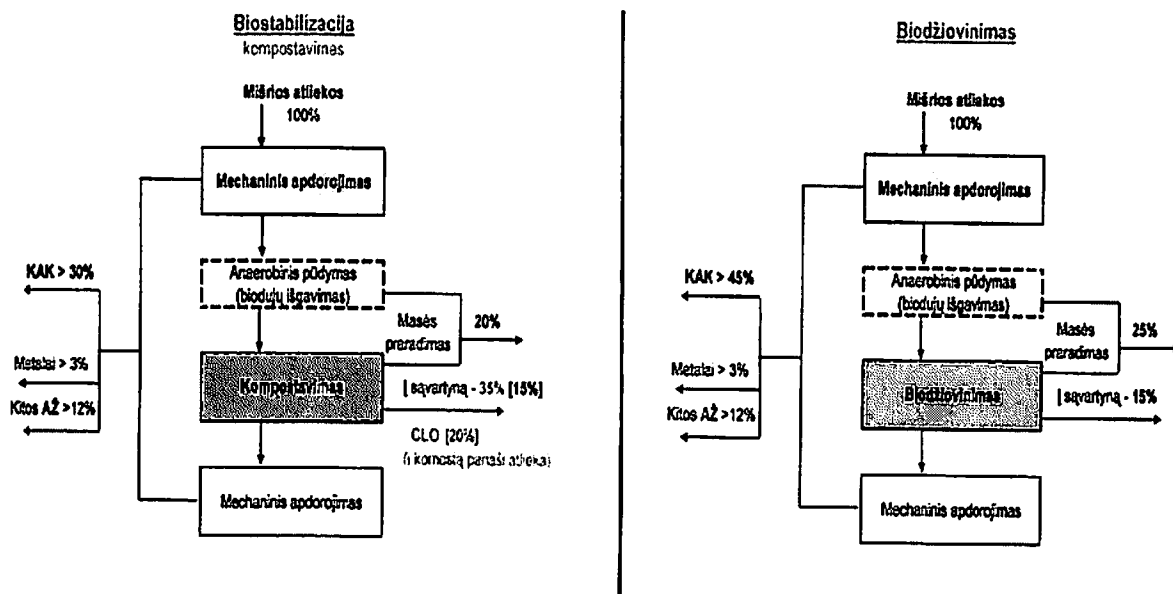
Pastaba: plano rengėjai nežino nė vienos Europoje veikiančios MBA gamyklos, kurioje iš užterštos organikos (gautos po mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo būgniniame sietė) būtų gaminamas kokybiškas kompostas – gaunamas tik biostabilizuotas CLO arba stabilatas ar labai žemos kokybės kietasis atkurtasis kuras (kurį priima sukūrenti tik specialios atliekomis kūrenamos kogeneracinės jėgainės).

Todėl plano rengėjai siūlo užterštą organiką apdoroti biodžiovavimo įrenginiuose, gaminant palyginti kaloringą (12-15 MJ/kg) ir nedrėgną (drėgmė ≤ 20 proc.) kietąjį atgautąjį kurą, kurį tikėtina specialios atliekomis kūrenamos kogeneracinės jėgainės priimtų sukūrenti nemokamai arba už palyginti nedidelį užmokestį (pvz., 50 Lt/tona).

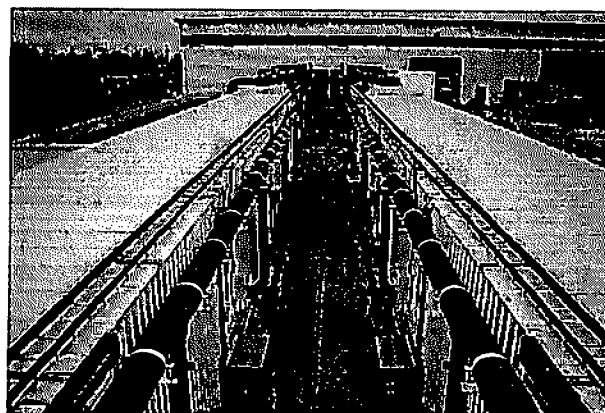
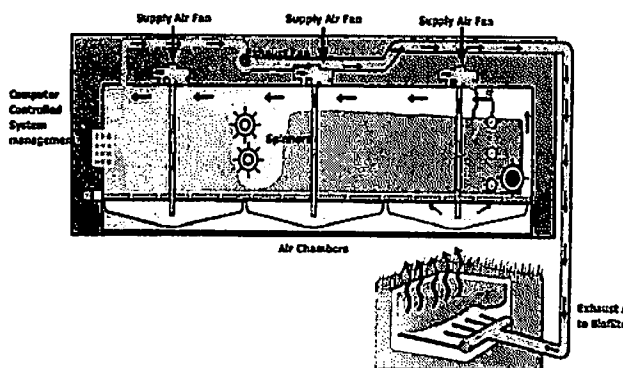
MBA su biostabilizavimo (kompostavimo) ir bio-džiovinimo procesais palyginimas:

MBA procesas

Palyginimas

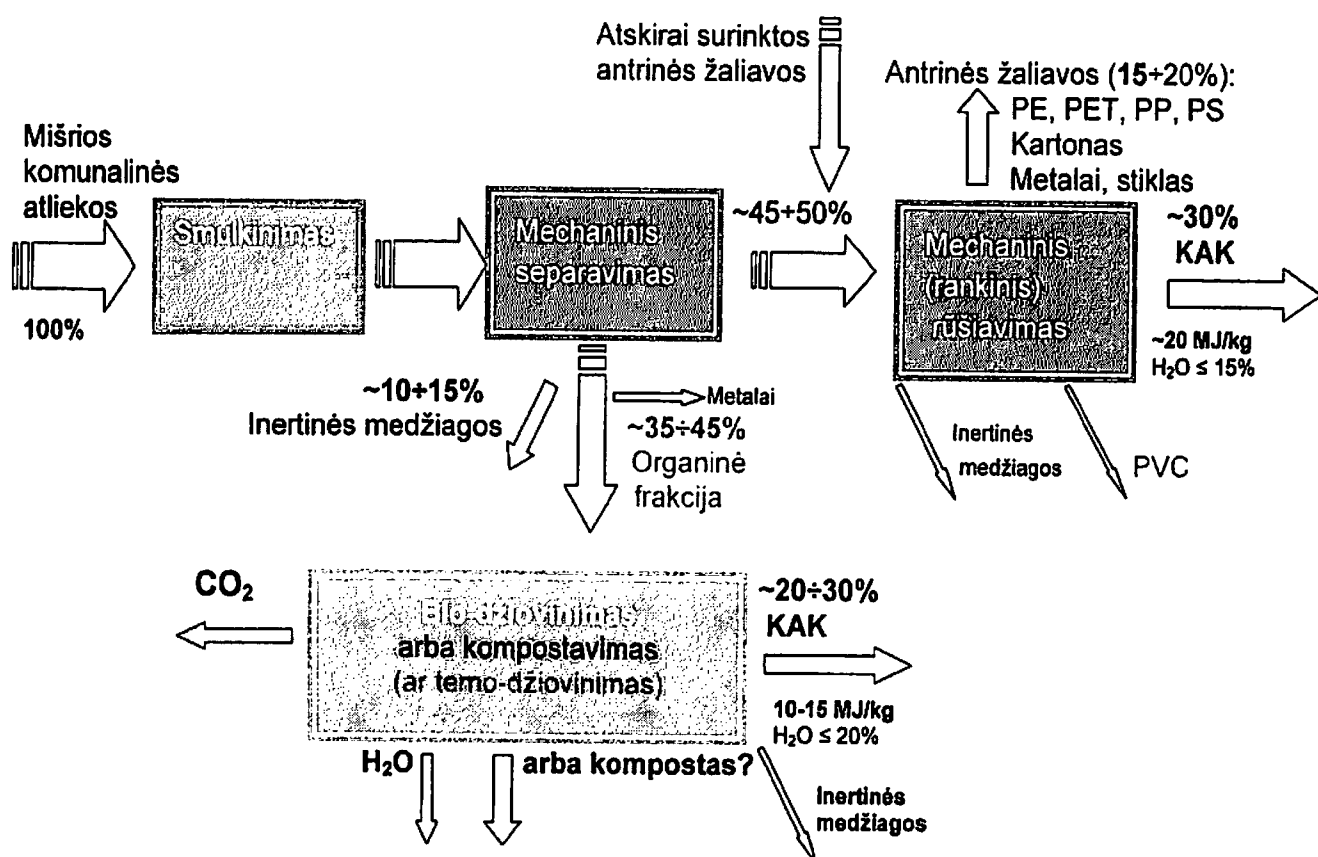
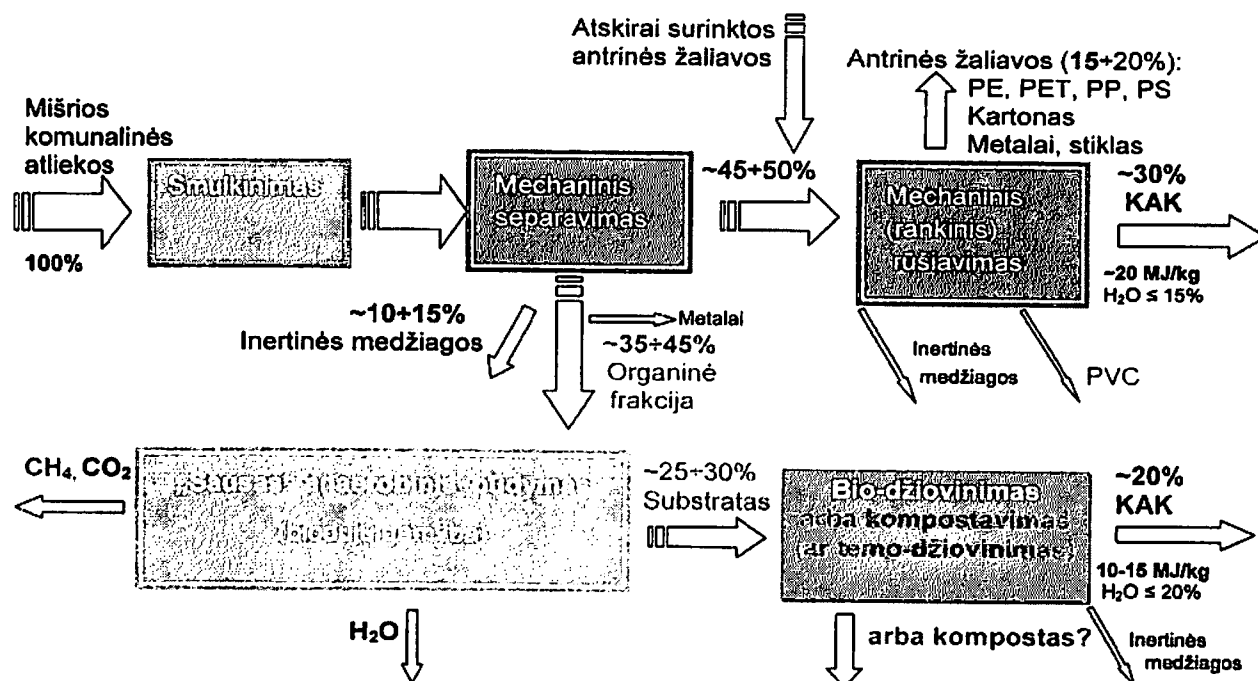
Biodžiovinimo įrenginių principinė schema ir modulių pavyzdys:

Netiesioginė nauda būtų dar ir ta, kad bioskaidžių atliekų biodžiovinimo procesas yra palyginti spartus (greitas) – užtrunka apie 2 savaites; tuo tarpu biostabilizavimo (įprastu kompostavimo būdu) procesas yra labai lėtas, norint pasiekti Europoje priimtus biostabilumo kriterijus (10 mg O₂/g SM (sausos medžiagos)), užterštą organiką reikės kompostuoti ir brandinti ≥ 6-8 savaites (tam reikės didelio tunelių arba konteinerių tūrio).

Plano rengėjai mano, kad perspektyvoje gali kilti problemų su MBA gamykloje pagaminto (jeigu nebus įdiegta bio-džiovinimo technologija) stabilato utilizavimu, ypač, jeigu jame bus daug teršalų (sunkiųjų metalų ir kitų); todėl, turėdami omenyje galimus sunkumus dėl stabilato panaudojimo kur nors kitur, išskyrus jo šalinimą sąvartyne – siūlo šio „produkto“ gamybos vengti.

MBA gamyklos proceso schemas – be biodujų išgavimo ir su biodujų išgavimu.

Tauragės regione šiame etape nutarta biodujų išgavimo neįdiegti; jį bus galima įdiegti vėliau, kai „žaliosios“ elektros energijos supirkimo kainos padidės nuo dabartinių 30 ct/kWh iki 50-60 ct/kWh.

Atliekų (*arba iš atliekų pagaminto kuro*) sukūrenimo įrenginiai – specialios kogeneracinės jėgainės, su specialia dūmų valymo įranga ar cemento fabrikas – yra būtini komunalinių atliekų tvarkymo ciklui pilnai uždaryti (priešingu atveju didelė dalis atliekų atsidurs sąvartyne).

Visais atvejais MBA gamykloje iš „sausosios“ frakcijos bus pagaminamas aukštos kokybės KAK – kietasis atgautasis kuras (maždaug 25-30 proc. nuo į MBA gamyklą patenkančių mišrių komunalinių atliekų kiekio), kurio nesukūrenus – yra tik viena galimybė jį šalinti sąvartyne!

Specialioje kogeneracinėje jėgainėje būtų galima sukūrenti ir žemesnės kokybės KAK – kietąjį atgautąjį kurą, pagamintą iš užterštos organikos (cemento fabrikas vargu ar ją priimtų; nemokamai – tikrai ne).

Taigi, atliekų sukūrenimo įrenginyje būtų sukūrenamos tik išrūšiuotos, netinkamos perdirbimui palyginti aukšto šilumingumo atliekos (tiksliau iš atliekų pagamintas standartizuotas kietasis atkurtasis kuras – KAK) – o pagaminta elektros bei šiluminė energija būtų realizuojama rinkoje, tokiu būdu gautomis pajamomis kompensuojant dalį atliekų tvarkymo kaštų.

Šiuo metu Lietuvoje egzistuoja vienintelis atliekų sukūrenimo įrenginys – AB „Akmenės cementas“ cemento gamybos krosnis, kurioje būtų galima kūrenti aukštos kokybės KAK, gaunamą iš „sausosios“ frakcijos.

UAB „Toksika“ atliekų sukūrenimo įrenginys, veikiantis Šiaulių r. Aukštrakių kaime yra pritaikytas kūrenti pavojingas atliekas – o jo pajėgumas yra palyginti mažas (~ 10 tūkst. tonų/metus), kad jame būtų galima kūrenti KAK.

Numatoma, kad 2013 m. pradės veikti UAB „Fortum Klaipėda“ kogeneracinė jėgainė Klaipėdos LEZ teritorijoje, kuri bus kūrenama biokuru ir atliekomis (iš atliekų pagamintu kietuoju atgautuoju kuru).

Planuojama, kad visi nauji komunalinių ir bioskaidžių atliekų apdorojimo įrenginiai, išskyrus jau statomas žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles šalia Jurbarko, Šilalės ir Pagėgių, bus statomi Tauragės apskrities centre – Tauragės r. Leikiškių sąvartyno teritorijoje; nes čia geriausiai išvystyta šiems įrenginiams reikalinga inžinerinė infrastruktūra, o aplinkui nėra jokių nuolatinių gyventojų, be to tai yra priimtiniausia vietai logistikos prasme.

Naujų regioninių atliekų tvarkymo įrenginių (mechaninio- biologinio apdorojimo (MBA) gamyklos – medžiagų rūšiavimo ir biologinio apdorojimo fabriko) įrengimui TRATC pateikė paraišką projekto „*Tauragės regioninės atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“ finansavimui gauti pagal 2007–2013 m. ES Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 3 prioriteto „*Aplinka ir darnus vystymasis*“ priemonės „*Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas*“ veiklos „*Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą*“ valstybės projektų sąrašą Nr.02; patvirtintas finansavimas 15,24 mln. Lt sumai (ES parama – 12,95 mln. Lt, TRATC (regiono savivaldybių) dalis – 2,29 mln. Lt (Šilalės rajono savivaldybės įnašo dydis – 538 tūkst. Lt)).

5. lentelė. Skirtingoms bioskaidžių atliekų tvarkymo alternatyvoms reikalingos regioninės (visoms savivaldybėms ir bendros regionui) investicijos, mln. Lt.

Eil. Nr.	Investicijos / alternatyvos	I	II	III	IV	Šilalės r. savivaldybei tenkančios investicijos
1.	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių įrengimas (Jurbarko, Šilalėje, Pagėgiuose)	1,8	1,8	1,8	1,8	0,6
2.	Kompostavimo įrangos (mechanizmų) komplektas	1,35	1,35	1,35	1,35	24% TRATC dalies
3.	Kompostavimo dėžės (5700 tūkst. vnt.), 250 Lt/vnt.	1,425	1,425	1,425	1,425	0,153 613 vnt. x 250 Lt
4.	Maisto/virtuvės atliekų atskiro surinkimo konteineriai (500 vnt.), 250 Lt/vnt.	0,125	0,125	0,125	0,125	0,014 57 vnt. x 250 Lt
5.	Specialių (dinaminių) kompostavimo konteinerių arba vertikalių kompostavimo tunelių (pastatomi ŽAKA) atskirai surinktoms maisto/virtuvės atliekoms kompostuoti pirkimas (4 vnt. x 0,7 mln. Lt)	2,8	2,8	2,8	2,8	0,7 Įnašas-24% TRATC dalies
6.	MBA gamykla – medžiagų rūšiavimo fabrikas (pajėgumas ~30 tūkst. tonų/metų)	7,6	7,6	7,6	7,6	Įnašas-24% TRATC dalies
7.	MBA gamykla – organikos (~ 15 tūkst. tonų/metų) biologinio apdorojimo įrenginiai: II alternatyva – kompostavimo tuneliai, III alternatyva – kompostavimo konteineriai, IV alternatyva – bio-džiovinimo tuneliai	3,1	5,9	6,1	<6,1	Įnašas-24% TRATC dalies
8.	Kitos išlaidos	1,0	1,0	1,0	1,0	Įnašas-24% TRATC dalies
9.	Iš viso investicijų:	19,2	22,0	22,2	<22,2	

Pastabos:

1. Lentelėje yra įtrauktos papildomos investicijos (2÷5 eilutės) – viso 5,7 mln. litų, AM numatytos (galimos) skirti TRATC jam prašant, jau po investicinio projekto „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Tauragės regione“ galimybių studijos atlikimo, paraiškos ES paramai gauti parengimo ir jos pavirtinimo,

skiriant 12,95 mln. litų ES paramą (bendra projekto vertė – 15,24 mln. litų, iš jų 2,29 mln. litų – TRATC (savivaldybių) įnašas).

2. Yra įtraukta ir IV alternatyva, numatyta Tauragės regioninio atliekų tvarkymo plane, patvirtintame 2010-09-14 regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. R1-4; pagal IV alternatyvą užterštą organinę frakciją (gautą MBA gamykloje po mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo būgniniame siete) numatyta apdoroti biodžiovinimo įrenginiuose, gaminant standartizuotą kietąjį atgautąjį kūrą (KAK), o ne biostabilizuotas (kompostavimo būdu) atliekas – stabilatą, visur neteisingai vadinamą „techniniu kompostu“.

3. Šilalės rajono savivaldybei tenkančios investicijos sudaro ~24% nuo visų regiono investicijų.

5.3. Planuojama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra ir nauja infrastruktūra

5.3.1. Biologinių atliekų individualus (namudinis) kompostavimas

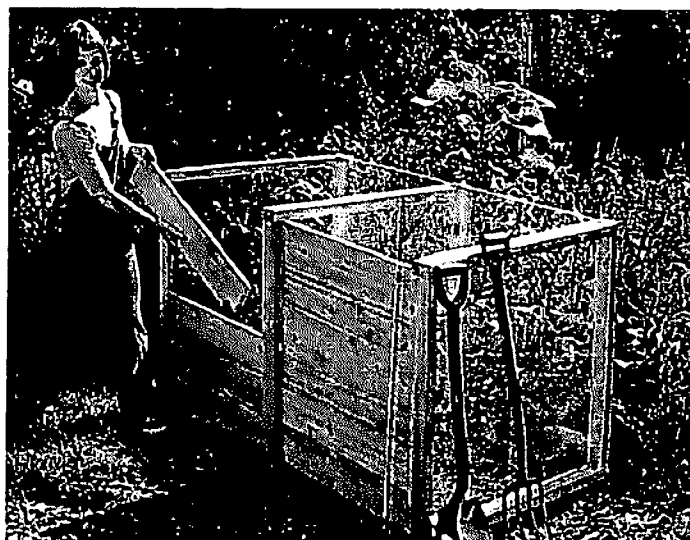
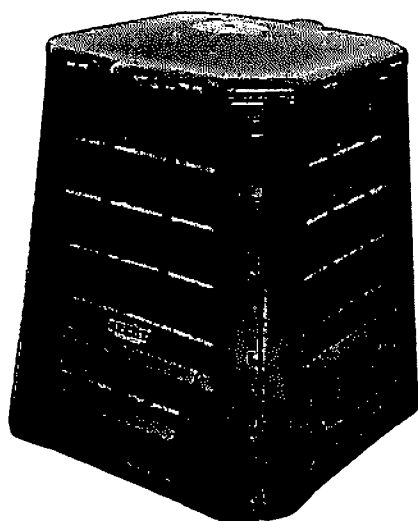
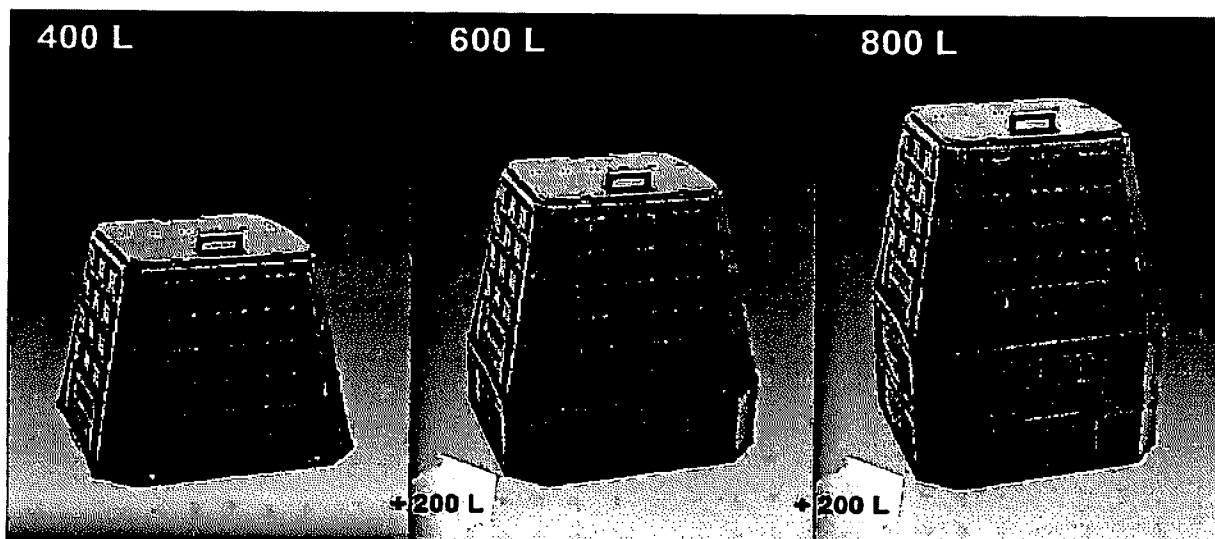
Siekiant įgyvendinti valstybines biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotis, pirmiausia turi būti sutvarkytos žaliosios atliekos.

Užtikrinant atliekų prevencijos principą, planuojama skatinti biologinių (žaliųjų ir maisto/virtuvės) atliekų namudinį kompostavimą individualiose namų valdose.

Įgyvendinant projektą „*Tauragės regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“, individualių namų gyventojams pagal neatlygintinos panaudos sutartis bus išdalintos kompostavimo dėžės.

Taip pat įvedus vietinę rinkliavą, numatoma taikyti vietinės rinkliavos lengvatas tiems individualių namų valdų savininkams, esantiems savivaldybių centruose – kurie realiai kompostuos savo biologines atliekas.

Jeigu vertinti, kad Šilalės rajono savivaldybėje vienoje individualioje namų valdoje vidutiniškai per metus susidaro apie 400 kg žaliųjų ir maisto/virtuvės atliekų, Šilalės m. 613 individualių namų valdų gyventojai galėtų sukompostuoti apie 245 tonas bioskaidžių atliekų per metus, o visos savivaldybės individualių namų valdų (6123) gyventojai – net virš 2400 tonų!

Bet nėra nei vienos šalies ES, kurioje namudinio kompostavimo individualiose namų valdose paplitimas viršytų 50 proc. Lietuvoje, reikia manyti, palaipsniui iki 2020 m, aktyviai informuojant gyventojus ir skatinant jų kompostavimo pastangas, galima būtų pasiekti panašų dalyvavimo lygį, bent 33 proc. – visiškai realu.

Prognozuojama, kad kompostavimas pradės aktyviau plisti miestų individualiose namų valdose bei kaimo inteligentų individualiose namų valdose.

Šilalės mieste 2012-13 m. įmanoma įdiegti kompostavimą (pasiūlyti įsigyti kompostavimo dėžes) maždaug 1/3 individualių namų valdų – t.y. ~200 valdų; savivaldybės kaimuose tikėtina įsigis kompostavimo dėžes ir 2012-2014 m. pradės kompostuoti savo bioskaidžias atliekas maždaug 10 proc. individualių namų valdų – t.y. ~500 valdų.

Tikėtina, kad 2012-2014 m. kompostavimo dėžes iš viso įsigis apie 700-800 individualių namų valdų, o bendras sukompostuotų BSA kiekis 2015 m. sudarys apie 280÷320 tonų (t.y. apie 5 proc. savivaldybėje susidarantių bioskaidžių atliekų).

Skatinant namudinį kompostavimą, numatoma šviesti ir informuoti visuomenę apie namudinio kompostavimo galimybes ir naudą.

TRATC teikia paraišką dalyvauti tarptautiniame projekte RECO Baltic 21 Tech , pagal kurią yra numatyta 2011-2012 m. organizuoti namudinio BSA kompostavimo parodomuosius darbus ir Šilalės rajono savivaldybėje.

Numatoma Šilalėje ir dar 1 miestelyje keliose individualiose namų valdose pastatyti kompostavimo dėžes ir pademonstruoti gyventojams faktinius kompostavimo rezultatus ir pasidalinti problemų sprendimo patirtimi.

5.3.2. Atskiras biologinių atliekų surinkimas ir jų apdorojimas

Nors yra galimybė kartu apdoroti visas biologines atliekas (tiek žaliąsias, tiek maisto/virtuvės atliekas), tačiau žaliųjų atliekų tvarkymui yra nustatyti ne tokie griežti reikalavimai, kaip maisto/virtuvės atliekoms, kurios yra laikomos 3 kategorijos šalutiniais gyvūniniais produktais.

Kadangi Lietuvoje nėra priimta jokių teisės aktų (nors daugelyje ES šalių tai padaryta), nustatančių kitokius (žemesnius) reikalavimus kompostuojant maisto/virtuvės atliekas, nei likusiems 3 kategorijos šalutiniams gyvūniniams produktams – tai turi būti tiesiogiai taikomi ES reglamentų 1069:2009 ir 142:2011 reikalavimai.

T.y., kompostuojant maisto/virtuvės atliekas (angl. – catering wastes) ir pasenusius maisto produktus (angl. – foodstuff) turi būti naudojamas uždaras kompostavimo reaktorius, kuriame susmulkinus maisto/virtuvės atliekas iki <12 mm, garantuotai (temperatūra turi būti kontroliuojama) turi būti palaikoma biomasės (kompostuojamo mišinio) temperatūra > 70°C, ne mažiau kaip 1 val.

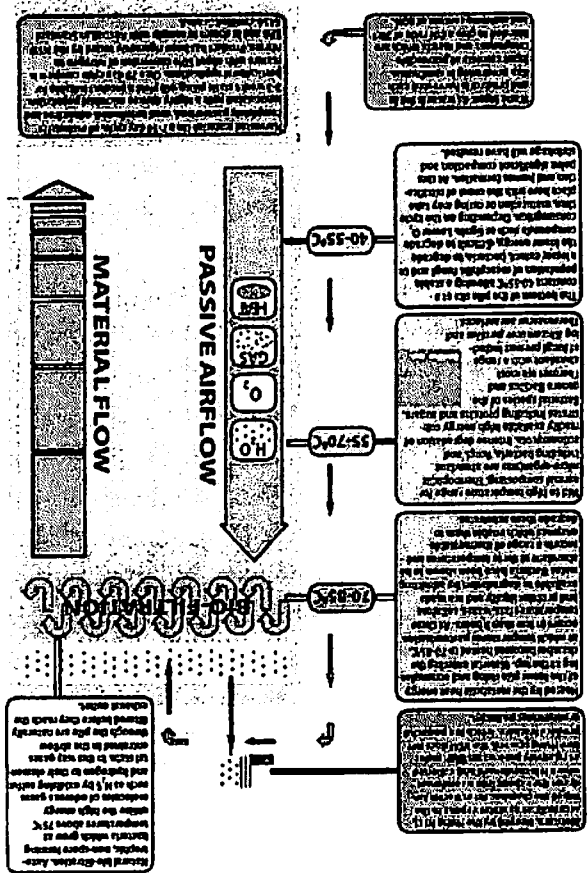
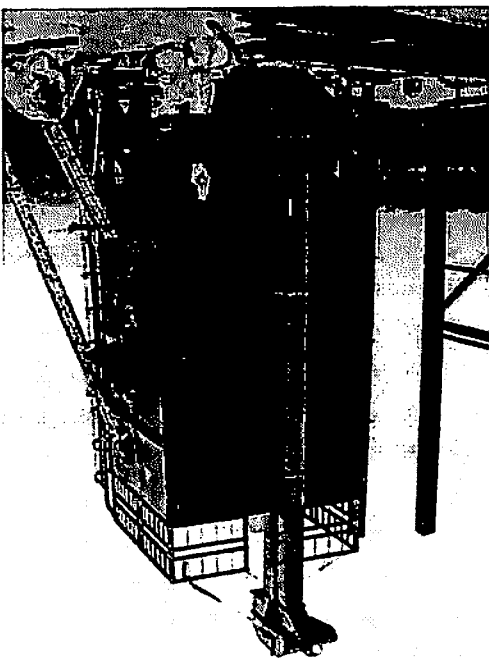
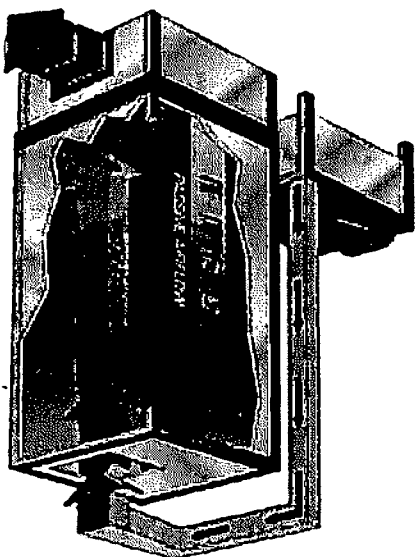
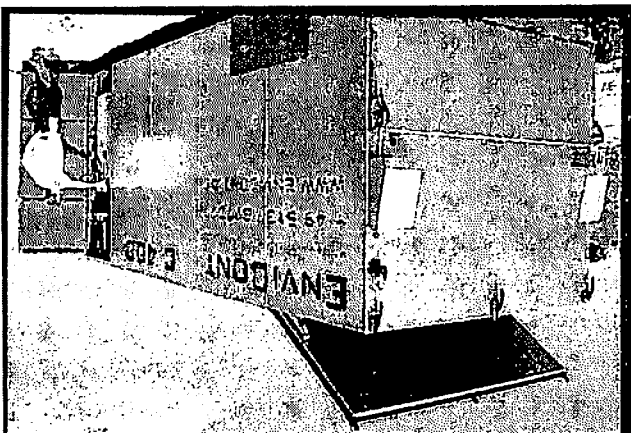
Šitie reikalavimai garantuotai užtikrinami tik vertikaliuose kompostavimo įrenginiuose (silo) bei, su išlygomis, specialiuose dinaminiuose kompostavimo konteineriuose.

Žaliosioms atliekoms aukščiau išvardinti reikalavimai netaikomi, nes nėra jokio infekcijų kilimo pavojaus – todėl joms kompostuoti gali būti naudojamos ir paprasčiausios kompostavimo technologijos (pvz., – kompostavimas atvirose kaupuose), ko pasekmėje kompostavimo sąnaudos mažesnės.

Todėl žaliąsias atliekas reikia stengtis surinkti ir kompostuoti atskirai.

Pastaba: aukščiau išvardinti reikalavimai kompostuojant maisto/virtuvės atliekas namudiniu būdu (individualiose namų valdose) – taip pat netaikomi.

Maisto ir virtuvės atliekų specialią dinaminį kompostavimo konteinerių bei vertikalių kompostavimo tunelių (silo) pavyzdžiai

Kadangi ne visi namų ūkiai turi galimybes savo sklypuose kompostuoti biologines atliekas ir naudoti kompostą, nuo 2012 m. pradėjus veikti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelei Šilalės r. Paneročio kaime (uždaryto ir rekultivuojamo sąvartyno teritorijoje) planuojama organizuoti atskirą žaliųjų atliekų surinkimą ir jų kompostavimą.

Planuojama, kad gyventojai galės nemokamai pristatyti atskirai surinktas žaliasias atliekas į šią aikštelę, o Šilalės miesto ir rajono miestelių gyventojams bus pradėta teikti sezoninė žaliųjų atliekų surinkimo apvažiavimo būdu paslauga.

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę eksploatuos TRATC arba šių paslaugų viešojo pirkimo konkurso laimėtojas.

Atskira BSA tvarkymo problema yra maisto/virtuvės atliekų surinkimas iš daugiabučių namų gyventojų. Maisto/virtuvės atliekų surinkimui būtų naudojami specialūs 240 litrų arba 360 litrų talpos konteineriai (rekomenduojama rudos spalvos), kurie būtų statomi kartu su mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriais vienoje aikštelėje (vietoje) ir būtų tuštinami 2 kartus per savaitę (atitinkamai mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerius reikėtų tuštinti rečiau negu dabar arba pastatyti jų mažiau).

TRATC teikia paraišką dalyvauti tarptautiniame projekte RECO Baltic 21 Tech, pagal kurią yra numatyta 2011-2012 m. organizuoti atskiro maisto/virtuvės atliekų surinkimo parodomuosius darbus ir Šilalės rajono savivaldybėje.

Numatoma Šilalėje keliose konteinerių aikštelėse pastatyti specialius konteinerius atskiram maisto/virtuvės atliekų surinkimui; informuoti ir šviesti atliekų turėtojus ir pademonstruoti faktinius rezultatus bei pasidalinti problemų sprendimo patirtimi.

Atskirai surinktų maisto/virtuvės atliekų kompostavimas būtų atliekamas Šilalės ŽAKA teritorijoje pastatytame vertikaliame kompostavimo tunelyje (silo) arba specialiame dinaminiame kompostavimo konteineryje, kuriuose užtikrinami reikalaujami temperatūros parametrai.

Per 2-3 savaites būtų pagaminamas aukštos kokybės kompostas, tinkamas naudoti net ekologiniuose ūkiuose.

Kompostavimo mišinys (maisto/virtuvės atliekos + žaliosios atliekos – maždaug po lygiai) būtų susmulkinamas ir sumaišomas naudojant atitinkamą smulkintuvą ir/ar Allu tipo kaušą, o po brandinimo gautas kompostas dar būtų ir išsijojamas (pašalinant negeistinas priemaišas).

Kai maisto/virtuvės atliekų surinkimas įsibėgės, tai kartu su jomis bus sukompostuojama ir didelė dalis atskirai surinktų žaliųjų atliekų.

Atkreipiamė dėmesį į tai, kad 2008 m. gruodžio 3 d. Europos Komisija išleido Žaliąją knygą (angl. – Green paper) „Dėl biologinių atliekų tvarkymo Europos Sąjungoje“, o 2010 m. liepos 6 d. Europos Parlamentas priėmė atitinkamą rezoliuciją „Dėl Komisijos žaliosios knygos dėl biologinių atliekų tvarkymo Europos Sąjungoje“ – abiejuose dokumentuose yra numatytas visoms ES šalims privalomas atskiras BSA surinkimas ir jų perdirbimas.

Atliekų tvarkymo ES hierarchijoje aukščiausias prioritetas tvarkant BSA yra *komposto (humuso) gamyba ir jo įterpimas į dirvožemį*, nes net ir Lietuvoje derlingų žemių naudotojai jau susiduria su mažėjančiu mineralinių medžiagų efektyvumu dėl humuso išekvojimo (dirvožemio nualinimu).

Nė vienoje Lietuvos savivaldybėje maisto/virtuvinės atliekos iš gyventojų kol kas nėra atskirai surenkamos; nors vakarų Europoje tai daroma vis plačiau ir plačiau.

Įvertinus antrinių žaliavų pirminio rūšiavimo patirtį, galima teigti, kad atskiram šių atliekų surinkimui iš gyventojų įdiegti ir išvystyti reikės laiko.

Kadangi atskiro maisto/virtuvės atliekų surinkimo sistema plėtotųsi palaipsniui, todėl didžioji dalis šių atliekų kol kas patektų į mišrių komunalinių atliekų srautą; kurio apdorojimui reikia pastatyti MBA gamyklą, o mechaninio rūšiavimo metu gautą (sunkiaisiais metalais užterštą?) organiką apdorojant biologiniu būdu, deja, kokybiško komposto pagaminti neįmanoma (bus gaminamas stabilatas arba KAK) – todėl organikos grąžinti į dirvožemį komposto pavidalu nebus galima.

Tuo tarpu iš atskirai surinktų bioskaidžių atliekų gaminamas kokybiškas kompostas (humusas), kuris yra grąžinamas į dirvožemį – tai ir yra pagrindinis argumentas įdiegti ir plėtoti atskirą bioskaidžių atliekų surinkimą.

Remiantis ES šalių patirtimi, surenkant maisto/virtuvės atliekas iš daugiabučių namų gyventojų Šilalės mieste, 2015 m. būtų galima atskirai surinkti iki 1/3 susidarančių šių atliekų – t.y. iki 155 tonų per metus, o 2020 m – apie 235 tonas per metus t.y. iki 1/2 susidarančių šių atliekų.

Šie kiekiai yra, palyginti, nedideli, ir, nors maisto/virtuvės atliekų atskiro surinkimo sistema nedaug pabrangintų atliekų surinkimo kaštus (nes tuo pačiu kiekiu sumažėtų surenkamų mišrių komunalinių atliekų kiekis) – maisto/virtuvės atliekų atskiro surinkimo įdiegimas vis tik šiek tiek (iki 10 proc.) padidintų bendrus atliekų tvarkymo kaštus (nes reikėtų nupirkti papildomus konteinerius, skirtus maisto/virtuvės atliekų surinkimui, ir padidėtų bendras atliekų surinkimo konteinerių ištuštinimo dažnumas (prisidėtų 2 papildomi surinkimai (konteinerių tuštinimai); bet sumažėtų mišrių atliekų konteinerių tuštinimo dažnumas (bent 1 tuštinimu tikrai būtų mažiau).

5.3.3. Atskiro antrinių žaliavų surinkimo ir antrinių žaliavų perdirbimo plėtra

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, pagrindinis prioritetas po atliekų prevencijos turi būti teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau antrinių žaliavų šaltinyje, pas gyventojus ir pas juridinius asmenis, t.y. pirminio rūšiavimo būdu; nes tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto (mechaninio) rūšiavimo linijos pagalba.

Šilalės rajono savivaldybėje šiuo metu yra parinktos vietos 49 antrinių žaliavų aikštelėms įrengti.

Iš viso antrinėms žaliavos surinkti yra pastatytas 41 specialus konteineris; dar 195 specialius konteinerius Savivaldybė numato įsigyti už LR Aplinkos ministerijos Gaminio ir pakuočių atliekų tvarkymo programos lėšas 2011-2012 m.

Plečiant antrinių žaliavų surinkimą iš individualių namų valdų, planuojama pradėti teikti antrinių žaliavų surinkimo maišais paslaugą.

Siekiant, kad komunalinių atliekų tvarkymo paslauga nebrangtų, plečiant antrinių žaliavų atskiro surinkimo sistemą, planuojama bendradarbiauti su pakuočių gamintojais/ importuotojais ir siekti, kad jie padengtų pakuočių atliekų surinkimo kaštus.

Apibendrinant būtina pabrėžti tai, kad Šilalės rajono savivaldybės administracija, TRATC ir atliekų tvarkytojas (vežėjas) turi skirti rimtą dėmesį antrinių žaliavų surinkimui plėtoti, nes esama padėtis yra nepatenkinama (surenkama tik apie 1,5 kg /1 gyv./metus antrinių žaliavų arba gerokai < 1 proc. nuo susidarančių komunalinių atliekų kiekio).

Iš esmės turi būti pagerintas atliekų turėtojų informavimas ir švietimas – skatinant rinkti antrines žaliavas.

Antrinių žaliavų (AŽ) atskiro surinkimo ir jų paruošimo perdirbimui kaštai

- Popieriaus/kartono atskiras surinkimas > 200 Lt/t;
- Plastmasių atskiras surinkimas > 750 Lt/t;
- Stiklo atskiras surinkimas > 100 Lt/t;
- Antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui (rūšiavimo, plovimo, presavimo ir t.t.) kaštai > 100 Lt/t.

Antrinių žaliavų atskiro surinkimo ir jų paruošimo perdirbimui plėtojimas neturėtų padidinti bendrųjų komunalinių atliekų tvarkymo kaštų, nes AŽ (kartu su kitomis mišriomis komunalinėmis atliekomis) nebebus vežamos į Leikiškių sąvartyną (atstumas nuo Šilalės ~ 43 km) ir nebereikės mokėti sąvartyno vartų mokestį (75,22 Lt/t su PVM; kurį reikėtų padidinti iki >110

Lt/t su PVM); didelę dalį sąnaudų padengs AŽ realizavimo pajamos (popierius/kartonas ~ 250 Lt/t, plastmasės > 2000 Lt/t, stiklas ~ 150 Lt/t, spalvotieji metalai > 5000 Lt/t, juodieji metalai >1000 Lt/t); be to didelę dalį AŽ surinkimo ir jų paruošimo perdirbimui kaštų turėtų padengti pakuočių gamintojai/importuotojai (tikėtina – jau artimiausioje perspektyvoje).

5.3.4. Specifinių atliekų surinkimas atliekų turėtojų apvažiavimo būdu ir per didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles

Savivaldybė privalo aprūpinti gyventojus ir juridinius asmenis atskiro surinkimo priemonėmis šioms žemiau išvardintoms specifinėms buityje susidarančioms atliekoms surinkti:

- buities pavojingos atliekos ;
- buities elektros ir elektroninės įrangos atliekos;
- didžiosios atliekos (baldai ir pan.), tame tarpe naudoti netinkamos padangos;
- buities remonto (statybos ir griovimo) atliekos.

Šių atliekų surinkimas numatomas jas nemokamai atvežant į Šilalės r. Vingininkų k. esančią didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę (DGASA).

Aikštelių įrengimui buvo skirtos gan didelės ES paramos ir valstybės biudžeto lėšos – virš 1 mln. litų; Šilalės r. DGASA aikštelės eksploatacinės sąnaudos taip pat yra gan didelės > 25 tūkst. litų per metus.

Todėl DGASA galimybės turi būti išnaudojamos daug geriau negu tai daromas iki šiol (kol kas per metus aikštelėje surenkama tik apie 25-30 tonų įvairių atliekų); visų pirma daug intensyviau turi būti informuojami atliekų turėtojai apie aikštelės teikiamas galimybes nemokamai atsikratyti įvairiomis specifinėmis atliekomis, tame tarpe pavojingomis atliekomis – kviečiant atliekų turėtojus aktyviai naudotis aikštelės paslaugomis.

Informaciją apie didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę Šilalės r., Vingininkų kaime ir apie atliekas, kurias galima į ją atvežti nemokamai, parengė ir savo tinklalapyje <http://aplinka.jurbarkas.lt> patalpino (kaip ir apie kitas regiono DGASA) Jurbarko rajono savivaldybė; ji taip pat patalpinta ir tinklalapiuose www.uabtrac.lt bei www.silale.lt

Didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų aikštelės planuojami pajėgumai – apie 250 tonų per metus nepavojingų atliekų ir apie 20 tonų per metus pavojingų atliekų, t.y. iš viso per metus per šią aikštelę Šilalės rajono savivaldybėje būtų įmanoma surinkti apie 250 tonų nepavojingų ir apie 20 tonų pavojingų komunalinių atliekų.

Aikštelėje priimanos buities pavojingos atliekos, elektros ir elektronikos įrangos atliekos, didžiosios atliekos (tame tarpe ir naudotos automobilių padangos), nebetinkamos naudoti automobilių dalys (alyvos, tepalų ir oro filtrai, amortizatoriai, akumuliatoriai), akumuliatorių ir baterijų atliekos, kitos apmokestinamųjų gaminių atliekos, statybos ir griovimo atliekos, antrinės žaliavos.

Aikštelę eksploatuoja TRATC; ateityje konkurso būdu bus samdomas privatus operatorius.

Atliekų turėtojams turi būti siūlomi ir kitokie specifinių atliekų surinkimo būdai, pvz., buities pavojingų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu ne rečiau kaip keturis kartus per metus; didžiųjų atliekų surinkimas atliekų turėtojų apvažiavimo būdu keturis kartus per metus (tiesa, kol kas įvykusio konkurso sąlygose yra numatomas šių atliekų surinkimas atliekų turėtojų apvažiavimo būdu tik du kartus per metus).

Siekiant užtikrinti, kad į atliekų tvarkymo įrenginius ir iš atliekų gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, TRATC ir Savivaldybės administracija numato organizuoti aktyvesnį visuomenės švietimą ir informavimą, bendradarbiaujant su kitomis savivaldybėmis ir apmokestinamųjų gaminių gamintojais bei importuotojais.

Išryškėjo viena problema – specifinių atliekų surinkimui atliekų turėtojų apvažiavimo būdu, ypač buities pavojingų atliekų surinkimui – trūksta specialaus mobiliojo pavojingų atliekų surinkimo punkto. Taip pat trūksta ir mobiliojo antrinių žaliavų surinkimo punkto.

Vienas iš problemos sprendimo būdų – TRATC organizuoti vieną bendrą visų keturių regiono didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelių eksploatavimo ir su jomis glaudžiai susijusių įvairių specifinių atliekų bei antrinių žaliavų surinkimo (atliekų turėtojų apvažiavimo bei kitais būdais) paslaugų viešojo pirkimo konkursą, ir į konkurso sąlygas įrašytų reikalavimą, jog konkurso laimėtojas turi turėti arba privalės įsigyti visą reikalingą paslaugoms teikti įrangą.

Būtinai ir žymiai aktyvesnis bei dalykiškas bendradarbiavimas su apmokestinamųjų gaminių gamintojais ir importuotojais (arba jiems atstovaujančiomis licencijuotomis organizacijomis) – siekiant, kad jie padengtų apmokestinamųjų gaminių (ir pakuočių) atliekų surinkimo sąnaudas.

Žemiau pateikiama minėta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo galimybes regione ir Šilalės rajono savivaldybėje, kuri yra patalpinta tinklalapiuose <http://aplinka.jurbarkas.lt>, www.uabtratc.lt ir www.silale.lt.

Pastaba:

TRATC valdyba nuo 2011 m. vasario 1 d. nustatė tokį regiono DGASA darbo grafiką:

1) pirmadienis – poilsio diena,

2) antradienis – nuo 8.15 val. iki 18.00 val.,

3) trečiadienis – nuo 8.15 val. iki 18.00 val.,

4) ketvirtadienis – nuo 8.15 val. iki 18.00 val.,

5) penktadienis – nuo 8.15 val. iki 18.00 val.,

6) šeštadienis – nuo 9.00 val. iki 13.00 val.,

7) sekmadienis – poilsio diena.

Pietūs – nuo 12.00 iki 12.45

Buities pavojingos atliekos – fluorescencinės lempos, galvaniniai elementai, akumuliatoriai, transporto priemonių oro ir tepalo filtrai, seni tepalai, naudoti amortizatoriai, cheminių medžiagų turintys valikliai, plovikliai ir tara nuo jų, dažai, skiedikliai ir tara nuo jų, gyvsidabris ir jo turinčios atliekos, seni valstai.

DIDŽIŲJŲ ATLEKŲ SURINKIMO AIKŠTELIŲ ADRESAI:

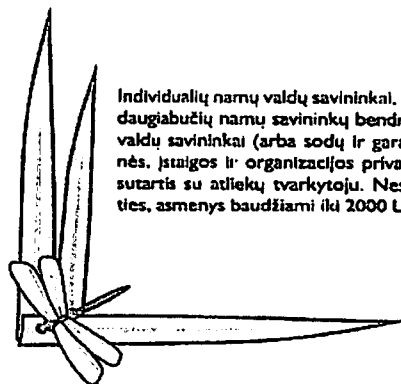
- ✧ Tauragė – Paberžių g. 14 A
- ✧ Jurbarkas – Statybinių g. 4 A
- ✧ Šilalė – Vingininkų kaimas
- ✧ Pagėgiai – M. Jankaus g. 37

Tel. pasiteirauti 8 650 67 080

AIKŠTELIŲ DARBO LAIKAS:

- ✧ Pirmadienis – nedirba
- ✧ Antradienis – 8.30–18.00
- ✧ Trečiadienis – 8.30–18.00
- ✧ Ketvirtadienis – 8.30–18.00
- ✧ Penktadienis – 8.30–18.00
- ✧ Šeštadienis – 8.00–14.00
- ✧ Sekmadienis – nedirba

Pietų pertrauka – 12.00–13.00

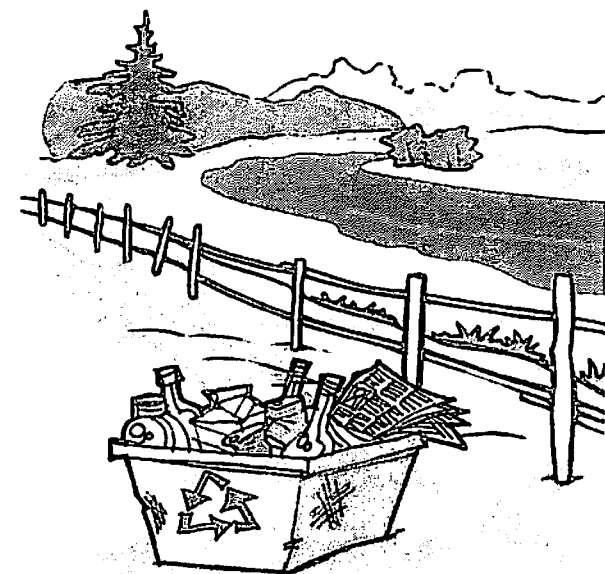
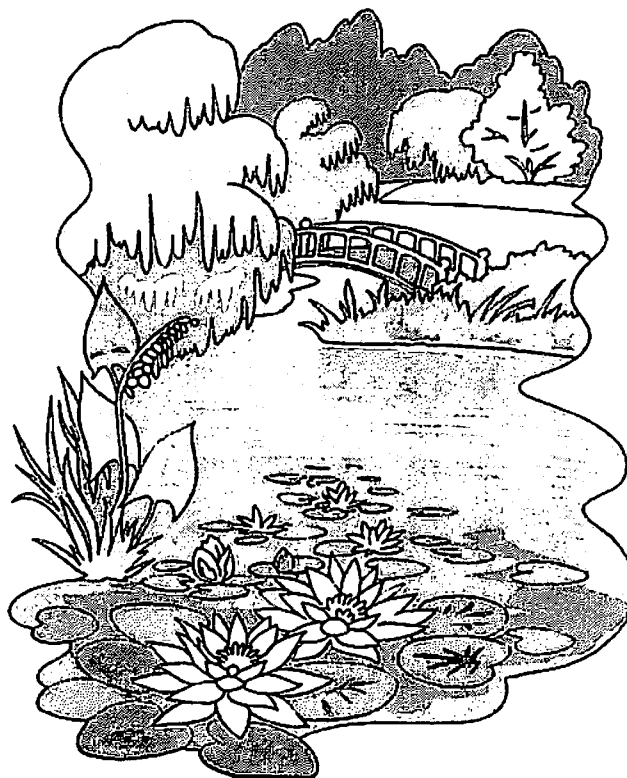
Individuelių namų valdų savininkai, butų savininkai (arba daugiabučių namų savininkų bendrijos), sodų ir garažų valdų savininkai (arba sodų ir garažų bendrijos), įmonės, įstaigos ir organizacijos privalo sudaryti viešąsias sutartis su atliekų tvarkytoju. Nesudarę tokios sutarties, asmenys baudžiami iki 2000 Lt bauda.

APSKRITIES SAVIVALDYBĖSE VEIKIANTYS ATLEKŲ TVARKYTOJAI IR TELEFONAI PASITEIRAUTI:

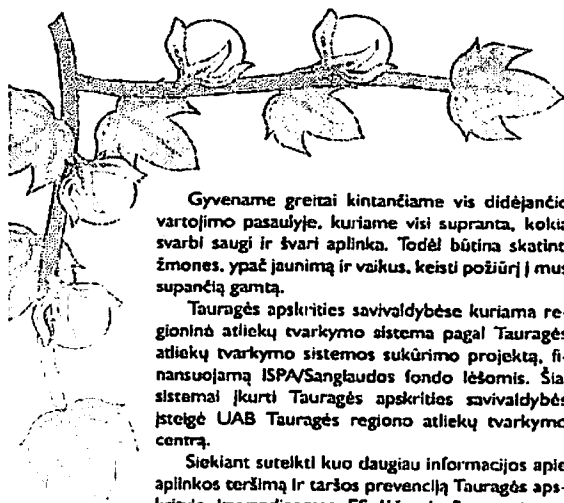
- ✧ Tauragėje – UAB „Dunokai“, tel. (8 446) 61 585
- ✧ Jurbarkas – UAB „Jurbarko komunalininkas“, tel. (8 447) 72 870
- ✧ Šilalėje – UAB Šilalės komunalinis ūkis, tel. (8 449) 74 307
- ✧ Pagėgiuose – UAB „Ekoservisas“, tel. 8 687 16 825

Daugiau informacijos atliekų tvarkymo klausimais galite rasti internete adresu

<http://aplinka.jurbarkas.lt>

PROJEKTAS TAURAGĖS APSKRITIES SAVIVALDYBIŲ GYVENTOJŲ ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS ATLEKŲ TVARKYMO KLAUSIMAIS

Gyvename greitai kintančiame vis didėjančio vartojimo pasaulyje, kuriame visi supranta, kokia svarbi saugi ir švari aplinka. Todėl būtina skatinti žmones, ypač jaunimą ir vaikus, keisti požiūrį į mus supančią gamtą.

Tauragės apskrities savivaldybėse kuriama regioninė atliekų tvarkymo sistema pagal Tauragės atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projektą, finansuojamą ISPA/Sanglaudos fondo lėšomis. Šiai sistemai įkurti Tauragės apskrities savivaldybės įsteigė UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centrą.

Siekiant sutelkti kuo daugiau informacijos apie aplinkos teršimą ir taršos prevenciją Tauragės apskrityje įgyvendinamas ES lėšomis finansuojamas projektas „Tauragės apskrities savivaldybių gyventojų švietimas ir informavimas atliekų tvarkymo klausimais“.

Projekto veiklos vykdomos Tauragės apskrities teritorijoje. Jį vykdo Jurbarko r. savivaldybės administracija kartu su partneriais - Tauragės ir Šilalės rajonų savivaldybių administracijomis bei Pagėgių savivaldybės administracija.

PROJEKTO TIKSLAI:

- ✧ didinti ir skatinti visuomenės aplinkosauginį švietimą,
- ✧ aktyvind visuomenės dalyvavimą priimanč sprendimus,
- ✧ nuolat informuoti visuomenę apie svarbiausius pasikeitimus aplinkosaugos srityje ir ketinamus priimti sprendimus,
- ✧ kuo plačiau skleisti informaciją visuomenel.

KODĖL REIKIA RŪŠIUOTI ATLIEKAS?

Teršdamas gamtą, žmogus sukelia didžiulį pavojų sau ir visai Žemei. Aplinkos teršimas – tai cheminių, fizinių ir biologinių teršalų, kurie netgiamai veikia žmogų ir kitus gyvus organizmus bei fizinius aplinkos komponentus, pateikimas į aplinką.

Užsienyje antrinės žaliavos pradėtos rūšiuoti daugiau kaip prieš 2 dešimtmečius. Dabar atliekų rūšiavimas daugelyje Euro-

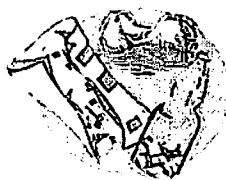
pos šalių yra tapęs įpročiu. Ir mūsų šalyje atliekų rūšiavimas turi ir gali tapti kasdienybe bei gyvenimo būdu. Tinkamas atliekų rinkimas, tvarkymas ir pateikimas antriniam naudojimui – tai procesas, prie kurio prisidėdamas kiekvienas visuomenės narys gali įnešti savo indėlį į švarios ir sveikos aplinkos išsaugojimą.

Todėl labai svarbu atliekas rūšiuoti ir tai daryti geriausia ten, kur jos susidaro – namuose. Tai labai paprasta, tereikia įvairias atliekas išskirstyti į atitinkamus konteinerius.

RŪŠIUODAMI ATLIEKAS:

- ✧ išsaugosime sveiką aplinką;
- ✧ sukaupsime antrinių žaliavų;
- ✧ sutaupysime gamtos išteklių ir energijos;
- ✧ sumažinsime atliekų tvarkymo išlaidas.

KAIP TINKAMAI RŪŠIUOTI ATLIEKAS?

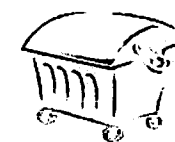
Nepamirškime, kad gaminti naujus daiktus iš antrinių žaliavų (popieriaus, plastmasės, stiklo) daug paprasčiau ir pigiau, be to, mažiau teršiama aplinka. Kuo daugiau naudojama antrinių žaliavų, tuo daugiau sutaupoma žemės turty (gamti-

nių išteklių). Mąstant, rūšiuoti atliekas ar ne, verta prisiminti, kad popierius išlieka nesuięs 2 metus, konservų dėžutė – 90, plastiko pakuotė – 200, o stiklas – net 900 metų.

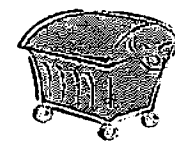
Lietuvoje atliekoms rūšiuoti skirti konteineriai yra tokių spalvų: popieriui (kartonui) – mėlynasis, plastmasei – geltonasis, stiklui – žaliasis.

POPIERIUS

PLASTMASĖ

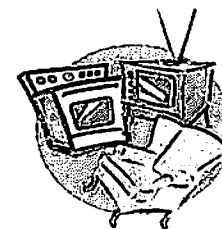
STIKLAS

Konteineris popieriui – į jį metami laikraščiai, žurnalai, popierius, kartonas. Tačiau į šį konteinerį negalima mesti popierinių pakuočių nuo pieno arba sulčių, nes šių viduje yra folija, kurios perdirbti nepavyks, negalima mesti ir popieriaus, surepto aliejumi ir panašiomis medžiagomis (pvz., dėžutės nuo picos).

Konteineris plastmasei – į jį metami plastiko buteliai, indai nuo padažų, aliejus, šampūno, įvairios plastiko pakuotės. Prieš metant šias atliekas į konteinerį, reikia nusukti kamščius, nes jie netinka perdirbti.

Konteineris stiklui – į jį metami bet kokios spalvos stiklo buteliai, stiklainiai, stiklo duženos. Prieš metant butelius ir stiklainius, juos reikia išplauti, nuimti kamščius ir jų žiedelius. Jei į stiklo konteinerį bus įmesta kitokių atliekų, bus sugadinta antrinė žaliava. Pavyzdžiui, įmetus porceliano šukių į stiklo konteinerį, tekėtų iš naujo rūšiuoti visą kiekį ir išrinkti šukes. Taigi svarbiausia, kad atliekų tvarkymo įmonę pasiektų švarios ir nesugadintos antrinės žaliavos.

KOKIAS ATLIEKAS SURENKA ATLIEKŲ TVARKYMO AIKŠTELĖS?

Tauragės apskrityje veikia 4 didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės, kuriose priimama (iš gyventojų nemokamai).

Didžiosios atliekos – baldai, buities technika, statybos, remonto atliekos, padangos.

5.3.5. Likusių (po atliekų rūšiavimo jų susidarymo vietoje) mišrių komunalinių atliekų mechaninis – biologinis apdorojimas

Kadangi pirminis antrinių žaliavų rūšiavimas plėtojamas gana lėtai ir sunkiai – atskirai surenkamų antrinių žaliavų kiekiai yra labai maži – įgyvendinant investicinį projektą „Tauragės regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“, Tauragės rajone Leikiškių sąvartyno teritorijoje yra numatyta pastatyti mišrių komunalinių atliekų mechaninio rūšiavimo gamyklą, kaip sudėtinę MBA gamyklos dalį.

Medžiagų rūšiavimo fabriko tikslas yra išrūšiuoti perdirbimui tinkamas medžiagas.

Medžiagų rūšiavimo fabrikas padeda iš mišrių komunalinių atliekų srauto išgauti antrines žaliavas ir jas nukreipti perdirbimui; taip pat atskirti bioskaidžias atliekas (užterštą organiką) ir nukreipti ją tolesniam biologiniam apdorojimui.

Medžiagų rūšiavimo fabrikas ypač naudingas, kai atliekų rūšiavimas atliekų susidarymo vietoje vyksta blogai ir didžioji susidarančių atliekų dalis mišrių atliekų pavidalu patenka į sąvartyną – tuomet, taupant sąvartyno pajėgumus bei užtikrinant atliekų perdirbimo ir panaudojimo užduotis, būtina kuo didesnę atliekų srautą atskirti nuo sąvartyne šalinamos atliekų dalies.

Medžiagų rūšiavimo fabrikai padeda išgauti (iš mišrių komunalinių atliekų srauto) antrines žaliavas (taip pat – pašalinti kūrenimui negeidžiamas atliekas; pvz., PVC) ir įgalina gaminti (iš sausosios frakcijos) palyginti kaloringą (~ 20 MJ/kg) aukštos kokybės kietąjį atgautąjį kurą (KAK) – kurį cemento fabrikai ir specialios atliekomis (kietuoju atgautuoju kuru) kūrenamos kogeneracinės jėgainės paprastai priima sukūrenti nemokamai; taip pat su būgniniame sietė (ar kitokiame įrengime) atskirtos bioskaidžių atliekų (užterštos organikos) frakcijos tolesniu biologiniu apdorojimu (biodžiovinimu) pagaminamas dar pakankamai kaloringas (12-15 MJ/kg) žemesnės kokybės kietasis atgautasis kuras (KAK), kurį galima už palyginti nedidelį mokestį (prognozuojama ~50 Lt/tona) sukūrenti specialioje atliekomis (KAK) kūrenamoje kogeneracinėje jėgainėje arba šią frakciją biostabilizavus (kompostavimo būdu) pagaminamas stabilatas, kurį galima šalinti sąvartyne (naudoti atliekų kaupimo uždengimui) arba už palyginti didelį mokestį (~ 100 Lt/tona; nes šis kietasis atgautasis kuras yra žemos kokybės (žemo kaloringumo (8-10 MJ/kg) ir didelio drėgnumo (25-35 proc.)) atiduoti sukūrenti specialioje atliekomis (KAK) kūrenamoje kogeneracinėje jėgainėje.

Kadangi numatoma į medžiagų rūšiavimo fabriką tiekti mišrias komunalines atliekas, kuriose gan daug įvairių teršalų – tai toks fabrikas yra „purvino“ rūšiavimo fabrikas (angl. – *dirty MRF*). Mechaninio medžiagų rūšiavimo fabrike gautos antrinės žaliavos bus perduodamos tolesniam jų apdorojimui (pvz., plovimui, smulkinimui) į atitinkamų medžiagų perdirbimo fabrikus, o sausoji kaloringa, nors ir užteršta, frakcija bus nukreipiama į kietojo atgautojo (iš atliekų) kuro (KAK) sukūrenimo įrenginius; tuo tarpu užteršta organinė frakcija bus toliau apdorojama biologiniu būdu, mėginant ir iš jos gauti produktą (realiausia – biodžiovinimo būdu išgauti palyginti kokybišką kietąjį atgautąjį kurą (KAK)).

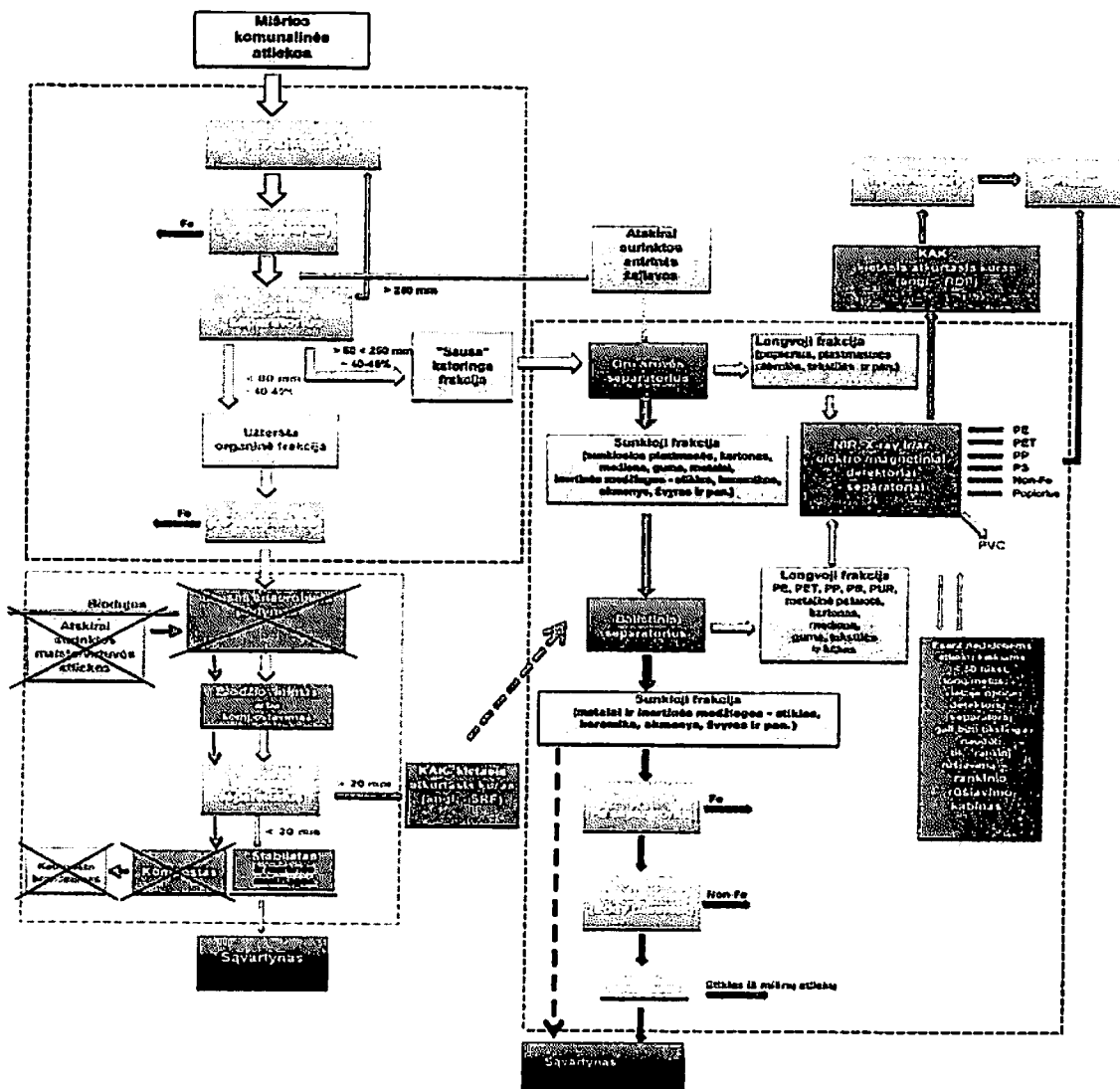
Konsultantų vertinimu, MBA gamyklos vartų mokestis sudarys ~100-150 Lt/tona.

Jis priklausys nuo to:

- ar tikrai bus užtikrintas prognozuojamo mišrių komunalinių atliekų kiekio stabilus tiekimas į MBA gamyklą;
- ar MBA gamyklos technologinė schema bus optimali (ar investiciniai kaštai neviršys 15,24 mln. litų);
- ar išgautos antrinės žaliavos bus perkamos kainomis ne žemesnėmis, negu:
 - plastmasės > 2000 Lt/t,
 - popierius/kartonas > 250 Lt/t,
 - stiklas > 150 Lt/t,
 - spalvotieji metalai > 5000 Lt/t,
 - juodieji metalai > 1000 Lt/t;
- ar iš sausosios frakcijos išgautas, aukštos kokybės (kaloringumas ≥ 20 MJ/kg, drėgnumas < 15 proc.) kietasis atgautasis kuras (KAK) bus priimamas sukūrenti nemokamai (derybų objektu paliekant tik transportavimo kaštus);

- ar iš užterštos organikos pagamintas kietasis atgautasis kuras bus pakankamai kokybiškas (kalingumas 12-15 MJ/kg, drėgnumas ≤ 20 proc.), kad jis būtų priimamas sukūrenti už nedidelį mokestį (≤ 50 Lt/t).

Principinė mišrių komunalinių atliekų mechaninio - biologinio apdorojimo gamyklos schema

PASTABOS:

1. Atskirai surinktos atliekos (AŽ) tikslinga pirmą nukreipti į oro srauto separatorių - tam, kad būtų atskirtos lengviausios frakcijos: plėvelės ir plastikiniai daiktai, o po to į šviesų AŽ srautą tikslinga nukreipti į balistinį separatorių. Pastaba: atskirai surinktos stiklo/metalinių pakuočių atliekos patenka į oro srauto separatorių (kuriose atskiriamas metalinių pakuočių atliekos), po to į balistinį separatorių - kuriose yra atskiriama smulki ir šviesios priemaišos (dangos ir t.t.) - atliekos iš šviesios srauto patenka į atskirą srauto srautą.
2. KAK (angl. - SRF), gauta iš užterštos organikos, tikslinga nukreipti į balistinį separatorių, tolesniam jo apdorojimui kartu su sausąja sunkiąja frakcija. Tai gali būti būtina dar ir dėl to, kad šame KAK (angl. - SRF) gausu įvairių cheminių junginių - todėl esant reikiamam nukreipti į oporų detektorius - separatorių bloką.
3. Taisymo sumatimas, kai atliekų kiekiai yra palyginti nedideli (≤ 50 tūkst. tonų per metus), galima būtų visą išdžioviną (sukompostuotą) organinę masę nukreipti tiesiai į balistinį separatorių - ly. bioginio separatoriaus atšaką.
4. RDP kalingumas - 20 MJ/kg, o drėgnumas - 15 proc., chloro < 1 proc.; SRF - kalingumas - 12 MJ/kg, drėgnumas ≤ 20 proc., chloro $< 0,5$ proc.
5. Jeigu kur nors būtų nutarta išdžiovinti rūšiavimo šliejį (Tauragėje, Telšiuose, Utenoje ir net Marijampolėje bei Alytuje tai visiškai reikiu), vieno optimalio dehidratacijos - separatoriaus visose reikiuotose - gaminamam PVC pašalinimui.
6. Jeigu būtų įrengtas atskiras atliekų rūšiavimo blokas, kurio paskirtis būtų tik atskirti atliekas, kurios yra šviesios ir tamsios, tada būtų galima būtų atskirti atliekas, kurios yra šviesios ir tamsios, ir atskirti atliekas, kurios yra šviesios ir tamsios.
7. Jeigu būtų įrengtas atskiras atliekų rūšiavimo blokas, kurio paskirtis būtų tik atskirti atliekas, kurios yra šviesios ir tamsios, tada būtų galima būtų atskirti atliekas, kurios yra šviesios ir tamsios.
8. Jeigu būtų įrengtas atskiras atliekų rūšiavimo blokas, kurio paskirtis būtų tik atskirti atliekas, kurios yra šviesios ir tamsios, tada būtų galima būtų atskirti atliekas, kurios yra šviesios ir tamsios.

© A. Brazas, UAB "Atliekų tvarkymo konsultantai", 2011 m.

5.3.6. Biodujų gamybos ir panaudojimo galimybių įvertinimas

Numatoma, kad MBA gamykloje po mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo būgnyniame siete bus gaunama apie 13 tūkst. tonų užterštos organikos per metus (taip pat numatoma per metus atskirai surinkti ~iki 2000 tonų maisto/virtuvės atliekų).

Taigi, per metus Tauragės regione susidarytų iki 15 tūkst. tonų bioskaidžių atliekų, kurias būtų galima panaudoti biodujų gamybai „sausos“ anaerobinio pūdymo būdu.

Per metus būtų išgaunama 1,5-1,8 mln. m³ biodujų, kurių užtektų aprūpinti ~1 MW (400 kW_{el.} + 600 kW_{th}) galios jėgainei (su vidaus degimo varikliu); per metus būtų pagaminama ~2,5 MWh el. energijos, kurią realizavus (po 30 ct/kWh) būtų gaunama apie 750 tūkst. litų pajamų; taip pat būtų pagaminama apie 4,5 MWh šiluminės energijos (dalį kurios ~3 MWh šildymo sezono metu būtų galima naudoti sąvartyno administracinių patalpų apšildymui), dalis šiluminės energijos būtų sunaudojama anaerobinio pūdymo reaktoriams pašildyti.

Taigi, per metus būtų galima gauti iki 1 mln. litų pajamų (arba sutaupyti išlaidų: el. energijos ir šilumos naudojimas savo reikmėms – sąvartyno administraciniam pastatui ir MBA gamyklai).

Tokia biodujų gamykla su kogeneracine jėgaine (dviem vidaus degimo varikliais, kiekvienas po 200 kW_{el.}) kainuotų > 15 milijonų litų; panašiai kaip ir MBA gamykla be biodujų gamybos.

Faktiškai amortizacinės sąnaudos būtų lygios galimoms gauti pajamoms arba netgi didesnės. Eksploataciniai biodujų gamyklos kaštai sudarytų tikrai daugiau kaip 500 tūkst. Lt per metus.

Taigi, biodujų gamykla esant dabartinei el. energijos supirkimo kainai (30 ct/kWh) būtų nuostolinga; ji taptų rentabili tik el. energijos supirkimo kainai pasiekus 60 ct/kWh.

Išvada: šiuo metu (el. energijos supirkimo kainai esant 30 ct/kWh) biodujų išgavimas iš užterštos organikos, gautos MBA gamykloje po mišrių komunalinių atliekų išsijojimo būgniniame sietė, ir šių biodujų panaudojimas (jas sukūrenant jėgainėje – vidaus degimo variklyje) būtų nerentabilus ir tik padidintų MBA gamyklos vartų mokestį (maždaug iki 150-200 Lt/tona), tuo pačiu ir bendrus komunalinių atliekų tvarkymo kaštus.

5.3.7. Kietojo (iš atliekų) atgautojo kuro (KAK) sukūrenimo galimybės

Po mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo MBA gamyklos medžiagų rūšiavimo fabrike – išgavus antrines žaliavas – likusias netinkamas perdirbti turinčias energetinę vertę atliekas (sausoji frakcija) apdorojant toliau (iš jos pašalinus PVC ir inertines medžiagas) – gaunamas aukštos kokybės KAK (kietais atgautasis kuras), kurį planuojama sukūrenti AB „Akmenės cementas“ cemento fabrike arba UAB „Fortum Klaipėda“ statomoje kogeneracinėje jėgainėje. Abu šie objektai yra didžiuliai bet kokio atsinaujinančio kuro (biokuro ir/ar KAK) naudotojai, pilnai pajėgūs priimti visą Tauragės MBA gamykloje pagamintą kietąjį atgautąjį kurą, kurio santykinis kiekis sudarytų vos keletą procentų šiems įrenginiams reikalingo kuro.

Tačiau KAK kaloringumas ir drėgnumas turi būti priimtinas naudotojams; be to MBA gamyklos operatorius turės garantuoti, kad KAK nebus kenksmingų priemaišų (t.y., kad chloro, sieros ir kitų halogeninių junginių bei gyvsidabrio ir kadmio koncentracijos neviršys nustatytų maksimalių leistinų normų).

Tikėtina, kad šis kaloringas (~20MJ/kg) ir mažai drėgmės (≤15 proc.) turintis kuras (KAK) bus priimamas sukūrenti nemokamai; tačiau greičiausiai teks pristatyti jį į sukūrenimo vietą MBA gamyklos sąskaita.

Bet kol kas TRATC turi tik ketinimų protokolus dėl aukštos kokybės KAK sunaudojimo AB „Akmenės cementas“, galutinai nesusitarta nei dėl KAK kokybės parametrų, nei dėl jo transportavimo kaštų padengimo.

Problematiškiau yra su gana žemos kokybės kietuoju atgautuoju kuru (KAK), kurį galima pagaminti toliau biologiškai apdorojant užterštą organiką, gautą iš mišrių komunalinių atliekų srauto, jas išsijojus būgniniame sietė.

Jeigu užteršta organika toliau būtų apdorojama biostabilizavimo (kompostavimo) būdu – KAK kaloringumas gautųsi žemas (8-10 MJ/kg), o drėgnumas didelis (25-30 proc.) – už jo sukūrenimą UAB „Fortum Klaipėda“ statomoje kogeneracinėje jėgainėje tektų primokėti maždaug 100 Lt/tona (transportavimo kaštus padengti turėtų Tauragės MBA gamykla); AB „Akmenės cementas“ tokio KAK sukūrenti savo cemento fabrike – greičiausiai nepriimtų.

Greičiausiai šitą itin žemos kokybės KAK – tiksliau stabilatą (biostabilizuotą užterštą organiką) reikėtų šalinti Leikiškių sąvartyne (padengiant jo šalinimo kaštus!).

Žymiai geresnės kokybės (kaloringumas ~12-15 MJ/kg; drėgnumas ≤20 proc.) KAK būtų pagamintas taikant biodžiovinimo technologiją.

Tikėtina, kad už šitokio KAK sukūrenimą UAB „Fortum Klaipėda“ statomoje kogeneracinėje jėgainėje pakaktų primokėti <50 Lt/tona (transportavimo kaštus tektų padengti Tauragės MBA gamyklai); panašiomis sąlygomis šį KAK priimtų sukūrenti ir AB „Akmenės cementas“ savo cemento fabriko besisukančioje krosnyje.

5.3.8. Senų sąvartynų uždarymas ir rekultivavimas bei regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno plėtra

Nebeveikiantis vidutinio dydžio Šilalės (Paneročio kaime) sąvartynas nuo 2009 m. yra uždarytas ir dabar rekultivuojamas TRATC įgyvendinamo investicinio projekto „Tauragės regiono senų sąvartynų uždarymas“ metu. Sąvartyno rekultivavimo darbai 100% finansuojami Europos Sąjungos Sanglaudos fondo ir valstybės biudžeto lėšomis.

Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje yra 15 mažų sąvartynų/šiukšlynų seniūnijose, kurie visi yra uždaryti ir dabar vyksta jų sutvarkymo (rekultivavimo) darbai, finansuojami ES paramos ir valstybės biudžeto lėšomis.

Atsižvelgiant į šalinamus mišrių komunalinių atliekų kiekius (> 30 000 tonų/metų), prognozuojama, kad Tauragės regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno Leikiškių kaime I ir II sekcijos užsipildys 2013-2014 m. (nes jų projektinis pajėgumas ~150 tūkst. m³).

Todėl jau dabar (vėliausiai 2012 m) būtina pradėti III ir IV sąvartyno sekcijų įrengimo darbų pirkimo procedūras. Tauragės regioninio sąvartyno II ir IV sekcijų įrengimas numatomas 2013 - 2014 m., o atliekos jose bus pradėtos šalinti nuo 2014 m.

Vertinama, kad naujų sekcijų įrengimas kainuos 3-4 mln. Lt .

Įrengus III ir IV sekcijas, bendra sąvartyno talpa išaugs iki 350 tūkst. m³.

Pradėjus eksploatuoti MBA gamyklą, sąvartyne šalinamų atliekų kiekis sumažės nuo 30-33 tūkst. tonų per metus, iki 15 tūkst. tonų per metus (įskaitant ir stabilatą) – t.y. 2 kartus; o jeigu bus įdiegta užterštos organikos biodžiovinimo technologija – iš jos gaminamas gan kokybiškas KAK – tai iki 10 tūkst. tonų, t.y. 3 kartus.

Tokiu būdu sąvartyno eksploatavimo laikas nuo planinio ~10-12 metų, išaugs iki ~16 metų, o gal net iki 20 metų ir ilgiau.

5.4. Komunalinių atliekų tvarkymo plėtojimas (organizacinė plėtra)

Komunalinių atliekų tvarkymo plėtojimas Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje 2011-2020 m. laikotarpiu bus vykdoma per regioninės ir savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemų (KATS) plėtrą bei per KATS papildančių gamintojų/importuotojų (ar jiems atstovaujančių organizacijų) apmokestinamųjų gaminių ir pakočių atliekų surinkimo sistemų diegimą (žr. 6 lentelę).

6. lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas Šilalės rajono savivaldybėje.

Eil. Nr.	Komunalinių atliekų tvarkymo veikla	Komunalinių atliekų tvarkymo organizavimas			Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas					
		TRATC (steigėjas – regiono savivaldybės)	Savivaldybė	Gamintojai ir Importuotojai (ar jų organizacijos)	TRATC	Konkursą laimėjęs atliekų tvarkytojas	DGASA ekspl. konkurs o laimėtojas	ŽAKA ekspl. konkurso laimėtojas	MBA gamyklos operatorius	Privačios įmonės
1.	Mišrių komunalinių atliekų surinkimas	+	+			+				
2.	Mišrių komunalinių atliekų šalinimas regioniniame sąvartyne; jo uždarymas, priežiūra po uždarymo	+			+					
3.	Mišrių komunalinių atliekų apdorojimas MBA gamykloje	+							+	
4.	Maisto/virtuvės atliekų atskiras surinkimas	+	+					+		
5.	Atskirai surinktų maisto/virtuvės atliekų kompostavimas	+			+			+		

6.	Žaliųjų atliekų atskiras surinkimas	+	+			+		+		
7.	Žaliųjų atliekų kompostavimas	+			+			+++		
8.	BSA atskyrimas ir kompostavimas vietoje	+	+							
9.	Antrinių žaliavų (įsk. pakuočių atliekas) surinkimas ir paruošimas perdirbti	+	+	+		+	+++		*	*
10.	Antrinių žaliavų (įskaitant pakuočių atliekas) perdirbimas/naudojimas			+						+
11.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimas	+	+	+	++		++ +++		*	*
12.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekų perdirbimas/naudojimas			+						+
13.	Apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimas	+	+	+			++ +++		*	*
14.	Apmokestinamųjų gaminių atliekų perdirbimas/naudojimas			+						+
15.	Kitų specifinių atliekų (pvz., buitės pavojingų atliekų, didžiųjų atliekų, statybinių atliekų) surinkimas	+	+		++	+++	++ +++			*
16.	Kitų specifinių atliekų (pvz., buitės pavojingų atliekų, didžiųjų atliekų, statybinių atliekų) apdorojimas (atidavimas perdirbti/šalinti)	+			++					+

++ Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse +++ Surinkimas apvažiavimo būdu * Alternatyvus tvarkymas, jei bus nutarta taip.

Atsižvelgiant į atliekų tvarkymo teisinės bazės pokyčius ir tolimesnį Tauragės regioninės atliekų tvarkymo sistemos kūrimą, planavimo laikotarpiu (2011-2020 m.) numatomi Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizaciniai pokyčiai susiję su šiais aspektais:

- naujos regioninės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros (MBA gamyklos, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių) įdiegimu bei MBA gamyklos (gali būti ir DGASA bei ŽAKA) eksploatavimo perdavimu konkursą laimėjusiam operatoriui ;
- bendradarbiavimu su gamintojais ir importuotojais (arba jiems atstovaujančiomis licencijuotomis organizacijomis), kurie pagal gamintojo atsakomybės principą turi organizuoti ir (ar) finansuoti pakuočių atliekų bei elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir kitų apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą įvedimu.

5.4.1. Bendradarbiavimas su gamintojais ir importuotojais, tvarkant pakuočių bei elektros ir elektroninės įrangos ir kitų apmokestinamųjų gaminių atliekas

Kadangi didelė komunalinių atliekų sraute susidarančių antrinių žaliavų dalis (> 50 proc.) – yra pakuočių atliekos, todėl tikimasi, kad planuojamu laikotarpiu bus pakeista Lietuvos gamintojų atsakomybės principo įgyvendinimą reglamentuojanti teisinė bazė ir bus sukurtos prielaidos tiesioginiam TRATC bei gamintojų ir importuotojų (ar jiems atstovaujančių licencijuotų organizacijų) bendradarbiavimui.

Planuojama, kad antrinėse žaliavose esančių pakuočių atliekų surinkimo ir jų paruošimo perdirbimui veiklą pakuočių atliekų tvarkymui *licencijuotos gamintojų ir importuotojų organizacijos* organizuos vienu iš šių būdų:

- kartu su TRATC organizuos antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimo (ir paruošimo perdirbti) paslaugų pirkimo konkursus ir padengs dalį antrinių žaliavų surinkimo kaštų (proporcingai surenkamų pakuočių atliekų kiekiui);
- pasirašiusios sutartis su TRATC dėl pakuočių atliekų surinkimo sąnaudų kompensavimo; gamintojų/importuotojų organizacijos padengs kaštų skirtumus tarp antrinių žaliavų vertės ir antrinių žaliavų surinkimo bei paruošimo perdirbti sąnaudų – nes atliekų turėjai neturi du kartus mokėti už pakuočių atliekų tvarkymą;
- kurs alternatyvias (Savivaldybės KATS papildančias) pakuočių atliekų surinkimo sistemas.

Taip pat planuojama bendradarbiauti su licencijuotomis elektros ir elektroninės įrangos bei kitų apmokestinamųjų gaminių gamintojų ir importuotojų organizacijomis, siekiant pasirašyti su jomis sutartis ir derantis, kad elektros ir elektroninės įrangos bei kitų apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo sąnaudas apmokėtų šios organizacijos.

5.4.2. Privataus sektoriaus dalyvavimas kuriant ir eksploatuojant MBA gamyklą

Naujos regioninės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros – MBA (mechaninio – biologinio apdorojimo) gamyklos projektavimo ir statybos investicinio projekto (TRATC) privatus partneris – operatorius (kartu, gal būt, ir investuotojas) visais atvejais turi būti parenkamas viešo konkurso būdu.

Galimi 3 privataus partnerio pritraukimo variantai, *nekuriant bendros (su TRATC) įmonės*:

1. MBA gamyklos operatoriaus – eksploatavimo paslaugų pirkimas LR Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka (šio varianto trūkumas – problemos dėl ilgalaikės (MBA gamyklos amortizacijos laikotarpiui) sutarties sudarymo);

2. Koncesijos suteikimas (pagal LR Koncesijų įstatymą) MBA gamyklos projektavimui, statybai ir eksploatavimui; koncesininkas gautų pajamas už parduotas antrines žaliavas (ateityje, gal būt, ir už paruoštą energiją (jeigu būtų įdiegiamas biodujų išgavimas iš bioskaidžių atliekų), o suteikiančiosios institucijos (TRATC – savivaldybių taryboms pritarus) atlyginimas – „vartų mokestis“;

3. Viešojo sektoriaus (savivaldybių) ir privataus sektoriaus (*privataus investuotojo ir operatoriaus*) partnerystės sutartis (pagal LR Investicijų įstatymą) dėl MBA gamyklos projektavimo, statybos ir eksploatavimo; pastaba – ši forma kol kas yra mažiausiai teisiškai reglamentuota.

Tiek koncesijos konkursui ir sutarčiai, tiek ir privataus partnerio parinkimo konkursui ir partnerystės sutarčiai turi pritarti regiono savivaldybių tarybos.

Aukščiau įvardintų 2 ir 3 variantų atveju galima ir institucinė partnerystė – t.y. mišraus kapitalo įmonės steigimas (pagal LR Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą; ES Sanglaudos fondo parama – 12,95 mln. Lt investuojama kaip viešojo sektoriaus įnašas į bendros įmonės kapitalą

Privataus partnerio (operatoriaus ar koncesininko arba investuotojo-operatoriaus) pritraukimas būtų naudingas šiais aspektais:

- sutartys (koncesijos arba partnerystės) apimtų tiek MBA gamyklos projektavimo ir statybos darbus, tiek MBA gamyklos eksploatavimą – todėl atsirastų daugiau galimybių užtikrinti palankias investicijų pritraukimo projektui sąlygas;
- būtų sudaryta galimybė pritraukti privatų investuotoją – projekto partnerį, kuris turi specialias žinias ir patirtį diegiant MBA gamyklų technologijas.

Jeigu TRATC (pasikonsultavęs su savivaldybėmis) galutinai nutars nebemėginti pritraukti (pasirinkti) konkurso būdu privataus investuotojo – būsimo MBA gamyklos operatoriaus (koncesininko ar pagal partnerystės sutartį), o MBA gamyklą projektuos ir statys pats (už jam paskirtas ES paramos lėšas – 12,95 mln. Lt ir patvirtintus savivaldybių įnašus – 2,29 mln. Lt), skelbdamas MBA gamyklos projektavimo ir statybos darbų viešojo pirkimo konkursą pagal FIDIC geltonąją knygą; tai baigiant statyti MBA gamyklą, TRATC reikės viešojo konkurso būdu pirkti jos eksploatavimo (MBA gamyklos operatoriaus) paslaugas maksimaliam leistinam laikotarpiui.

5.4.3. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą įvedimas

Šilalės rajono savivaldybės 2009 m. pritarė vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą įvedimui Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje ir pavedė TRATC parengti vietinės rinkliavos įvedimui reikalingus dokumentus.

Vėliau vietinės rinkliavos įvedimo terminas buvo nukeliamas – dabar numatoma vietinę rinkliavą įvesti nuo 2012 m. sausio 1 d.

Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą – tai Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytas privalomasis mokestis, kurį turi mokėti visi

komunalinių atliekų turėtojai, besinaudojantys savivaldybės organizuojama komunalinių atliekų tvarkymo sistema. Planuojama, kad vietinę rinkliavą įdiegs ir administruos TRATC.

Pagrindiniai vietinės rinkliavos įvedimo privalumai:

- surinktomis lėšomis disponuoja ta institucija, kuri atsako už strateginių nuostatų atliekų tvarkymo srityje vykdymą savivaldybės teritorijoje – t.y. Savivaldybės taryba;
- užtikrinama atliekų turėtojų prievolė mokėti už suteiktas paslaugas ir pilnai įgyvendinamas principas „teršėjas moka“;
- Savivaldybė kontroliuoja finansinius srautus ir nustato aiškias veiklos sąlygas TRATC ir atliekų tvarkytojams;
- užtikrinama, kad visos susidarančios atliekos patenka į atliekų tvarkymo įrenginius;
- savivaldybių, kuriose jau įvestos vietinės rinkliavos, pavyzdžiai rodo, kad vietinės rinkliavos lėšas iš atliekų turėtojų surinkti įmanoma (nors tai ir reikalauja TRATC bei savivaldybės administracijos pastangų), o dauguma atliekų turėtojų šiuos pasikeitimus priima geranoriškai (t.y. juos toleruoja).

Diegiant vietinę rinkliavą, Savivaldybės administracija ir taryba turi atlikti šiuos pasirengiamuosius darbus:

- padėti TRATC sukurti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą administravimo padalinį;
- padėti TRATC sukurti komunalinių atliekų turėtojų duomenų bazę (registrą);
- dalyvauti rengiant ir patvirtinti Savivaldybės atliekų tvarkymo planą ir Savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės – teisinį pagrindą vietinei rinkliavai įvesti;
- dalyvauti rengiant ir patvirtinti Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą Nuostatus; dalyvauti rengiant ir patvirtinti vietinės rinkliavos dydžius.
- sudaryti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą įvedimo grafiką;
- paskelbti informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir rinkliavos įvedimą Savivaldybės interneto svetainėje, seniūnijų skelbimo lentose, vietinėje spaudoje.

Be to, TRATC, Savivaldybės administracija ir atliekų tvarkytojas (UAB „Šilalės komunalinis ūkis“, bendradarbiaudami su seniūnijų seniūnais, 2011 m. turėtų sudaryti sąrašus gyventojų, kuriems komunalinių atliekų surinkimo konteneriais paslauga negali būti teikiama dėl ribotų privažiavimo galimybių, nurodant riboto privažiavimo laikotarpius ir numatant vietas, į kurias gyventojai galėtų pristatyti susidarančias komunalines atliekas patys. Šiems gyventojams turėtų būti nustatytos vietinės rinkliavos lengvatos.

5.5. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

5.5.1. Investicinių projektų finansavimo poreikis ir finansavimo šaltiniai

Šiame plane numatyta komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrai sukurti numatoma naudoti įvairius finansavimo šaltinius: ES Sanglaudos fondo paramą, valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšas, TRATC skolintas lėšas, privataus kapitalo lėšas, kitas teisėtai gautas lėšas.

Kiekvienos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objekto prognozuojamas investicijų poreikis ir finansavimo šaltiniai numatyti Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo programoje, o investicijų poreikio santrauka yra pateikta 5 lentelėje.

Šiuo metu pagal patvirtintą priemonės VP3-3.2-AM-01-V „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ valstybės projektų sąrašą Nr.01, TRATC įgyvendina projektus „Tauragės regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“ ir „Tauragės regiono kompostavimo aikštelių įrengimas“.

Projektų įgyvendinimo metu Tauragės apskrityje numatoma atlikti tokius darbus:

- uždaryti ir rekultivuoti visus senus sąvartynus (viso 58 vnt.; tame tarpe Šilalės rajone – 15 smulkiųjų sąvartynų/šiukšlynų ir 1 vidutinio dydžio Paneročio sąvartynas) – dažniausiai atliekas iš smulkiųjų sąvartynų/šiukšlynų perkeltant į buvusius pagrindinius savivaldybių sąvartynus (Šilalės rajone – į Paneročio sąvartyną), po to juos taip pat rekultivuojant (uždengiant gruntu);
- įrengti 3 žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles (ŽAKA) šalia Jurbarko, Šilalės ir Pagėgių;
- įsigyti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėms eksploatuoti reikalingą įrangą (svarstyklės, frontalinį ratinį krautuvą, atliekų smulkintuvą, komposto kaupų vartytuvą, komposto sieta (sijotuvą) ir šių įrenginių pervežimo techniką (traktoriaus priekabą));
- Tauragės (aikštelė įrengta) ir statomose Jurbarko ir Šilalės ŽAKA numatoma pastatyti maisto/virtuvės atliekoms kompostuoti skirtus specialius dinامينius kompostavimo konteinerius (iš viso 4 vnt.) arba vertikalius kompostavimo tunelius (silo), kiekvienai aikštelei parinktus pagal reikalingą našumą (prognozuojamą surinkti maisto/virtuvės atliekų kiekį).

Investicinių projektų bendras lėšų poreikis (be PVM):

1. Lėšos techninei pagalbai (TRATC) – galimybių studijų, pirkimo dokumentų parengimas, vietinės rinkliavos įvedimui reikalingų dokumentų parengimas, savivaldybių atliekų tvarkymo planų ir taisyklių parengimas, BSA atskiuro surinkimo pilotinių projektų atlikimas, informacinio aprūpinimo dokumentų parengimas – 2011-2014 m., visam Tauragės regionui – 450,0 tūkst. Lt.

2. Senųjų sąvartynų uždarymas ir rekultivavimas – 2011-2012 m. – 15 103,0 tūkst. Lt.

3. Bioskaidžių atliekų namudiniam kompostavimui skirtų kompostavimo dėžių (regionui ~5716 vnt., Šilalės r. savivaldybei – 613 vnt.) nupirkimas ir išdalinimas individualių namų valdų savininkams (pirmiausia – miestuose) – 2011-2014 m. 1 420,0 tūkst. Lt (iš jų, Šilalės r. savivaldybė – 153,25 tūkst. Lt);

Biologinių (maisto ir virtuvės) atliekų atskiuro surinkimo iš daugiabučių namų miestuose ir maitinimo bei prekybos įmonių konteinerių (talpa – 360 litrų) įsigijimas (regionui ~500 vnt., Šilalės r. savivaldybei – 57 vnt.) – 2013-2014 m. 1 250,0 tūkst. litų (iš jų, Šilalės r. savivaldybė – 14,25 tūkst. Lt).

4. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių – ŽAKA (Jurbarko, Šilalėje ir Pagėgiuose) statyba – 1 800,0 tūkst. Lt (iš jų, Šilalės r. savivaldybė ~ 600,0 tūkst. Lt);

ŽAKA aikštelių eksploatavimui reikalingos įrangos ir mechanizmų įsigijimas – 2012-2013 m. 1 350,0 tūkst. Lt ;

Maisto/virtuvės atliekų kompostavimui reikalingų 4 specialių dinامينių kompostavimo konteinerių arba 3 vertikalių kompostavimo tunelių (silo) įsigijimas – iki 2013 m. 2 800,0 tūkst. Lt (iš jų, Šilalės ŽAKA – 700,0 tūkst. Lt).

5. Regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno Leikiškių kaime III ir IV sekcijų statyba ir I-II sekcijų uždengimas – 2012÷2013 m. 3000,0-4000,0 tūkst. Lt.

6. MBA gamykla ir kita susijusi įranga – 15 240,0 tūkst. Lt.

Iš viso 2011-2014 m. reikalingų investicijų poreikis sudaro apie 42-43 mln. Lt.

Šiuo metu regionui 2011-2014 m. laikotarpiui jau paskirtos ES paramos ir valstybės biudžeto lėšos sudaro apie 28 mln. Lt.

Aukščiau išvardintus investicinius projektus numatoma (planuojama) finansuoti iš tokių šaltinių:

- ES Sanglaudos fondo lėšų;
- valstybės biudžeto lėšų ;
- pareiškėjo (TRATC) ir savivaldybių lėšų;
- TRATC lėšos netinkamoms finansuoti projekto išlaidoms (PVM mokesčiui);
- Skolintų lėšų;
- Privačių (galimų) partnerių lėšų.

MBA gamyklos statybos investiciniam projektui TRATC parengė galimybių studiją ir 2010 m. pabaigoje pateikė paraišką APVA investicinio projekto „Tauragės apskrities komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ finansavimui gauti pagal 2007-2013 m. ES Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 3 prioriteto „Aplinka ir darnus vystymasis“ VP3-3.2-AM-01-V priemonės „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ veiklą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir (ar) atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus“.

Investicinio projekto vertė – 15,24 mln. Lt; patvirtintas ES Sanglaudos fondo finansavimas 12,95 mln. Lt sumai (likusi 2,29 mln.Lt suma – savivaldybių įnašai, patvirtinti savivaldybių tarybų sprendimais (Šilalės r. savivaldybės įnašas – 538 tūkst. litų)).

5.5.2. Plano įgyvendinimo poveikis komunalinių atliekų tvarkymo kaštams – įmokos (tarifo ar vietinės rinkliavos) už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą dydžiui

Komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymo tarifas arba vietinė rinkliava privalo padengti visas suplanuotas Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, eksploatacijos, plėtros ir administravimo sąnaudas.

Šios sąnaudos susideda iš dviejų pagrindinių dalių:

- komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo sąnaudų;
- regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros vartų mokesčių.

Šiuo metu nustatyta tokia komunalinių atliekų surinkimo ir jų tvarkymo Šilalės rajono savivaldybėje paslaugų kaina ~220,33 Lt/tona su PVM.

TRATC valdyba nustatė tokia komunalinių atliekų šalinimo regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne Leikiškiuose (Tauragės r.) – 75,22 Lt/tona su PVM.

Komunalinių atliekų surinkimo sąnaudos nežymiai (20-25 proc.) išaugs pradėjus ir plėtojant buitį pavojingų atliekų surinkimą, išplėtojus didžiųjų atliekų surinkimą, pradėjus ir plečiant maisto/virtuvės atliekų atskirą surinkimą, o taip pat plėtojant buitį elektros ir elektronikos įrangos atliekų surinkimą ir kitų specifinių atliekų surinkimą (nes, deja, gamintojai ir importuotojai už apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimą sąnaudų kol kas realiai nekompensuoja).

Komunalinių atliekų surinkimo sąnaudos išaugs ir dėl paslaugos plėtros į kaimus, ypač mažus kaimus – nes surinkimo kaštai kaimuose (dėl ilgų surinkimų maršrutų ir mažo surenkamų atliekų kiekio) yra gerokai didesni negu miestuose ir stambiose gyvenvietėse.

Regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros – sąvartyno vartų mokestis 2011-2014 m. turės būti perskaičiuotas, atsižvelgiant į realias Tauragės regioninio sąvartyno III-osios ir IV-osios sekcijos įrengimo sąnaudas ir atidėjimus sąvartyno uždarymui (rekultivavimui).

Be to, LR Aplinkos ministerija numato įvesti aplinkos taršos mokestį už sąvartyne šalinamas neapdorotas atliekas, kuris palaipsniui nuo 75 Lt (be PVM) 2012 m. iki 2016 m. išaugs iki 155 Lt (be PVM) už 1 toną sąvartyne šalinamų neapdorotų atliekų.

Sąvartyne šalinamų atliekų kiekis, įgyvendinus projektą sumažės maždaug 2-3 kartus (priklausomai nuo to, kuri alternatyva bus įgyvendinta – III ar IV)

Kitas komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymo įmokų perskaičiavimas numatomas 2013-2014 m., atsižvelgiant į naujos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros (pagrindinai MBA gamyklos) investicijas ir jos eksploatavimo konkursų rezultatus.

Rengiant paraišką 2007-2013 m. ES Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priemonei „Atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ buvo vertinta, kad vidutiniai mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginių eksploatavimo kaštai bus apie 83,3 Lt/t.

Plano rengėjai mano, kad jis bus ~100-125 Lt/t, ne mažesnis.

Pažymėtina, kad įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą išaugimas, įgyvendinus projektą, yra mažesnis, negu projekto neįgyvendinus ir mokant numatytą įvesti aplinkos taršos mokestį už sąvartyne šalinamas neapdorotas atliekas.

Kadangi gyventojai bus skatinami kuo daugiau komunalinių atliekų išrūšiuoti, numatoma, kad įvairių specifinių atliekų priėmimas į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę bus nemokamas, o šių įrenginių eksploatavimo sąnaudos bus įtrauktos į regioninės infrastruktūros vartų mokestį.

Apibendrinant, galima teigti, kad komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymo įkainį (tarifą) arba vietinės rinkliavos dydį mažins (stabdys jo augimą) šie veiksniai:

- augantis namudinis biologinių atliekų kompostavimas individualiose namų valdose;
- augantis antrinių žaliavų pirminis rūšiavimas;
- žaliųjų atliekų priėmimas į žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles;
- didelių gabaritų ir kitų specifinių atliekų priėmimas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje.

Kita vertus, šio įkainio (tarifo) arba vietinės rinkliavos dydžio augimą lemia tokie veiksniai:

- mišrių komunalinių surinkimo kaštų (sąnaudų) augimas (pvz., dėl dyzelinio kuro brangimo);
- mišrių komunalinių atliekų apdorojimo naujuose įrenginiuose sąnaudos.

Įvertinus šiuos veiksnius ir siekiant, kad komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymo įkainis išaugtų kuo mažiau, būtina imtis visų įmanomų priemonių, kad būtų skatinamas komunalinių atliekų rūšiavimas ir susidarytų kuo mažiau mišrių komunalinių atliekų, pateksiančių į MBA gamyklą.

Kaip minėjome, šiuo metu komunalinių atliekų surinkimo ir jų tvarkymo paslaugų Šilalės rajono savivaldybėje kaina ~220,33 Lt/t.

Numatoma, kad 2011-2012 m. laikotarpiu komunalinių atliekų kaštai išaugs iki ~250 Lt/t (visų pirma dėl padidėjusių regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros (sąvartyno, GDASA, ŽAKA) „vartų mokesčio“, o 2013-2014 m., pilnai įvykdžius visus investicinius projektus – jie gali išaugti net iki 350 Lt/t (visų pirma dėl mišrių komunalinių atliekų apdorojimo MBA gamykloje sąnaudų ir padidėjusių sąvartyno eksploatavimo sąnaudų).

Komunalinių atliekų tvarkymas Šilalės rajono savivaldybėje

Susidarys komunalinių atliekų Šilalės rajono savivaldybėje 2020 metais					
Maksimalus kiekis - 6000 tonų					
Bioskaldžių atliekų tvarkymas			Lietuvimiščių komunalinių atliekų apdorojimui MBA gamykloje 4200 tonų		
Atskirai surinktų maisto/virtuvės atliekų 200	Atskirai surinktų žaliųjų atliekų 300 tonų	Sukompostuota Indiv. namų valdose 300 tonų	MBA gamykla	Surenkama antrinių žaliavų 680 tonų	Surenkama dirbinių ir kitų apvalytųjų atliekų 280 tonų
Pagaminta komposto 300 tonų				"Ištrauklama" antrinių žaliavų >420 tonų	Iškritas pavyojingų atliekų 40 tonų
				Pagaminama KAK > 1260 tonų	
				Pagaminama KAK arba stabiliato >800 tonų	
				I sąvartyną <1100 tonų, gaminant KAK arba <1900 tonų, gaminant stabiliatą,	

Komunalinių atliekų tvarkymas Tauragės apskrityje

Susidarys komunalinių atliekų Tauragės apskrityje 2020 metais					
35000 tonų					
Biodekaidžių atliekų tvarkymas			Lieta mišrių komunalinių atliekų apdorojimu) MBA gamykloje > 24000 tonų	Surenkama antrinių žaliavų >4000 tonų	Surenkama didžiųjų ir kitų specifinių atliekų 1650 tonų
Atskirai surinktų maisto/virtuvės atliekų 1600 tonų	Atskirai surinktų žaliųjų atliekų 1750 tonų	Sukompostuota individ. namų valdose 1750 tonų	MBA gamykla	"Ištraukiama" antrinių žaliavų >2400 tonų	Surenkama būdės pavojingų atliekų 250 tonų
Pagaminta komposto 2500 tonų				Pagaminama KAK >7200 tonų	
				Pagaminama KAK arba stabilizato >4800 tonų	
		Virto H ₂ O ir CO ₂ > 3600 tonų			
			Išsivartyną <8000 tonų, gaminant KAK arba <10800 tonų, gaminant stabilizatą		

**6. PRIEDAS – KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO
(KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTOJIMO)
PROGRAMA 2011- 2014 M. LAIKOTARPIUI**

Užduotis	Priemonė	Terminai	Atsakinga institucija Rengėjas	Lėšų poreikis, tūkst. litų	Finansavimo šaltiniai	Šilalės r. sav. dalyvavimas Kitos pastabos
I. Teisinės bazės parengimas	1. BSA tvarkymo infrastruktūros sukūrimo Tauragės regione – galimybių studija ir finansavimo paraiška. Projektavimo ir statybos darbų pirkimo dokumentai. Konkurso operatoriui (privatiam partneriui) parinkti dokumentai.	2010-07 ÷ 2011-06	TRATC – rengėjas UAB „NPR“ ir UAB „Hidroterra“ konsorciumas	250,00	ES parama – 85% TRATC (savivaldybių biudžetų) įnašas – 15%	Sav. įnašas – 24% TRATC lėšų (priimtas tarybos sprendimas). Regiono KATS plėtros priemonių ir finansavimo poreikio pagrindimas. Konkursų dokumentų MBA gamyklos projektavimo bei statybos darbams atlikti ir operatoriui atrinkti parengimas.
	2. Šilalės r. sav. ATP parengimas ir patvirtinimas.	2010-07 ÷ 2011-06	TRAC – rengėjas UAB „Ekobaltas“ ir UAB „Atliekų tvarkymo konsultantai“	4,50	TRATC – 100%	AŽ, BSA ir kitų atliekų atskiro surinkimo užduočių nustatymas
	3. Šilalės r. sav. ATT parengimas ir patvirtinimas.	2010-07 ÷ 2011-06	TRAC – rengėjas UAB „Ekobaltas“ ir UAB „Atliekų tvarkymo konsultantai“	4,0	TRATC – 100%	Savivaldybės KATS reglamentavimas. Atliekų susikaupimo normų patvirtinimas

	4. Rinkliavos už komunal. atliekų surinkimą ir jų tvarkymą nuostatų parengimas ir rinkliavos įteisinimas	2011-02 ÷ 2011-06	TRATC – rengėjas UAB „Jostra“	49,20	TRATC – 100%	Vietinės rinkliavos reglamentavimas ir jos dydžių nustatymas
II. Esamos atliekų surinkimo sistemos plėtra	1. Atliekų tvarkymo paslaugos teikimo visuotinumui užtikrinimas	2011-2013	TRATC Šilalės r. sav. administracija	~200,00	ES paramos lėšos Šilalės r. sav. biudžeto lėšos. Vietinės rinkliavos lėšos. Atliekų tvarkytojo lėšos.	Aprūpinimas konteneriais. Kontenerių aikštelių įrengimas. Vietinės rinkliavos įvedimas. Atliekų turėtojų informavimas ir švietimas.
	2. Antrinių žaliavų (įsk. pakuočių atliekas) surinkimo ir paruošimo perdirbimui plėtra	2011-2014	TRATC Šilalės r. sav. administracija Pakuočių gamintojai ir importuotojai	~500,00	ES paramos lėšos Šilalės r. sav. biudžeto lėšos. AM specialiosios programos lėšos. Atliekų tvarkytojo lėšos.	Vietų parinkimas AŽ kontenerių aikštelėms ir aikštelių įrengimas ~ 49 vnt.; kontenerių pirkimas ~195 vnt. AŽ surinkimo kitais būdais įdiegimas ir plėtojimas – AŽ surinkimas, naudojant maišus, ir/arba surinkimas apvažiavimo būdu ir kt. Atliekų turėtojų informavimas ir švietimas.

Užduotis	Priemonė	Terminai	Atsakinga institucija Rengėjas	Lėšų poreikis, tūkst. litų	Finansavimo šaltiniai	Šilalės r. sav. dalyvavimas Kitos pastabos
	3. DGASA veiklos plėtra, įsk. buities pavojingų atliekų ir buities EEJ atliekų bei kitų specifinių atliekų surinkimo plėtra	2011-2014	TRATC Šilalės r. sav. administracija Apmokstinamųjų gaminių gamintojai ir importuotojai	~250,00	AM specialiosios programos lėšos. Gamintojų ir importuotojų lėšos Vietinės rinkliavos lėšos.	Konteinerių buities PA surinkimui pastatymas ~25 vnt. Specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu. Atliekų turėtojų informavimas ir švietimas. Savivaldybės tarybai (TRATC valdybai) pritarus, DGASA ekspl. ir specifinių atliekų surinkimo paslaugų viešojo pirkimo konkurso organizavimas.
III. Atskiros BSA kompostavimo ir BSA atskiros surinkimo bei kompostavimo įdiegimas ir plėtra	1. Žaliųjų atliekų kompost. aikštelių (ŽAKA) įrengimas, įrangos jos eksploatavimu ir pirkimas ir jos eksploatavimas	2011-2014	TRATC Šilalės r. sav. administracija	1 800,00 – iš jų Šilalės r. sav. 600,0 Įrangos įsigijimui – 1 350,0 (bendra regionui)	ES parama – 85% TRATC (savivaldybių biudžetų) įnašas- 15%	Sav. įnašas – 24% TRATC lėšų (priimtas tarybos sprendimas) Savivaldybių tarybai (TRATC valdybai) pritarus, ŽAKA ekspl. paslaugų viešojo pirkimo konkurso organiz.
	2. BSA kompostavimo individualiose namų valdose diegimo pradžia	2011-2012	TRATC Šilalės r. sav. administracija	84,50 – iš jų Šilalės r. sav. 20,30	Projekto „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ ES parama – 85%, TRATC – 15%	Projekto „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ lėšos. BSA kompostavimo dėžių pirkimas regiono miestų individualių namų valdų gyventojams Šilalės r. sav. – 144vnt.

Užduotis	Priemonė	Terminai	Atsakinga institucija Rengėjas	Lėšų poreikis, tūkst. litų	Finansavimo šaltiniai	Šilalės raj. sav. dalyvavimas Kitos pastabos
Atskiro BSA kompostavimo ir BSA atskiro surinkimo bei kompostav. įdiegimas ir plėtra (tęsinys)	3. Demonstrac. BSA kompostavimo projektas RECO Baltic 21 Tech	2011-2012	TRATC Šilalės r. sav. administracija	10,00÷15,00	Projekto RECO Baltic 21 Tech lėšos Vietinės rinkliavos lėšos.	BSA atskiro surinkimo galimybių demonstravimas – pastatant specialius maisto/virtuvės atliekų surinkimo konteinerius keliose aikštelėse Šilalės mieste. Atliekų turėtojų informavimas ir švietimas – patyrimo sklaida.
	4. Biologinių atliekų kompostavimo ind. namų valdose plėtra	2011-2014	TRATC Šilalės r. sav. administracija	~153,25	ES parama – 85%, TRATC - 15%	Sav. įnašas – TRATC dalis Kompostavimo dėžių įsigijimas ir išdalinimas iš ES papildomo finansavimo lėšų – Šilalės r. 613 vnt. Vietinės rinkliavos lengvatų nustatymas. Atliekų turėtojų informavimas ir švietimas
	4. Atskiro maisto/virtuvės atliekų surinkimo iš daugiau. namų ir maitinimo bei prekybos įmonių įdiegimas ir plėtojimas	2013-2014	TRATC Šilalės r. sav. administracija	~14,25	ES parama – 85% TRATC - 15%	Sav. įnašas – TRATC dalis Konteinerių maisto/virtuvės atliekų surinkimui įsigijimas iš papildomo ES finansavimo lėšų – Šilalės r. 57 vnt. Atliekų turėtojų informavimas ir švietimas

Užduotis	Priemonė	Terminai	Atsakinga institucija Rengėjas	Lėšų poreikis, tūkst. litų	Finansavimo šaltiniai	Šilalės r. sav. dalyvavimas Kitos pastabos
Atskiro BSA kompostavimo ir BSA atskiro surinkimo bei kompostav. įdiegimas ir plėtra (tęsinys)	5. Atskirai surinktų maisto/virtuvės atliekų kompostavimas specialiuose konteineriuose arba vertikaliuose tuneliuose	2013-2014	TRATC Šilalės r. savivaldybė	2 400,00 – Iš jų Šilalės r. sav. dalis – 700,00	ES parama – 85%, TRATC – 15%	Sav. įnašas – 24% TRATC lėšų Specialių kompostavimo konteinerių arba vertikalių tunelių nupirkimas ir pastatymas Tauragės, Jurbarko ir Šilalės ŽAKA, iš papildomo ES finansavimo lėšų
IV. Atliekų, likusių po atskiro (AŽ, PA, EEJ, BSA ir pan.) surinkimo, apdorojimo infrastruktūros plėtra	Mechaninio – biologinio apdorojimo (MBA) gamyklos projektavimas ir statyba Leikiškių sąvartyno teritorijoje	2012-2014	TRATC	15 240,00	ES parama – 85% TRATC – 15%	Sav. įnašas – 24% TRATC lėšų (priimtas tarybos sprendimas) MBA gamyklos projektavimas ir statyba Projektavimo ir statybos darbų pirkimo konkursas MBA gamyklos operatoriaus parinkimo konkursas
V. Atliekų šalinimo įrenginiai	1. Projektas „Tauragės regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“	2011-2013	TRATC	15 102, 88	ES parama Valstybės biudžeto lėšos	Pasirašytos sutartys su rangovais. Šilalės r. sav. bus reikultivuoti 15 neeksploatuojamų šiukšlynų ir pagrindinis Šilalės r. sav. sąvartynas Paneročio kaime

Užduotis	Priemonė	Terminai	Atsakinga institucija Rengėjas	Lėšų poreikis, tūkst. litų	Finansavimo šaltiniai	Šilalės r. sav. dalyvavimas Kitos pastabos
Atliekų šalinimo įrenginiai (tęsinys)	2. Leikiškių nepavojingų atliekų sąvartyno III-IV sekcijų įrengimas ir I-I sekcijų uždengimas	2012-2014	TRATC	3 500,00÷ 4 000,00	TRATC skolintos lėšos. Vietinės rinkliavos lėšos.	2012 m. bus parengti dokumentai ir skelbiamas konkursas sąvartyno III-IV sekcijų įrengimo projektavimo ir statybos darbams. Statybos darbus numatoma baigti 2014 m. Bendra sąvartyno talpa ~ 350 tūkst. m ³
VI. Visuomenės informavimo ir švietimo programa	Informacijos skelbimas TRATC ir Savivaldybės tinklapiuose, vietinėje spaudoje, lankstinukuose, kitomis formomis	2011-2014	TRATC Savivaldybės administracija Atliekų tvarkytojai	15,00÷ 25,00 kasmet	ES paramos lėšos Vietinės rinkliavos lėšos Kitos lėšos	TRATC tinklalapio plėtojimas Atliekų turėtojų informavimas apie komunalinių atliekų tvarkymo aktualijas – regioninių ir savivaldybės planų ir priemonių pristatymas TRATC ir savivaldybės tinklalapiuose ir vietinėje spaudoje. Lankstinukų su aktuali informacija parengimas ir platinimas (pvz., kartu su vietinės rinkliavos sąskaitomis).

PATVIRTINTA
Šilalės rajono savivaldybės
tarybos 2011 m. liepos 28 d.
sprendimu Nr. T1-261

Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės

2011 m.

TURINYS

1. Įvadas
2. Bendrosios nuostatos
3. Pagrindinės sąvokos
4. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas, eksploatavimas ir valdymas (administravimas)
5. Savivaldybės funkcijos
6. TRATC funkcijos
7. Atliekų tvarkytojui keliami reikalavimai ir sąlygos
8. Atliekų turėtojų pareigos ir teisės
9. Mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas
10. Antrinių žaliavų surinkimas
11. Bioskaidžių (biologinių) atliekų tvarkymas
12. Buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimas
13. Didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimas
14. Buities elektros ir elektronikos įrangos atliekų surinkimas
15. Kitų (ne komunalinių) atliekų srautų tvarkymas
16. Komunalinių atliekų susikaupimo normos
17. Apmokėjimas už atliekų surinkimą ir tvarkymą.
Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą
18. Atliekų apskaita ir atliekų tvarkymo dokumentacija
19. Taisyklių įgyvendinimas ir kontrolė, atsakomybė už taisyklių pažeidimus
20. Visuomenės informavimas ir švietimas
21. Baigiamosios nuostatos
22. Priedai

1. ĮVADAS

1.1. Patvirtindama šias taisykles, Šilalės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) taryba suteikia įgaliojimus ir paveda UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – TRATC) administruoti Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (t.y. organizuoti viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą Savivaldybės teritorijoje, įskaitant viešųjų pirkimų konkursų teikti šias paslaugas organizavimą bei sutarčių sudarymą su konkursų nugalėtojais ir vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą bei jų tvarkymą administravimą).

1.2. Savivaldybės taryba 2009 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Nr.T1-120 pritarė Koncesijos sutarties sudarymui tarp Savivaldybės ir UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – TRATC) dėl Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos operatoriaus funkcijų vykdymo ir šios sutarties projektui.

Koncesijos sutartimi suteikiančioji institucija (Šilalės r. savivaldybės administracija) Savivaldybės vardu suteikė leidimą bei pavedė organizuoti Savivaldybės teritorijoje viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir būti Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriumi, o koncesininkas (TRATC) įsipareigojo vykdyti Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriaus funkcijas bei organizuoti viešuosius pirkimus teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas Savivaldybės teritorijoje.

1.3. Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra neatskiriama TRATC kuriamos Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis (2002 m. gegužės mėn. 30 d. buvo pasirašyta Tauragės regiono savivaldybių Jungtinės veiklos sutartis, o 2002 m. birželio 28 d. UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras steigimo sutartis).

1.4. Šiuo metu Savivaldybės teritorijoje mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo (rūšiavimo ir išrūšiuotų pardavimo perdirbėjams) bei mišrių komunalinių atliekų pervežimo į Tauragės regioninį sąvartyną Leikiškių kaime paslaugas pagal atitinkamą sutartį su TRATC teikia UAB „Šilalės komunalinis ūkis“.

1.5. Savivaldybės taryba yra priėmusi sprendimą Savivaldybės teritorijoje įvesti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą.

Vietinė rinkliava bus renkama vadovaujantis Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintais Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatais.

1.6. Vietinės rinkliavos rinkimą organizuos ir vykdys (atliks rinkliavos dydžio apskaičiavimą atskiriems subjektams (atliekų turėtojams), išrašys sąskaitas ir jas išsiųs, vykdys neapmokėtų sąskaitų išieškojimą ir kt.) TRATC.

1.7. Įvedus vietinę rinkliavą baigsis mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo (rūšiavimo ir išrūšiuotų pardavimo perdirbėjams) bei mišrių komunalinių atliekų pervežimo į Tauragės regioninį sąvartyną Leikiškių kaime paslaugų teikimo sutartis tarp TRATC ir paslaugos teikėjo UAB „Šilalės komunalinis ūkis“.

TRATC, vadovaudamasis Koncesijos sutartimi, 2010 m. organizavo atvirą viešųjų paslaugų pirkimo konkursą mišrių komunalinių atliekų surinkimo Savivaldybės teritorijoje ir jų pervežimo į Tauragės regioninį sąvartyną Leikiškių kaime, taip pat antrinių žaliavų ir didžiųjų atliekų surinkimo paslaugoms teikti.

Konkursą laimėjo UAB „Šilalės komunalinis ūkis“, kuri, nuo vietinės rinkliavos įvedimo momento pradės teikti komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir mišrių komunalinių atliekų transportavimo į Leikiškių sąvartyną, taip pat antrinių žaliavų ir didžiųjų atliekų surinkimo paslaugas.

1.8. Didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelę (DGASA), esančią Šilalės rajone Vingininkų kaime, eksploatuoja TRATC, jis taip pat eksploatuos ir rengiamą žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę (ŽAKA) Šilalės rajone Paneročio kaime, uždaryto sąvartyno teritorijoje.

1.9. Savivaldybės tarybai priėmus (TRATC valdybos siūlymu) sprendimą, gali būti organizuoti viešųjų paslaugų pirkimo konkursai

- didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelių (toliau – DGASA) eksploatavimo, buities pavojingų atliekų surinkimo (ir jų perdavimo pavojingų atliekų perdirbėjams), buities elektros ir elektronikos atliekų surinkimą (ir jų perdavimą perdirbėjams) paslaugų teikimui (rekomenduojama organizuoti 1 konkursą visam regionui);

- žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių (toliau ŽAKA) eksploatavimo (žaliųjų atliekų kompostavimo), maisto/virtuvės atliekų atskiro surinkimo iš daugiabučių namų miestuose (Tauragėje, Jurbarko ir Šilalėje) ir šių atliekų kompostavimo specialiuose konteneriuose, pastatytuose ŽAKA (rekomenduojama organizuoti 1 konkursą visam regionui).

2. BENDROSIOS NUOSTATOS

2.1. Šios Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos **atliekų tvarkymo įstatymu** (Nr. VIII-787, Žin., 1998, Nr. 61-1726; nauja redakcija Nr. IX-1004, 2002-07-01, Žin., 2002, Nr. 72-3016; 2003, Nr. 61-2768; 2004, Nr. 73-2544; 2005, Nr. 84-3111; 2008, Nr. 76-2999, Nr. 81-3180; 2009, Nr. 154-6961; 2010, Nr. 54-2645; 2011, Nr. 52-2501; aktuali redakcija – nuo 2011-05-03), **Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu** (nauja redakcija, patvirtinta 2007-10-31 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1224, Žin., 2007, Nr. 122-5003; 2009, Nr. 57-2236; 2010, Nr. 87-4607, Nr. 146-7486; aktuali redakcija – nuo 2010-12-15), **Atliekų tvarkymo taisyklėmis**, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 257 (Žin., 1999, Nr. 63-2065; 2001, Nr. 45-1604; 2002, Nr. 100-4461; 2004, Nr. 68-2381; 2007, Nr. 11-461; 2008, Nr. 26-942, Nr. 55-2109, Nr. 67-2541; 2010, Nr. 43-2070, Nr. 70-3492, Nr. 135-6910; aktuali redakcija – nuo 2010-11-19), **Koncesijos sutartimi** tarp Šilalės rajono savivaldybės ir TRATC, patvirtinta Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2009-04-07 sprendimu Nr. T1-120, **Tauragės regioniniu atliekų tvarkymo planu 2010-2020 metams**, patvirtintu Tauragės regiono plėtros tarybos 2010 m. rugsėjo 14 d. sprendimu Nr. R1-4.

2.2. Taisyklės reglamentuoja viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą Savivaldybės teritorijoje ir nustato atliekų turėtojų teises ir pareigas bei prievole; Savivaldybės, komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriaus-administratoriaus (TRATC) ir atliekų tvarkytojų santykius bei atsakomybę tvarkant komunalines atliekas; reikalavimus atliekų surinkimui, rūšiavimui, naudojimui, šalinimui ir apskaitai; organizacinius komunalinių atliekų tvarkymo aspektus – užtikrinant Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane, Tauragės regioniniame atliekų tvarkymo plane ir Savivaldybės atliekų tvarkymo plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą.

2.3. Taisyklės galioja visoje Savivaldybės teritorijoje ir yra privalomos visiems Savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims) ir Savivaldybės teritorijoje veikiantiems atliekų tvarkytojams.

2.4. Taisyklės yra privalomos visiems juridiniams asmenims (Taisyklių reikalavimai, nustatyti juridiniams asmenims, taikomi ir jų filialams, atstovybėms ir bet kokio tipo atskirai esantiems struktūriniams padaliniais, išskyrus įmones, turinčias Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatytą tvarką išduotus Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimus (toliau – Leidimus), kuriuose nustatyti atliekų tvarkymo reikalavimai negali būti įvykdyti Savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje.

2.5. Atliekos, kurių susidarymas nėra tiesiogiai susijęs su gamybos procesais ir kurios susidaro nereguliariai (remonto metu, biuro įrangos keitimo ir priežiūros metu ir t.t.), jei jų tvarkymas nėra apibrėžtas Leidime, įmonėse ir organizacijose turi būti rūšiuojamos ir tvarkomos, vadovaujantis šių Taisyklių reikalavimais.

2.6. Komunalinių atliekų tvarkymo pirmenybė – išplėtoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą taip, kad ji apimtų visus atliekų turėtojus, didinti antrinių žaliavų (tame tarpe pakuočių atliekų) surinkimą ir jų paruošimą perdirbti, plėsti buities pavojingų atliekų surinkimą, plėsti didžiųjų atliekų (baldų ir pan., tame tarpe – naudotų padangų) ir buityje susidarantių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą, įdiegti ir plėsti atskirą biologinių atliekų (maisto ir virtuvės

atliekų bei žaliųjų atliekų) surinkimą ir jų kompostavimą, skatinti individualiose namų valdose susidarančių biologinių atliekų kompostavimą.

2.7. Kitos (ne komunalinės) Savivaldybės teritorijoje susidarančios atliekos (statybos ir griovimo, medicininės, gamybinės, žemės ūkio (tame tarpe – šienainio gamybai naudojama plėvelė) ir miškininkystės, nuotekų valymo dumblas, cheminės medžiagos ir pan.) yra tvarkomos Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

3. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3.1. **Taisyklėse vartojamos sąvokos:** atliekų gamintojas, atliekų turėtojas, atliekų tvarkytojas, atliekų vežėjas, atliekų susidarymo vieta, atliekų tvarkymas, atliekų surinkimas, atliekų perdirbimas, komunalinių atliekų tvarkymo sistema, komunalinės atliekos, antrinės žaliavos, nepavojingos atliekos, pakuočių atliekos ir kitos – suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos LR Atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – Įstatymo), Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano ir Atliekų tvarkymo taisyklių aktualiose redakcijose.

3.2. **Alyvų atliekos** – bet kokios tepimo ar pramoninės alyvos, tarp jų vidaus degimo variklių ir pavarų dėžių alyvos, mineralinės tepimo alyvos, turbininės ir hidraulinės alyvos, nebetinkama naudoti pagal pirminę paskirtį.

3.3. **Antrinės žaliavos** – tiesiogiai perdirbti tinkamos atliekos ir perdirbti tinkamos iš atliekų gautos medžiagos.

3.4. **Apmokestinamieji gaminiai** (įskaitant pakuotės atliekas) – pagal Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą apmokestinami gaminiai (ir pakuotės atliekos)

3.5. **Atliekos** – bet kokios medžiagos ar daiktai, kurių atliekų turėtojas atsikrato, nori atsikratyti ar privalo atsikratyti ir kurie priklauso atliekų kategorijoms, nurodytoms Įstatymo 1 priede, bei patenka į Aplinkos ministerijos patvirtintą atliekų sąrašą.

3.6. **Atliekų apdorojimas** – atliekų naudojimas arba šalinimas, įskaitant atliekų paruošimą naudoti arba šalinti.

3.7. **Atliekų gamintojas (darytojas)** – asmuo (juridinis arba fizinis), kurio veiklos metu susidaro atliekų arba kuris atlieka atliekų rūšiavimo, maišymo ar kitokią operaciją, kurios metu pasikeičia atliekų pobūdis ar sudėtis.

3.8. **Atliekų laikymas** – naudoti skirtų atliekų laikymas iki apdorojimo ne ilgiau kaip trejus metus ir šalinti skirtų atliekų laikymas iki apdorojimo ne ilgiau kaip vienus metus, išskyrus laikinąjį laikymą atliekų susidarymo vietoje iki jų surinkimo.

3.9. **Atliekų naudojimas** – veikla, kurios pagrindinis rezultatas yra atliekas sudarančių medžiagų naudojimas konkrečiai paskirčiai vietoj kitų medžiagų, arba veikla, kurios rezultatas yra atliekų paruošimas naudoti pagal tą pačią paskirtį įmonėje arba visame ūkyje. Nebaigtinį atliekų naudojimo veiklų sąrašą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija).

3.10. **Atliekų perdirbimas** – atliekų naudojimo veikla, kai atliekas sudarančios medžiagos perdirbamos į tos pačios ar kitos paskirties produktus ar medžiagas. Ši veikla apima organinių medžiagų perdirbimą, tačiau neapima naudojimo energijai gauti ir perdirbimo į medžiagas, kurios turi būti naudojamos kaip kuras ar užpildas.

3.11. **Atliekų priėmimo aikštelė** – aikštelė, skirta komunalinėms atliekoms priimti, laikinai jas saugoti ir perduoti šalinimui ar naudojimui šiose Taisyklėse ir kituose teisės aktuose nustatytais sąlygomis.

3.12. **Atliekų rūšiavimas jų susidarymo vietoje** – atliekų atskyrimas jų susidarymo vietoje atsižvelgiant į jų rūšį ir pobūdį, siekiant jas atskirai surinkti.

3.13. **Atliekų surinkimas** – atliekų paėmimas iš atliekų turėtojų, įskaitant rūšiuojamąjį atliekų surinkimą ir parengiamąjį laikymą iki atliekų surinkimo įrenginiuose, kuriuose atliekos iškraunamos, kad jas galima būtų paruošti pervežti į atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius.

3.14. **Atliekų susidarymo vieta** – patalpa, įrenginys ar teritorija, kurioje dėl ūkinės ar kitos veiklos susidaro atliekų.

3.15. **Atliekų šalinimas** – veikla, nepriskiriama prie atliekų naudojimo, net jei antrinis tokios veiklos rezultatas yra medžiagų ar energijos gavimas. Nebaigtinį atliekų šalinimo veiklų sąrašą nustato Aplinkos ministerija.

3.16. **Atliekų turėtojas** – atliekų gamintojas (darytojas) arba asmuo (juridinis arba fizinis), kuris turi atliekų, t.y. individualių namų valdų savininkai, daugiabučių namų butų savininkai, poilsiaviečių, sodų ir garažų valdų savininkai (nuomininkai, naudotojai ar valdytojai) arba jų savininkų bendrijos; įmonės, įstaigos ir organizacijos; kiekvieno žemės sklypo, esančio savivaldybės teritorijoje, savininkai (nuomininkai, naudotojai ar valdytojai).

3.17. **Atliekų tvarkymas** – atliekų surinkimas, vežimas, naudojimas ir šalinimas, šių veiklų organizavimas ir stebėseną, šalinimo vietų vėlesnę priežiūrą, įskaitant, kai minėtus veiksmus atlieka prekiautojas atliekomis ar tarpininkas.

3.18. **Atliekų tvarkymo valstybinės reikšmės objektai** – veikiantys arba statomi atliekų tvarkymo objektai, atitinkantys Vyriausybės nustatytus kriterijus.

3.19. **Atliekų tvarkytojas** – fizinis asmuo, vykdomas individualią veiklą, ar juridinis asmuo, taip pat valstybėje narėje įsteigto juridinio asmens ar kitos organizacijos filialas, įsteigtas Lietuvos Respublikoje – įmonė, kuri surenka ir (ar) veža, ir (ar) naudoja, ir (ar) šalina atliekas, atlieka šių veiklų organizavimą ir stebėseną, šalinimo vietų vėlesnę priežiūrą. Prie atliekų tvarkytojų priskiriami prekiautojai atliekomis ar tarpininkai, vykdomas nurodytą veiklą.

3.20. **Atliekų vežėjas** – įmonė, kuri priima atliekas iš jų turėtojo, jas veža ir perduoda atliekų naudotojui ar šalintojui.

3.21. **Atliekų vežimas** – atliekų paėmimas iš jų turėtojo, vežimas ir perdavimas atliekų naudotojui ar šalintojui.

3.22. **Baterija (galvaninis elementas) ar akumuliatorius** (toliau – **baterija ar akumuliatorius**) – vykstant cheminės energijos tiesioginei konversijai elektros energiją gaminantis šaltinis, susidedantis iš vieno ar kelių pirminių (vienkartinių) ar antrinių (pakartotinai įkraunamų) elementų.

3.23. **Baterijų ar akumuliatorių atliekos** – baterijos ar akumuliatoriai, kurie pagal šiose Taisyklėse pateiktą atliekų apibrėžimą yra atliekos.

3.24. **Bioskaidžios atliekos** – bet kokios atliekos, kurios gali skaidytis ar būti suskaidytos aerobiniu ar anaerobiniu būdu, tai yra:

3.24.1. **biologinės atliekos:**

a) **organinės maisto ir virtuvių atliekos** (namų ūkių, restoranų, viešojo maitinimo ir mažmeninės prekybos įstaigų maisto ir virtuvės atliekos ir panašios maisto perdirbimo įmonių atliekos): maisto atliekos ir pasenę maisto produktai, daržovių, vaisių lupenos ir atliekos, maisto likučiai, kavos ir arbatos tirščiai, kevalai, kiaušinių lukštai ir pan. atliekos ir

b) **žaliosios atliekos** (šakos, lapai, žolė): parkų, skverų, kapinių ir kitų apželdintų teritorijų priežiūros ir tvarkymo atliekos - medžių ir krūmų genėjimo atliekos, lapai, žolė, individualių namų valdų sklypų šienavimo atliekos, gėlės ir pan.; taip pat

3.24.2. **kitos bioskaidžios atliekos:** popieriaus ir kartono, medienos, natūralaus pluošto (vilnos, medvilnės, lino, šilko), tekstilės ir kitos organinės atliekos; taip pat nuotekų valymo dumblas ir biologiškai skaidžios gamybos atliekos.

3.25. **Buityje susidaranti elektros ir elektroninės įrangos (EEI) atliekos** – buityje susidaranti, taip pat komerciniuose bei pramonės ūkio objektuose, institucijose ir kituose šaltiniuose susidaranti elektros ir elektroninės įrangos atliekos, savo pobūdžiu ar sudėtimi bei kiekiu panašios į buityje susidaranti elektros ir elektroninės įrangos atliekas.

3.26. **Buityje susidaranti pavojingos atliekos** – namų ūkiuose ir smulkiose įmonėse, įstaigose bei organizacijose susidaranti atliekos, atitinkančios pavojingų atliekų apibrėžimą.

3.27. **Didžiosios (didelių gabaritų) komunalinės atliekos** – stambūs buitinių apyvokos daiktai: baldai, langai, durys, dviračiai, karkasai, indai, talpos, taip pat kitos namų ūkyje susidaranti didelių matmenų atliekos ir kitos stambiagabaritės atliekos, išskyrus didelių apimčių

komunalines atliekas, priklausančias kitiems šiose Taisyklėse išskirtiems komunalinių atliekų srautams (pvz., didelių matmenų statybos ir griovimo atliekos, „žaliosios atliekos“ (medžių šakos) ir kt.).

3.28. Elektros ir elektroninė įranga (EEI) – įranga, kuriai tinkamai funkcionuoti reikalingos elektros srovės arba elektromagnetiniai laukai, ir įranga, skirta kurti, perduoti arba išmatuoti tokias sroves ar laukus, priklausanti Aplinkos ministerijos nustatytoms kategorijoms ir skirta naudoti su ne didesne kaip 1000 V įtampa esant kintamajai srovei ir su ne didesne kaip 1500 V įtampa esant nuolatinei srovei.

3.29. Elektros ir elektroninės įrangos (EEI) platintojas – bet kuris asmuo, komerciniais tikslais tiekiantis elektros ar elektroninę įrangą vartotojui.

3.30. Elektros ir elektroninės įrangos (EEI) atliekos – elektros arba elektroninė įranga, kuri pagal šiose Taisyklėse pateiktą atliekų apibrėžimą yra atliekos, įskaitant visas jos sudedamąsias dalis ir komplektavimo gaminius, kurie yra ardomos elektros ir elektroninės įrangos dalis

3.31. Farmacinės atliekos – naikintini vaistai ir netinkami naudoti chemikalai: pasibaigusio vartojimo laiko ar nekokybiški farmacinėje veikloje naudoti reagentai ir cheminės medžiagos.

3.32. Gaminų ir pakuotės atliekos – atliekos, kurios susidaro pasibaigus alyvų, elektros ir elektroninės įrangos bei Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo nustatyta tvarka apmokestinamųjų gaminų ir pakuotės naudojimo laikui, ir eksploatuoti netinkamos transporto priemonės.

3.33. Gaminų platintojas – asmuo, verslo tikslais vartotojams tiekiantis alyvas, transporto priemones, elektros ir elektroninę įrangą ir (ar) apmokestinamuosius gaminius ir pakuotes.

3.34. Gamintojas – teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą fizinis ar juridinis asmuo, kuris:

1) Lietuvos Respublikos teritorijoje gamina alyvas, apmokestinamuosius gaminius (išskyrus baterijas ir akumulatorius) ir (ar) gaminius pakuoja arba

2) pirmą kartą verslo tikslais tiekia baterijas ar akumulatorius (įskaitant į prietaisus ar transporto priemones įmontuotas baterijas ar akumulatorius) Lietuvos Respublikos rinkai, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba

3) gamina elektros ir elektroninę įrangą ir paženkliną savo ženklų atlygintinai perleidžia kitam asmeniui; arba iš kitų tiekėjų gautą ir savo ženklų paženkliną įrangą atlygintinai perleidžia kitam asmeniui; arba verslo tikslais importuoja ar eksportuoja į valstybę narę, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba

4) gamina transporto priemones ar verslo tikslais importuoja į valstybę narę.

3.35. Įmonė – šiose Taisyklėse apibrėžiama kaip fizinis asmuo, vykdamas individualią veiklą, juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padaliniai.

3.36. Importuotojas – teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą asmuo, kuris:

1) importuoja ir (ar) iš kitos valstybės įveža alyvas, apmokestinamuosius gaminius (išskyrus baterijas ir akumulatorius) ir kitus supakuotus gaminius į Lietuvos Respublikos teritoriją arba

2) importuoja ir (ar) iš kitos valstybės įveža ir pirmą kartą verslo tikslais tiekia baterijas ar akumulatorius (įskaitant į prietaisus ar transporto priemones įmontuotas baterijas ar akumulatorius) Lietuvos Respublikos rinkai, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba

3) iš kitos valstybės narės įveža ir verslo tikslais Lietuvos Respublikos rinkai tiekia elektros ir elektroninę įrangą, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba

4) iš kitos valstybės narės įveža ir verslo tikslais Lietuvos Respublikos rinkai tiekia transporto priemones.

3.37. Individualus konteineris - konteineris komunalinėms atliekoms, kuriuo naudojasi vieno individualaus namo (ar jame esančio buto) gyventojai arba vienas juridinis asmuo (išskyrus daugiabučių namų savininkų bendrijas ir daugiabučių namų administratorius).

3.38. Kolektyvinis konteineris – komunalinių atliekų surinkimo konteineris, esantis konteinerių aikštelėje, kuriuo naudojasi daugiau negu vienas komunalinių atliekų turėtojas.

3.39. Komunalinės atliekos – buitinės (buityje susidarančios) ir kitokios atliekos, kurios savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas.

3.40. Komunalinių atliekų tvarkymo sistema (KATS) – organizacinių, techninių ir teisinių priemonių visuma, susijusi su savivaldybių funkcijų įgyvendinimu atliekų tvarkymo srityje.

3.41. Koncesininkas – TRATC (UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras), kuriam suteikiančioji institucija (Savivaldybės administracija) suteikė įgaliojimus būti Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriumi – t.y. organizuoti ir administruoti Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymą ir (arba) teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, numatytas Koncesijos sutartyje; organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, atitinkančią galiojančius aplinkosauginius reikalavimus, užtikrinti jos funkcionavimą; vystyti bei plėtoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros objektus Savivaldybėje ir regione ta apimtimi ir tvarka, kaip numatyta Koncesijos sutartyje.

3.42. Konteinerių aikštelė – nustatyta tvarka įrengta vieta komunalinių atliekų surinkimo konteineriams pastatyti.

Konteinerių aikštelėje kartu ar atskirai gali būti statomi kolektyviniai konteineriai, skirti mišrioms komunalinėms, biologiškai skaidžioms atliekoms ir antrinėms žaliavoms surinkti.

3.43. Laikinasis atliekų laikymas – pavojingųjų atliekų laikymas ne ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepavojingųjų atliekų – ne ilgiau kaip vienus metus šių atliekų susidarymo vietoje iki jų surinkimo, paruošiant atliekas išvežti į atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginį.

3.44. Leidimas – tai taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas – TIPK, rengiamas ir išduodamas teisės aktų nustatyta tvarka.

3.45. Medicininės atliekos – atliekos, susidarančios teikiant sveikatos priežiūros paslaugas sveikatos priežiūros įstaigose: infekuotos atliekos, aštrūs daiktai, naudoti vienkartiniai gaminiai, detaliau klasifikuojamos vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir normatyviniais dokumentais.

3.46. Nepavojingos atliekos – visokios atliekos, nepriskiriamos pavojingoms atliekoms.

3.47. Operatorius – administratorius – Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (KATS) organizuojanti/administruojanti įmonė – Savivaldybės arba kelių savivaldybių įsteigta atliekų tvarkymo įmonė, turinti Savivaldybės tarybos įgaliojimus organizuoti ir administruoti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymą ir (arba) teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas pagal Koncesijos sutartį su Savivaldybe.

Operatoriui laikinai gali būti pavestos komunalinių atliekų tvarkytojo ir Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos įrenginių operatoriaus pareigos.

Šilalės rajono savivaldybės taryba, 2009 m. balandžio 7 d. sprendimu Nr.T1-120 patvirtindama Koncesijos sutartį, tuo pačiu perdavė Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriaus teises TRATC – UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras.

3.48. Pakartotinis naudojimas – veikla, kai prie atliekų nepriskiriami produktai ar jų sudedamosios dalys vėl naudojami tam pačiam tikslui, kuriam buvo sukurti.

3.50. Pakuočių atliekos – pakuotės ir pakuočių medžiagos, pagal atliekų apibrėžimą priskiriamos atliekoms, išskyrus pakuočių gamybos atliekas.

3.50. Pakuotė – gaminys, pagamintas iš bet kokių medžiagų ir skirtas gaminiams pakuoti, apsaugoti, gabenti ir pateikti vartotojams ar gaminių naudotojams.

3.51. Paruošimas naudoti pakartotinai – atliekomis tapusių produktų ar jų sudedamųjų dalių tikrinimas, valymas ar taisymas siekiant, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

3.52. Pavojingos atliekos – atliekos, atliekų sąraše pažymėtos kaip pavojingos, pasižyminčios viena ar keliomis pavojingumą lemiančiomis savybėmis, nurodytomis Atlieku tvarkymo įstatymo 4 priede, ir atitinkančios Aplinkos ministerijos nustatytus atliekų pavojingumo kriterijus, bei kitos atliekos, atliekų sąraše nepažymėtos kaip pavojingos, tačiau pasižyminčios viena ar keliomis pavojingumą lemiančiomis savybėmis ir atitinkančios atliekų pavojingumo kriterijus.

3.53. Pradinis apdorojimas – fizikiniai, terminiai, cheminiai ar biologiniai procesai, įskaitant rūšiavimą, kurių metu pakeičiamos atliekų savybės tam, kad sumažėtų jų tūris ar pavojingumas, supaprastėtų ir pagerėtų atliekų naudojimas.

3.54. Prekiautojas atliekomis – už atliekų pirkimą ir pardavimą atsakinga įmonė, įskaitant įmones, kurios atliekų neįsigyja fiziškai.

3.55. Prevencija – priemonės, kurių imamasi prieš produktui ar medžiagai tampa atliekomis ir kurios sumažina:

1) atliekų kiekį, įskaitant, kai produktas naudojamas pakartotinai ar pailginamas jo gyvavimo ciklas;

2) susidariusių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai;

3) kenksmingųjų medžiagų kiekį produktuose ir medžiagose.

3.56. Reikšmingas neigiamas poveikis – numatomas aplinkos ir visuomenės sveikatos pokytis, kurio poveikiui išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo padariniams likviduoti būtina numatyti atitinkamas priemones.

3.57. Rūšiuojamasis atliekų surinkimas – atliekų surinkimas, kai jos atskiriamos pagal rūšį ir pobūdį siekiant palengvinti specialų tos rūšies ir pobūdžio atliekų apdorojimą.

3.58. Regioninis sąvartynas – Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartynas, esantis Tauragės rajono Leikiškių kaime.

3.59. Saugojimas – neterminuotas atliekų kaupimas, laikymas neribotą laiką specialiaame tam skirtame įrenginyje ar teritorijoje, siekiant jas naudoti ar šalinti Atliekų tvarkymo įstatymo 2 ir 3 prieduose nurodytais būdais.

3.60. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema – komunalinių atliekų tvarkymo sistema, apimanti visą Savivaldybės teritoriją: miestus, miestelius, gyvenvietes, kaimus bei kitas vietas.

3.61. Sąvartynas – atliekų šalinimo įrenginys ant žemės ar žemėje (po žeme). Sąvartynams taip pat priklauso atliekų šalinimo įrenginiai, kuriuose atliekų darytojas šalina savo atliekas jų susidarymo vietoje, ir nuolatiniai (veikiantys ilgiau negu vienus metus) įrenginiai, naudojami laikinai laikyti atliekas, išskyrus įrenginius, kuriuose atliekos iškraunamos, kad būtų paruoštos toliau pervežti naudojimui, pradiniam apdorojimui ar šalinimui; įrenginiai, kuriuose atliekos laikomos iki naudojimo ar pradinio apdorojimo trumpiau negu trejus metus, ir įrenginiai, kuriuose atliekos laikomos iki šalinimo trumpiau negu vienus metus.

3.62. Statybos ir griovimo atliekos – atliekos, susidarančios statant, rekonstruojant, remontuojant ar griauinant statinius, taip pat statybos gaminių brokas.

3.63. Transporto priemonė – bet kokia transporto priemonė, priskiriama M1 klasei (ne mažiau kaip keturis ratus turinti transporto priemonė, skirta keleiviams vežti, kurioje yra ne daugiau kaip 8 sėdimos vietos keleiviams ir viena sėdima vieta vairuotojui) arba N1 klasei (ne mažiau kaip keturis ratus turinti transporto priemonė, skirta kroviniams vežti, kurios bendroji masė yra ne didesnė kaip 3,5 tonos), ir triratė motorinė transporto priemonė, išskyrus motorines trirates transporto priemones su simetriškai išdėstytais ratais.

3.64. Vietinė rinkliava – Savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą, galiojanti Savivaldybės teritorijoje.

4. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS

ORGANIZAVIMAS, EKSPLOATAVIMAS IR VALDYMAS (ADMINISTRAVIMAS)

4.1. Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos (toliau – KATS) organizavimas vykdomas vadovaujantis Regioniniu ir Savivaldybės atliekų tvarkymo planu, šiomis Taisyklėmis, atitinkamais Savivaldybės tarybos sprendimais.

4.2. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemoje tvarkomos komunalinės atliekos ir visos kitos atliekos, išskyrus atliekas įmonių, kurių Leidimuose nustatyti atliekų tvarkymo reikalavimai negali būti įvykdyti šioje KATS.

4.3. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema apima visų Savivaldybės teritorijoje gyvenančių ir veikiančių fizinių (t.t. ir ūkininkų) ir juridinių asmenų bei kitų ūkio subjektų veikloje susidarantių komunalinių atliekų tvarkymą, t.y., jų:

- 1) surinkimą,
- 2) rūšiavimą,
- 3) perdirbimą,
- 4) naudojimą,
- 5) šalinimą.

4.4. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema privalo naudotis visi komunalinių atliekų turėtojai gyvenantys ir veikiantys Savivaldybės teritorijoje.

4.5. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtojimo prioritetiniai tikslai yra šie:

1) organizuoti ir vykdyti mišrių komunalinių atliekų surinkimą visoje Savivaldybės teritorijoje iš visų fizinių (t.t. ir ūkininkų) ir juridinių asmenų bei kitų ūkio subjektų;

2) visoje Savivaldybės teritorijoje taikyti (naudoti) konteinerinį atliekų surinkimo būdą;

2.1) plėtoti atliekų rūšiavimą ir didinti surenkamų antrinių žaliavų kiekį;

2.2) plėtoti didžiųjų atliekų (tame tarpe naudotų padangų ir naudotų elektros ir elektronikos prietaisų) surinkimą;

2.3) plėtoti buities pavojingų atliekų (tame tarpe naudotų baterijų ir akumuliatorių) surinkimą;

2.4) plėtoti atskirą „žaliųjų“ atliekų surinkimą ir jų kompostavimą;

2.5) skatinti individualių namų savininkus kompostuoti namų ūkio valdoje susidaranti biologines atliekas (maisto ir virtuvės atliekas bei „žaliąsias“ atliekas);

2.6) įdiegti ir plėtoti atskirą maisto ir virtuvės atliekų surinkimą iš daugiabučių namų ir viešo maitinimo įstaigų Šilalės mieste ir jų kompostavimą;

2.7) plėtoti atskirą statybos ir griovimo atliekų surinkimą ir jų perdirbimą.

4.6. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema užtikrina šių atliekų tvarkymą:

1) mišrių komunalinių atliekų talpinimo į konteinerius, surinkimo ir pervežimo į regioninį komunalinių atliekų sąvartyną;

2) buities pavojingų atliekų atskiros surinkimo ir pervežimo perdirbėjams;

3) buities didžiųjų atliekų atskiros surinkimo ir pervežimo perdirbėjams;

4) biologinių atliekų frakcijos atskyrimą iš komunalinių atliekų srauto ir jų tvarkymą – kompostavimą individualiose namų valdose;

5) biologinių atliekų frakcijos atskyrimą iš komunalinių atliekų srauto ir jų atskirą surinkimą (sistemos operatoriui-administratoriui priėmus sprendimą, suderintą su Savivaldybe) iš daugiabučių namų bei viešo maitinimo įstaigų Šilalėje bei kompostavimą specialiaame kompostavimo konteineryje arba vertikaliame tunelyje Šilalės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje (toliau – ŽAKA));

6) komunalinėse atliekose esančių antrinių žaliavų (stiklo, plastiko, popieriaus, metalo), tame tarpe ir pakuočių atliekų (kol nėra įdiegtos Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema papildančios šių atliekų surinkimo sistemos) išrūšiavimą, atskirą surinkimą ir pervežimą perdirbėjams;

7) buities elektros ir elektroninės įrangos atliekų (kol nėra įdiegtos Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema papildančios šių atliekų surinkimo sistemos) atskirą surinkimą ir pervežimą perdirbėjams;

8) naudotų padangų surinkimą iš fizinių asmenų ir jų pervežimą perdirbėjams;

9) griovimo, statybos ir remonto atliekų atskirą surinkimą.

4.7. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema neapima šių atliekų surinkimo ir jų tvarkymo:

1) ūkio subjektų, kurių taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimuose nustatytų atliekų tvarkymo reikalavimų Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema negali įvykdyti;

2) atliekų, kurios surenkamos ir tvarkomos, pagal gamintojų (ir importuotojų) įdiegtas Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą papildančias atliekų surinkimo sistemas;

3) gyvūninės kilmės šalutinių produktų, tvarkomų pagal Europos Sąjungos Reglamentus 1069:2009 ir 142:2011 bei Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus įsakymais nustatytą tvarką;

4) medicininių atliekų tvarkomų pagal higienos normą HN 66-2008;

5) ne buityje susidarančių (nekomunalinių) pavojingų atliekų;

6) netinkamų eksploatuoti transporto priemonių dalių;

7) statybos veikloje pas ūkio subjektus susidarančių statybos ir griovimo atliekų.

4.8. Atskirais atvejais, nustačius, kad žemiau išvardintos atliekos yra tinkamos perdirbti (kompostuoti) ŽAKA (ir joje pastatytuose specialiuose maisto ir virtuvės atliekų kompostavimo kontaineriuose arba vertikaliuose tuneliuose), jos gali būti priimanamos perdirbti už atskirą sutartinį užmokestį:

1) parkų, skverų, visuomeninių teritorijų bei želdynų priežiūros žaliosios atliekos (šakos, lapai, žolė);

2) nuotekų valymo dumblas (nuvandenintas);

3) žemės ūkio ir žemės ūkio produktų perdirbimo bioskaidžios atliekos;

4) pas kitus ūkio subjektus susidarančios bioskaidžios atliekos.

4.9. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema užtikrina šių KATS infrastruktūros objektų eksploatavimą:

1) didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės Šilalės rajone Vingininkų kaime (toliau – DGASA);

2) iki 2013 m. numatomos įrengti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės (toliau – ŽAKA) Šilalės rajone Paneročio kaime, uždaryto ir rekultivuojamo sąvartyno teritorijoje;

3) regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno Leikiškėse, įskaitant jo uždarymą, rekultivavimą ir priežiūrą po uždarymo;

4) iki 2015 m. numatomos įrengti (Leikiškių sąvartyno teritorijoje) likusių po rūšiavimo atliekų susidarymo vietoje mišrių komunalinių atliekų mechaninio – biologinio apdorojimo gamyklos;

5) kitų atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų, jeigu šiuos objektus būtina įrengti Valstybinio strateginio, Regioninio ir Savivaldybės atliekų tvarkymo planų tikslams pasiekti.

6) Senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymą ir rekultivaciją bei priežiūrą po uždarymo.

4.10. Savivaldybės teritorijoje gali būti kuriamos Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema papildančios atliekų surinkimo sistemos, veikiančios „gamintojo atsakomybės principu“.

Tokiu atveju dėl šių sistemų diegimo ir eksploatavimo sąlygų turi būti sudaromos sutartys tarp papildančias atliekų tvarkymo sistemas kuriančių, gamintojus atstovaujančių organizacijų ir TRATC (apie sudarytą sutartį informuojant Savivaldybės administraciją).

4.11. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema (KATS) yra sudėtinė Tauragės regioninės atliekų tvarkymo sistemos (toliau – TRATS) dalis.

4.12. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos, kaip sudėtinės TRATS dalies, infrastruktūros kūrimo finansavimo šaltiniai gali būti: ES lėšos, Valstybės ir Savivaldybės biudžetų lėšos, skolintos lėšos, kitos lėšos; o KATS eksploatavimo lėšos: įmokos atliekų tvarkytojui (vežėjui) arba vietinės rinkliavos lėšos, KATS papildančių sistemų finansavimo lėšos, kitos lėšos.

4.13. Už Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos (KATS) reglamentavimą, organizavimą, administravimą ir jos eksploatavimą - komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą atsakinga yra Savivaldybė.

Ji Koncesijos sutarties pagrindu Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos (KATS) operatoriaus – administratoriaus įgaliojimus suteikė TRATC – UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras.

TRATC įgavo teisę (įgaliojimus) organizuoti ir administruoti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą ir (arba) teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas pagal Koncesijos sutartį su Savivaldybe arba organizuoti viešuosius konkursus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugoms pirkti. TRATC, sudarydamas Koncesijos sutartį, įsipareigojo vykdyti Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriaus funkcijas bei organizuoti

viešuosius pirkimus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimui Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje.

4.14.** TRATC administruoja Vietinę rinkliavą ir organizuoja jos surinkimą iš visų Savivaldybės teritorijoje esančių komunalinių atliekų turėtojų.

4.15.** Atliekų turėtojai moka nustatyto dydžio Vietinę rinkliavą už pas juos susidarančių komunalinių atliekų surinkimą (įskaitant antrinių žaliavų, biologinių atliekų, buities pavojingų atliekų, buities elektros ir elektronikos atliekų, didžiųjų atliekų atskirą surinkimą) ir tvarkymą, įskaitant nepavojingų atliekų sąvartyno (Tauragės rajone Leikiškių kaime) įrengimą, eksploatavimą ir jo uždarymą bei priežiūrą po uždarymo, o taip pat komunalinių atliekų mechaninio – biologinio apdorojimo gamyklos (Leikiškių sąvartyno teritorijoje) įrengimą ir eksploatavimą.

4.16.* Atliekų turėtojai už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą privalo mokėti viešosiose sutartyse su atliekų tvarkytoju (vežėju) – UAB „Šilalės komunalinis ūkis“ – nustatytą kainą, pagal Savivaldybės tarybos patvirtintą 1 m³ komunalinių atliekų tvarkymo (rūšiavimo, surinkimo, išvežimo, šalinimo) įkainį (tarifą), bei vadovaujantis nustatytais komunalinių atliekų susikaupimo normomis.

4.17. KATS organizuojama ir plėtojama taip, kad visas atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojas pagal principą „teršėjas moka“.

4.18. Atliekų šalinimo regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne Leikiškėse įkainius tvirtina TRATC valdyba.

4.19. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės kontrolę vykdo Savivaldybės administracija ir TRATC, kuris vykdo regioninės atliekų tvarkymo sistemos stebėseną, tvarko susidarančių atliekų srautų apskaitą, rengia ataskaitas, vykdo atliekų tvarkytojų priežiūrą ir kontrolę.

4.20. TRATC, Savivaldybės administracija ir atliekų tvarkytojai vykdo ekologinį švietimą atliekų tvarkymo srityje.

5. SAVIVALDYBĖS FUNKCIJOS

5.1. TRATC rengia, o Savivaldybės taryba tvirtina Savivaldybės atliekų tvarkymo planą ir Savivaldybės atliekų tvarkymo taisykles, Vietinės rinkliavos nuostatus ir Vietinės rinkliavos dydžius, kitus Savivaldybės gyventojams ir juridiniams asmenims privalomus sprendimus komunalinių atliekų tvarkymo klausimais ir viešina juos nustatyta tvarka bei kontroliuoja jų vykdymą savo teritorijoje.

Savivaldybės tarybos sprendimų projektus (įskaitant Savivaldybės atliekų tvarkymo planą ir taisykles bei Vietinės rinkliavos nuostatus), pagal 2009m. balandžio 7 d. patvirtintą Koncesijos sutartį, rengia TRATC.

5.2. TRATC rengia komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų viešųjų pirkimų konkursų sąlygas ir organizuoja šių paslaugų pirkimą.

Savivaldybės atstovas dalyvauja TRATC sudarytoje Viešųjų pirkimų komisijoje.

5.3. Savivaldybė kartu su kitomis Tauragės apskrities savivaldybėmis kontroliuoja TRATC veiklą, kuriant ir eksploatuojant regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

5.4. Savivaldybė dalyvauja organizuojant ir plėtojant regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, taip pat užtikrinant regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimo ir plėtojimo užduočių Savivaldybės teritorijoje vykdymą.

5.5. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės kontrolę vykdo Savivaldybė ir TRATC, kuris vykdo regioninės atliekų tvarkymo sistemos stebėseną, tvarko susidarančių atliekų srautų apskaitą, rengia ataskaitas, vykdo atliekų tvarkytojų priežiūrą ir kontrolę.

5.6. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos (KATS) eksploatavimo ir plėtojimo užduočių vykdymo bei atliekų tvarkymo paslaugų kokybės kontrolę atlieka Savivaldybės administracija (ekologas ir seniūnai, kiekvienas savo seniūnijoje). Seniūnai yra pagrindinė koordinacinė grandis Savivaldybės nustatytoms atliekų tvarkymo užduotims įgyvendinti savo seniūnijos teritorijoje.

5.7. Savivaldybė organizuoja atliekų, kurių turėtojo neišmanoma nustatyti arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymą.

5.8. Savivaldybės administracija užtikrina, kad lėšos gautos iš Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą būtų panaudotos tik komunalinių atliekų tvarkymo sistemai eksploatuoti ir plėtoti (vystyti).

5.9. Savivaldybė planuoja (derindama su TRATC) komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros objektų vietas, rengia ir tvirtina žemės sklypų detaliuosius planus, pagal savo kompetenciją atlieka visus reikalingus veiksmus, kad TRATC gautų leidimus įrengti ir eksploatuoti šiuos objektus teisės aktų nustatyta tvarka.

5.10. Savivaldybė rengia ir tvirtina atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių išdėstymo schemas.

6. TRATC FUNKCIJOS

6.1. Pagal 2002 m. gegužės 30 d. pasirašytą Tauragės apskrities savivaldybių Jungtinės veiklos sutartį ir 2002 m. birželio 28 d. pasirašytą UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras steigimo sutartį, pagrindiniai TRATC uždaviniai yra:

1) užtikrinti ES finansuojamų Tauragės regioninės atliekų tvarkymo sistemos (TRATS) sukūrimo ir jos plėtojimo projektų įgyvendinimą pagal ES direktyvų ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, vykdant galutinio naudos gavėjo ir projekto administratoriaus funkciją;

2) administruoti TRATS infrastruktūros projektų įgyvendinimą, veikti kaip darbų užsakovas ir kontroliuoti tiekėjų, rangovų bei techninės priežiūros inžinierių darbą, teikti paraiškas APVA dėl ES finansavimo gavimo;

3) organizuoti, eksploatuoti ir plėtoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą;

4) teikti informaciją apie Regioniniame atliekų tvarkymo plane nustatytų užduočių vykdymą Tauragės regiono plėtros tarybai ir apskrities Savivaldybėms;

5) rengti atliekų tvarkymo regione metines ataskaitas ir jas teikti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Tauragės regiono plėtros tarybai ir apskrities Savivaldybėms.

6.2. Pagal Koncesijos sutartį su Savivaldybe pagrindiniai TRATC uždaviniai ir funkcijos yra šie:

1) organizuoti, administruoti, eksploatuoti ir plėtoti komunalinių atliekų tvarkymą Savivaldybės teritorijoje;

2) vykdyti Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriaus funkcijas bei organizuoti viešuosius pirkimus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimui Savivaldybės teritorijoje;

3) parengti ir pateikti Savivaldybei atliekų tvarkymo plano projektą;

4) parengti ir pateikti Savivaldybei atliekų tvarkymo taisyklių projektą;

5) parengti ir pateikti Savivaldybei Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą Nuostatų projektą;

6) parengti ir pateikti Savivaldybei Vietinės rinkliavos dydžių skaičiavimo metodiką;

7) parengti ir pateikti Savivaldybei sprendimo projektą dėl vietinės rinkliavos įvedimo, patvirtinant Nuostatus ir Vietinės rinkliavos dydžius;

8) įdiegti programinę įrangą ir sukurti duomenų bazę Vietinei rinkliavai administruoti; sudaryti Savivaldybės atliekų turėtojų apskaitą (registrą);

9) organizuoti ir vykdyti Vietinės rinkliavos rinkimą iš atliekų turėtojų ((rinkliavos dydžio apskaičiavimas atskiriems subjektams, sąskaitų išrašymas, jų išsiuntimas, neapmokėtų sąskaitų išieškojimas);

10) įgyvendinti senų sąvartynų ir atliekomis užterštų teritorijų (šiukšlynų) uždarymo (rekultivavimo) projektą ir vykdyti priežiūrą po uždarymo;

11) įgyvendinti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės (ŽAKA) Šilalės rajone, Paneročio kaime įrengimo projektą;

12) įgyvendinti Regioniniame ir Savivaldybės atliekų tvarkymo planuose numatytas Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonės;

13) eksploatuoti DGASA ir būsimą ŽAKA arba organizuoti šių aikštelių eksploatavimo paslaugų viešojo pirkimo konkursus;

14) teikti Savivaldybei informaciją apie Savivaldybės atliekų tvarkymo plano vykdymą;

15) vykdyti atliekų tvarkymo sistemos stebėseną, tvarkyti Savivaldybėje susidarančių atliekų srautų apskaitą, rengti ataskaitas, vykdo atliekų tvarkytojų priežiūrą ir kontrolę;

16) vykdyti atliekų turėtojų švietimą komunalinių atliekų tvarkymo srityje.

6.3. Bendradarbiauti su gamintojus ir importuotojus atstovaujančiomis organizacijomis, siekiant sukurti Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą (KATS) papildančias gamintojų atliekų (visų pirma pakuočių atliekų ir elektros bei elektronikos įrangos atliekų) surinkimo sistemas – sudarant sutartis tarp papildančias atliekų tvarkymo sistemas kuriančių, gamintojus atstovaujančių organizacijų ir TRATC (apie sudarytas sutartis informuojant Savivaldybę).

7. ATLIEKŲ TVARKYTOJUI KELIAM REIKALAVIMAI IR SĄLYGOS

7.1. Atliekų tvarkytojas, laimėjęs TRATC paskelbtą viešojo pirkimo konkursą atliekų tvarkymo paslaugoms teikti ir sudaręs atitinkamą sutartį (toliau – Sutartį) su TRATC, įgyja teisę teikti konkurso sąlygose apibrėžtas viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas visoje Savivaldybės teritorijoje.

7.2. Atliekų tvarkytojas privalo būti įregistruotas atliekas tvarkančių įmonių registre, vykdyti pirminę atliekų apskaitą, nustatyta tvarka pateikti informaciją valstybinėms institucijoms, Savivaldybei ir TRATC, nustatyta tvarka kaupti ir saugoti atliekų tvarkymo ir apskaitos dokumentaciją.

7.3. Pavojingas atliekas surenkantis ir jas tvarkantis atliekų tvarkytojas turi turėti licenciją pavojingoms atliekoms tvarkyti;

7.4. TRATC Sutartyje su atliekų tvarkytoju dėl viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo turi būti numatomos sutarties prievolių įvykdymo garantijos. Sutarties vykdymo netesybos (baudos, delspinigiai, kompensacijos) ir garantijos dydis turi būti apibrėžiamos konkurso sąlygose ir Sutartyje.

7.5. Atliekų tvarkytojas vykdydamas veiklą vadovaujasi Savivaldybės atliekų tvarkymo plane ir Savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse bei sutartyje nustatytais reikalavimais.

7.6. Atliekų tvarkytojas turi vykdyti raštiškus Savivaldybės ir TRATC reikalavimus – tiek, kiek jie neprieštarauja Savivaldybės atliekų tvarkymo plano ir Savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių bei Sutarties nuostatom.

7.7. Atliekų tvarkytojas turi turėti (įsigyti) visą reikalingą įrangą, reikalingą kokybiškoms paslaugoms teikti (reikalavimai įrangai apibrėžiami viešųjų paslaugų pirkimo konkurso sąlygose) ir Sutartyje.

7.8. Atliekų tvarkytojas privalo laikytis nustatytų techninių reglamentų.

7.9. Atliekų tvarkytojas turi teikti TRATC prašomą informaciją apie teikiamas atliekų tvarkymo paslaugas.

7.10. Atliekų tvarkytojas kartu su Savivaldybe ir TRATC vykdo atliekų turėtojų (gyventojų, įmonių, įstaigų ir organizacijų) švietimą komunalinių atliekų tvarkymo srityje.

8. ATLIEKŲ TURĖTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

8.1. Kiekvieno žemės sklypo, esančio savivaldybės teritorijoje, savininkas (nuomininkas, naudotojas ar valdytojas) yra atsakingas už atliekų surinkimą ir jų išvežimą iš savo žemės sklypo, nesvarbu ar tas sklypas yra įregistruotas VĮ Registrų centras ar ne.

8.2. Visi komunalinių atliekų turėtojai – individualių namų valdų savininkai, daugiabučių namų butų savininkai (arba daugiabučių namų savininkų bendrijos ar daugiabučių namų

administratoriai), sodų valdų savininkai (arba sodų bendrijos), įmonės (išskyrus tas, kurios turi TIPK leidimus), įstaigos ir organizacijos privalo naudotis savivaldybės atliekų tvarkymo sistema, kuri reglamentuojama šiomis Taisyklėmis.

8.3.* Komunalinių atliekų turėtojai privalo sudaryti viešąsias sutartis dėl susidarančių komunalinių atliekų surinkimo ir jų tvarkymo su atliekų tvarkytoju (vežėju) – UAB „Šilalės komunalinis ūkis“.

Tipinę viešosios sutarties tarp atliekų tvarkytojo (vežėjo) – UAB „Šilalės komunalinis ūkis“ ir atliekų turėtojo formą ir abiem šalims privalomas standartines sąlygas tvirtina Savivaldybės taryba.

8.4. Kiekvieno individualaus namo, daugiabučio namo buto, įmonės, įstaigos ar organizacijos ar kito ūkio subjekto savininkas, valdytojas ar nuomininkas, yra atsakingas už susidariusių komunalinių atliekų patalpinimą į atitinkamus konteinerius (antrines žaliavas – į antrinių žaliavų surinkimui skirtus konteinerius, mišrias komunalines atliekas – į mišrių komunalinių atliekų surinkimui skirtus konteinerius).

8.5.* Atliekų turėtojai už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą privalo mokėti viešosiose sutartyse su atliekų tvarkytoju (vežėju) – UAB „Šilalės komunalinis ūkis“ – nustatytą kainą, pagal Savivaldybės tarybos patvirtintą 1 m³ komunalinių atliekų tvarkymo (rūšiavimo, surinkimo, išvežimo, šalinimo) įkainį (tarifą), bei vadovaujantis nustatytomis komunalinių atliekų susikaupimo normomis.

Atliekų tvarkytojas (vežėjas) atliekų turėtojams nemokamai pateikia reikiamos talpos reikalingą konteinerių skaičių.

Atliekų turėtojai gali naudotis didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštele (DGASA), esančia Šilalės rajone, Vingininkų kaime, ir atliekoms rūšiuoti (antrinėms žaliavoms ir biologinėms atliekoms surinkti) skirtomis konteinerinėmis aikštelėmis; fiziniai asmenys gali nemokamai atvežti į DGASA arba perduoti atliekų tvarkytojui buities pavojingas, didžiausias atliekas, elektros ir elektroninės įrangos bei smulkaus buities remonto atliekas, naudotas padangas – kai atliekų tvarkytojas vykdo šių atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu; fiziniai asmenys galės nemokamai atvežti į ŽAKA bioskaidžias komunalines atliekas.

8.6.** Kiekvieno individualaus namo, daugiabučio namo buto, įmonės, įstaigos ar organizacijos ar kito ūkio subjekto savininkas, valdytojas ar atsakingas nuomininkas, yra atsakingas už susidariusių komunalinių atliekų patalpinimą į atitinkamus konteinerius ir Vietinės rinkliavos mokėjimą pagal šių Taisyklių reikalavimus.

8.7. Individualių namų valdų ir daugiabučių butų savininkai privalo Savivaldybės administracijai arba TRATC paprašius teikti informaciją apie gyventojų skaičių bei būsto plotą, o įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovai – apie darbuotojų arba atitinkamai moksleivių, mokinių, vaikų, vietų skaičių, užimamą plotą ir kitus parametrus, reikalingus atliekų susikaupimo kiekiams įvertinti ir Vietinės rinkliavos dydžiams nustatyti.

8.8.** Atliekų turėtojai už mokamą Vietinę rinkliavą naudojami Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema, kuri yra sudėtinė regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis.

Už sumokėtą Vietinę rinkliavą komunalinių atliekų turėtojams pateikiamas reikalingas konteinerių skaičius; jie gali naudotis didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštele (DGASA), esančia Šilalės r. Vingininkų kaime, ir atliekoms rūšiuoti (antrinėms žaliavoms ir biologinėms atliekoms surinkti) skirtomis konteinerinėmis aikštelėmis; gali nemokamai atvežti į DGASA arba perduoti atliekų tvarkytojui buities pavojingas, didžiausias atliekas, elektros ir elektroninės įrangos bei smulkaus buities remonto atliekas, naudotas padangas – kai atliekų tvarkytojas vykdo šių atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu; galės nemokamai atvežti į ŽAKA bioskaidžias komunalines atliekas.

8.9. Visi atliekų turėtojai susidarančias komunalines atliekas privalo rūšiuoti:

atskirti popierių ir kartoną, stiklą, plastmases, metalą, bioskaidžias atliekas, pavojingas atliekas, stambiagabarites (didžiausias) atliekas, elektros ir elektronikos įrangos atliekas, statybos ir griovimo atliekas.

Antrinės žaliavos turi būti talpinamos į TRATC (ar Savivaldybės) arba atliekų tvarkytojo pateiktus specialius tam skirtus konteinerius (ar maišus) arba atiduodamos atliekų tvarkytojui, kai jis iš anksto paskelbtu laiku vykdo šių atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu.

Biologinės (maisto ir virtuvių) atliekos turi būti talpinamos į TRATC (ar Savivaldybės) arba atliekų tvarkytojo pateiktus specialius tam – maisto ir virtuvės atliekų surinkimui – skirtus konteinerius (pastaba – nuo tada kai bus pradėtas atskiras maisto ir virtuvės atliekų surinkimas).

Individualių namų valdų savininkai savo susidarancias biologines atliekas kompostuoja vietoje – kompostavimo dėžėse.

Buities pavojingas atliekas atliekų turėtojas privalo atvežti į Šilalės DGASA arba atiduoti atliekų tvarkytojui, kai jis iš anksto paskelbtu laiku vykdo šių atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu.

Buities elektros ir elektronikos įrangos atliekas atliekų turėtojas privalo atvežti į Šilalės DGASA arba atiduoti atliekų tvarkytojui, kai jis iš anksto paskelbtu laiku vykdo šių atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu.

Stambiagabarites (didžiąsias) atliekas atliekų turėtojas privalo atvežti į Šilalės DGASA arba atiduoti tvarkytojui, kai jis iš anksto paskelbtu laiku vykdo šių atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu.

8.10. Atliekų turėtojai privalo pasirūpinti, kad šiukšliavežės netrukdomai galėtų privažiuoti prie atliekų konteinerių.

8.11. Atliekų konteineriai, esantys individualių namų patalpose ar valdose, įmonių, įstaigų ir organizacijų patalpose ar teritorijose, konteinerių išpylimo dieną, nurodytu laiku atliekų turėtojo turi būti išvežami į suderintas su atliekų tvarkytoju vietas, prie kelių (gatvių), kur laisvai galėtų privažiuoti šiukšliavežės;

8.12. Juridiniai asmenys ir kiti ūkiniai subjektai žiemos metu turi pasirūpinti, kad būtų nuvalytas sniegas ir privažiuojimai prie konteinerių pabarstyti smėliu ar žvyru.

8.13. Renginių Savivaldybės teritorijoje organizatoriai atsako už renginiui skirtos vietos sutvarkymą, bei atliekų išvežimą ir apmoka susidariusių atliekų sutvarkymo išlaidas.

8.14. Draudžiama:

- a) atliekas išmesti pamiškėse, pakelėse ar kitose tam neskirtose vietose;
- b) deginti komunalines atliekas;
- c) talpinti (mesti) atliekas ne į tam tikslui skirtus konteinerius;
- d) pilti į konteinerius karštus pelenus;
- e) raustis konteineriuose ir šiukšlinti apie juos;
- f) skystas atliekas išpilti į kanalizaciją.

8.15. Atliekų turėtojai privalo laikytis šiose Taisyklėse nustatytų reikalavimų.

8.16.** Juridiniai ir fiziniai asmenys vykdantys individualią ūkinę veiklą privalo deklaruoti Vietinei rinkliavai apskaičiuoti reikalingus duomenis pagal sausio 1 d. būseną bei pateikti šiuos duomenis TRATC vėliausiai iki einamųjų metų sausio 31 d.

Individualių namų valdų ir daugiabučių namų butų savininkai patikslintus duomenis apie būsto plotą, gyventojų skaičių pagal sausio 1 d. būseną pateikia iki einamųjų metų sausio 31 d.

Atliekų turėtojams laiku nepateikus aukščiau įvardintų duomenų, Vietinės rinkliavos dydis jiems skaičiuojamas pagal TRATC turimus ir/arba pagal anksčiau atliekų turėtojų pateiktus duomenis.

9. MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS

9.1. Mišrios komunalinės atliekos renkamos į konteinerius.

9.2. Komunalinių atliekų turėtojai naudojami:

- a) kolektyviniais konteineriais, pastatytais konteinerių aikštelėse ar kitose tinkamose vietose;
- b) individualiais konteineriais – pastatytais individualių namų valdose ir įmonių, įstaigų ar organizacijų teritorijose.

9.3. Konteinerių pastatymo vietų išdėstymas, konteinerių tipas, kiekis ir konteinerių aptarnavimo dažnis nustatomas atsižvelgus į patvirtintas metines komunalinių atliekų susikaupimo normas, gyventojų skaičių kaime/gyvenvietėje bei gyventojų skaičių daugiabučiame name (individualioje namų valdoje), įmonių, įstaigų, organizacijų, esančių atitinkamoje teritorijoje, skaičių ir kitus kriterijus, išdėstytus šiose Taisyklėse ir Sutartyje su atliekų tvarkytoju (vežėju).

9.4. Komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelių (pastatymo vietų) schemas rengia ir tvirtina Savivaldybės administracija. Aikšteles (vietas) konteineriams pastatyti, remiantis nustatyta aikštelių vietos parinkimo tvarka (reglamentu), atsižvelgę į atliekų tvarkytojo pasiūlymus, parenka seniūnijos seniūnas ir Savivaldybės administracija.

9.5. Konteinerių pastatymo aikštelės įrengiamos pagal nustatyta tvarka suderintus projektus.

9.6. Konteinerių stovėjimo aikštelėse ir jų aptarnavimo zonoje draudžiama statyti transporto priemonės. Privažiavimai prie kolektyvinių konteinerių, suderinus su Savivaldybės administracija, pažymimi geltona brūkšnine linija, draudžiančia autotransporto priemonių stovėjimą.

9.7. Nesant įrengtų konteinerių aikštelių, parenkamos gyventojams patogios ir su seniūnijos seniūnu suderintos jų pastatymo vietos – kolektyviniai konteineriai turi būti pastatomi taip, kad atliekų tvarkytojui būtų saugu ir patogiu prie jų privažiuoti ir iš jų išpilti atliekas.

9.8. Už tvarką prie kolektyvinių konteinerių ir jiems pastatyti skirtose aikštelėse (vietose) atsako seniūnai, kurie įpareigoja tuo rūpintis daugiabučių namų savininkų bendrijas bei būsto eksploatavimo įmones (daugiabučių namų administratorius) bei pačius atliekų turėtojus.

9.9. Įmonių, įstaigų ar organizacijų teritorijose konkrečią konteinerio (konteinerių) pastatymo vietą bendru sutarimu parenka atliekų turėtojas ir atliekų tvarkytojas.

Konteineriai statomi įmonės, įstaigos ar organizacijos teritorijoje, patogioje šiukšliavežei privažiuoti vietoje arba turi būti nustatytu, su atliekų tvarkytoju suderintu, laiku išridenami į nustatytą vietą, kad būtų patogiu juos išpilti.

Žiemą, nuo konteinerio (konteinerių) išpylimo vietos būtina pašalinti sniegą, ledą ir šią vietą pabarstyti smėliu arba žvyru.

9.10. Individualių namų valdų savininkai patys parenka vietą atliekų surinkimo konteineriui statyti. Individualių namų savininkai užtikrina turimų (pateiktų pagal panaudos sutartį) konteinerių saugumą, švarą, techninę būklę (jei tai nesusiję su konteinerių aptarnavimu), privalo valyti ir tvarkyti aplinką šalia pastatytų savo sklype atliekų konteinerių ar užtikrinti švarą patalpose, kur laikomi konteineriai.

Komunalinių atliekų surinkimo konteineriai, esantys individualiose namų valdose, konteinerių tuštinimo dieną (išvežimo grafikas skelbiamas spaudoje) nurodytu laiku turi būti pastatyti prie gatvės (kelio) arba į nustatytą konteinerių išpylimo vietą, prie kurios gali laisvai privažiuoti atliekų vežėjo šiukšliavežė.

9.11. Vietoje, kada šalinamas konteinerių turinys, tvarką ir švarią aplinką užtikrina atliekų vežėjas.

9.12. Už kolektyvinių konteinerių sanitarinę – higieninę būklę yra atsakingas atliekų vežėjas. Komunalinių atliekų konteinerius dezinfekuoti ir plauti privaloma, kai vidutinė paros temperatūra yra + 10°C, ne rečiau kaip kas mėnesį. Konteinerius, esančius individualiose namų valdose plauna ir dezinfekuoja individualių namų valdų savininkai.

9.13. Atliekų turėtojus konteineriais nemokamai (pagal panaudos sutartį) aprūpina atliekų vežėjas. Atliekų turėtojams pageidaujant, atliekų vežėjas turi pateikti papildomus konteinerius arba mažesnius konteinerius pakeisti didesniais.

Reikalavimai konteineriams ir šiukšliavežėms

9.14. Konteineriai, naudojami mišrioms komunalinėms atliekoms surinkti, turi atitikti apipavidalinimo ir konstrukcijos standarto LST EN 840-1÷6:2004 bei Euro Norm DIN EN standartų (konteineriams, kuriems kol kas neįteisinti Lietuvos standartai) reikalavimus.

Dabar naudojami nestandartiniai konteineriai pakeičiami standartiniais palaipsniui, naudojamiems konteineriams susidėvėjus.

Konteineriai turi būti vienos spalvos – pageidautina juodos arba tamsiai žalios.

Ant konteinerių priekinės dalies būtina užrašyti konteinerio paskirtį – “KOMUNALINĖS (BUITINĖS) ATLIEKOS”, įmonės ženklą ir/arba pavadinimą, atsakingo darbuotojo telefono numerį.

Konteineriai turi būti techniškai tvarkingi ir nepriekaištingos išvaizdos – neapdegę, nesurūdiję, nesulaužyti, nesulankstyti; jų dangčių mechanizmas privalo veikti, ir jie turi būti laikomi uždaryti.

9.15. Komunalinėms atliekoms surinkti naudojami įvairūs standartiniai konteineriai: dviračiai plastikiniai 120 ar 140 arba 240 litrų talpos konteineriai, keturračiai metaliniai ir plastikiniai 1100 arba 770 (750) ar 660 litrų talpos konteineriai; gali būti naudojami ir didelės talpos (2-8 m³) konteineriai;

9.16. Komunalinėms atliekoms iš individualių namų valdų surinkti naudojami plastikiniai dviračiai 120 (140) ar 240 arba 360 litrų talpos konteineriai.

Savivaldybė skatina individualių namų valdas naudotis kolektyviniais bendro naudojimo 0,75 (0,77) m³ arba 1,1 m³ ar didesniais komunalinių atliekų surinkimo konteineriais.

9.17. Komunalinių atliekų surinkimui iš daugiabučių namų naudojami keturračiai plastikiniai arba metaliniai 1100 arba 770 (750) ar 660 litrų talpos konteineriai arba gali būti naudojami ir didelės talpos 2-8 m³ konteineriai – jie naudojami kaip kolektyviniai konteineriai.

9.18. Komunalinių atliekų surinkimui iš įstaigų, įmonių ir organizacijų naudojami keturračiai plastikiniai arba metaliniai 1100 arba 770 (750) ar 660 litrų talpos konteineriai arba gali būti naudojami ir didelės talpos 2-8 m³ konteineriai.

Komunalinių atliekų surinkimui iš smulkių įmonių, įstaigų ir organizacijų, gali būti naudojami ir plastikiniai dviračiai 120 ar 140 arba 240 litrų talpos konteineriai - jeigu susidarantys atliekų kiekiai yra nedideli.

9.19. Komunalinių atliekų surinkimui iš gyvenviečių ir kaimų, turinčių mažiau kaip 500 gyventojų, naudojami 1,1 m³ ar 0,75 (0,77) m³ konteineriai statomi grupė – jie naudojami kaip kolektyviniai konteineriai, arba gali būti naudojami ir didelės talpos (2-8 m³) konteineriai.

9.20. Kaimuose, turinčiuose mažiau kaip 200 gyventojų, pastatomi 1,1 m³ (ar 0,75 m³) konteinerių grupė arba gali būti naudojami ir vienas arba, reikalui esant, keli didelio tūrio (2 - 8 m³) komunalinių atliekų konteineriai. Konteineriai statomi arti parduotuvių, autobusų stotelių, kitų gyventojų dažnai lankomų vietų.

9.21. Nedidelių kaimų, kurie neaprupinti atliekų surinkimo priemonėmis, bei vienkiemių gyventojai gali atliekas atvežti į artimiausią specialiai tam pastatytą 1,1 m³ (ar 0,75 m³) konteinerių grupę arba gali būti pastatytas ir didelės talpos (2 – 8 m³) konteineris.

9.22. Komunalinių atliekų surinkimui iš sodų ir garažų bendrijų gali būti naudojami ir keturračiai plastikiniai ar metaliniai 1,1 m³ ar 0,75 (0,77) m³ talpos konteineriai (gali būti naudojami ir didelės talpos (2 - 8 m³) konteineriai – jie naudojami kaip kolektyviniai konteineriai).

9.23. Atliekų vežėjas turi turėti minimalų specialių atliekas presuojančių šiukšliavežių kiekį, kurių minimali talpa – 5 tonos presuotų atliekų.

Šiukšliavežės su presais ir hidrauliniiais keltuvas turi būti pritaikytos aptarnauti LST EN 840-1÷6:2004 standarto konteinerius bei kitų Euro Norm DIN EN standartų (konteineriams, kuriems kol kas neįteisinti Lietuvos standartai) konteinerius; šiukšliavežės turi turėti kombinuotus keltuvus 120/140/240 ir 660/770/1100 litrų konteineriams ištuštinti.

Bent viena šiukšliavežė turės turėti įtaisą didelės talpos (2-8 m³) konteineriams ištuštinti.

Eksploatuojamos šiukšliavežės turės būti aprūpintos GPS įranga ir jų maršrutai kontroliuojami, išnaudojant šios sistemos galimybes. GPS įranga šiukšliavežėse įdiegiama palaipsniui, plėtojant Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą.

9.24. Komunalinių atliekų konteineriai turi būti tuštinami tokiu periodiškumu, kad konteineriai nebūtų perpildyti atliekomis ir nepažeistų aplinkosaugos, sanitarinių bei higieninių reikalavimų.

9.25. Komunalinių atliekų konteineriai ištuštinami:
9.25.1. kolektyviniai, aptarnaujantys daugiabučių namų gyventojus:
9.25.1.1. Šilalės mieste – tris kartus per savaitę (156 kartus per metus);
9.25.1.2. Kvėdarnos mstl. – du kartus per savaitę (104 kartus per metus);
9.25.1.3. Pajūrio mstl. – vieną kartą per savaitę (52 kartus per metus);
9.25.1.4. Kalčinų mstl. – vieną kartą per savaitę (52 kartus per metus);
9.25.1.5. kitose Savivaldybės vietovėse – vieną kartą per 2 savaites (26 kartus per metus);
9.25.2. aptarnaujantys individualias namų valdas:
9.25.2.1. Šilalės mieste - vieną kartą per savaitę (52 kartus per metus);
9.25.2.2. kitose Savivaldybės vietovėse – vieną kartą per 2 savaites (26 kartus per metus);
9.25.3. individualūs, aptarnaujantys juridinius asmenis - atsižvelgiant į tai, kaip aptarnaujami kiti atliekų turėtojai, esantys toje aptarnavimo zonoje, tačiau ne rečiau kaip vieną kartą per 2 savaites (26 kartus per metus).

9.26. Jeigu kolektyvinio naudojimo konteineriai yra pilnai užpildyti (ar perpildyti), jie, seniūnui (ar daugiabučių namų savininkų bendrijos pirmininkui arba būsto eksploatavimo įmonės (daugiabučių namų administratoriaus) vadovui) informavus atliekų vežėją – turi būti ištuštinami nesilaikant nustatyto grafiko.

Jei konteinerių perpildymas reguliariai kartojasi atliekų vežėjas konteinerių aikštelėje (pastatymo vietoje) turi pastatyti daugiau konteinerių arba esamą konteinerį (konteinerius) pakeisti į didesnės talpos konteinerį (konteinerius).

9.27. Komunalinių atliekų surinkimo konteineriai turi būti naudojami tik pagal paskirtį – į juos draudžiama pilti žemės gruntą ar gatvių ir šaligatvių valymo sąslavas, mesti želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo atliekas, statybos ir griovimo atliekas, apdailos medžiagas, pilti skystas atliekas, mesti antrines žaliavas bei atskirai surinktas maisto ir virtuvės atliekas.

9.28. Atliekų turėtojams draudžiama į komunalinių atliekų konteinerius mesti juos galinčius pažeisti (sugadinti) daiktus ir medžiagas bei daiktus ir medžiagas, galinčius kelti pavojų atliekų gabenimo metu arba kenkti aplinkai, gyvūnams ar žmonėms atliekų šalinimo vietoje – tai sprogios medžiagos, cheminės medžiagos bei jų pakuotės, pavojingos buities atliekos, elektros ir elektronikos įrangos atliekos, karštas šlakas, karšti pelenai, aštrūs daiktai, ilgesni nei 0,75 m daiktai ir kiti panašūs daiktai bei medžiagos.

9.29. Atliekų turėtojai komunalines atliekas į konteinerius turi talpinti taip, kad atliekų surinkimo konteineriai nebūtų perpildyti, t.y. konteinerių dangčiai turi užsidaryti laisvai; atliekos negali būti presuojamos ar grūdomos į konteinerius ((reikalui esant pareikalauti, kad jiems būtų pateikti tinkamo tūrio konteineriai ir nustatyti tinkami (patikslinti) konteinerių tuštinimo grafikai).

9.30. Pageidautina, kad atliekų turėtojai, prieš išmesdami (patalpindami) komunalines atliekas į konteinerį, jas sudėtų į maišelius.

9.31. Draudžiama išmesti atliekas šalia konteinerių ar palikti įvairius daiktus šalia jų.

9.32. Draudžiama mesti komunalines atliekas į kitiems atliekų turėtojams skirtus konteinerius.

Atliekų tvarkytojas ir TRATC (kartu su Savivaldybe) turi informuoti atliekų turėtojus apie konkrečių kolektyvinių komunalinių atliekų konteinerių aikštelių (konteinerių pastatymo vietų) priskyrimą konkrečių namų gyventojams; ši informacija paskelbiama viešai spaudoje ir patalpinama TRATC bei Savivaldybės tinklapiuose.

9.33. Susidariusios ir į konteinerius patalpintos (išmestos) atliekos šalinamos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne, esančiame Tauragės rajone Leikiškių kaime.

10. ANTRINIŲ ŽALIAVŲ SURINKIMAS

10.1. Antrinės žaliavos – tiesiogiai perdirbti tinkamos atliekos: popierius ir kartonas, plastikas (polietilenas, plastikinė pakuotė, buteliai), stiklas, metalai; įskaitant pakuočių atliekas.

Atliekų turėtojai privalo antrines žaliavas rūšiuoti jų susidarymo vietoje ir išmesti (patalpinti) į komunalinių atliekų arba antrinių žaliavų surinkimo aikštelėse pastatytus atitinkamai

antrinės žaliavos rūšiai skirtus konteinerius: „STIKLAS“, „PLASTIKAS“, „POPIERIUS“; o kai (jeigu) bus pereita prie dviejų antrinių žaliavų rūšiavimo konteinerių sistemos: vienas konteineris „STIKLAS“ ir kitas konteineris („PLASTIKAS“/„POPIERIUS“).

Metalinės pakuotės ir kiti metalai išmetami į stiklo atliekų surinkimui skirtą konteinerį.

Kitos (kombinuotos) pakuotės išmetamos į plastiko atliekų surinkimo konteinerį.

Atliekų turėtojai susidariusias (sukauptas) antrines žaliavas gali atvežti ir nemokamai išmesti (patalpinti) į atitinkamus antrinių žaliavų konteinerius, esančius Šilalės didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelėje (Šilalės rajone Vingininkų kaime).

Atliekų tvarkytojas ir TRATC bei Savivaldybė periodiškai skelbia informaciją spaudoje, patalpina ją TRATC ir Savivaldybės tinklapyje, bei siunčia atliekų turėtojams kartu su vietinės rinkliavos sąskaitomis – apie tai, kurias atliekas į kokius konteinerius galima talpinti (išmesti), o kokias draudžiama.

10.2. Antrinių žaliavų konteineriai statomi komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelėse (vietose) arba atskirose antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelėse (pastatymo vietose) – pagal patvirtintą antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių (vietų) išdėstymo schemą.

Ant konteinerių priekinės dalies pažymima konteinerio paskirtis: „POPIERIUS“, „PLASTIKAS“, „STIKLAS“; ateityje (jeigu taip bus nutarta) „POPIERIUS“/„PLASTIKAS“, „STIKLAS“

Nesant įrengtų komunalinių atliekų ir/ar antrinių žaliavų surinkimo aikštelių, parenkamos gyventojams patogios ir su seniūnijos seniūnu suderintos pastatymo vietos.

Antrinių žaliavų konteineriai pastatomi tose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų.

Viešųjų renginių metu pastatomi laikini specialūs konteineriai antrinėms žaliavoms surinkti.

10.3. Savivaldybė yra parengusi ir patvirtinusi antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių (vietų) išdėstymo schemas.

Konteinerius šioms aikštelėms už LR Aplinkos ministerijos specialiosios programos lėšas įsigijo Savivaldybė ir juos perdavė TRATC; šiuos konteinerius eksploatuoja atliekų vežėjas.

Trūkstant antrinių žaliavų surinkimui skirtus konteinerius turėtų pastatyti atliekų tvarkytojas, laimėjęs TRATC paskelbtą viešąjį paslaugų pirkimo konkursą antrinių žaliavų surinkimo paslaugoms teikti.

10.4. Siekiant sudaryti galimybę atliekų turėtojams patogiai atsikratyti susidarančiomis antrinėmis žaliavomis, atliekų turėtojams patogioje vietoje (šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose vietose) Savivaldybė turi įrengti:

a) Šilalės miesto gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose – ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 500 gyventojų;

b) Šilalės miesto individualių namų kvartaluose – įrengti po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo;

c) miesteliuose ir gyvenvietėse, turinčiose virš 500 gyventojų – įrengti bent po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę (gyvenvietės centre (arti parduotuvių) arba prie pagrindinio išvažiavimo iš miestelio ar gyvenvietės).

10.5. Pageidautina antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelės (po vieną) įrengti visose gyvenvietėse ir kaimuose, turinčiuose virš 200 gyventojų (vietos aikštei įrengti parenkamos netoli parduotuvės, autobusų stotelės ar šalia pagrindinio išvažiavimo iš gyvenvietės).

10.6. Pageidautina, kad palaipsniui kiekvienoje kolektyvinių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelėje būtų pastatytas komplektas konteinerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti.

10.7. Konteineriai naudojami antrinėms žaliavoms surinkti turi atitikti LST EN 840-1-6:2004 ir LST EN 13071-1:2008 standartų bei kitų Euro Norm DIN EN standartų (likusiems konteineriams, kuriems kol kas neįteisinti Lietuvos standartai) reikalavimus.

10.8. Antrinėms žaliavoms surinkti naudojami:

- a) specialūs 1,5-5 m³ talpos antrinių žaliavų surinkimo konteineriai su atsidarančiu dugnu – antrinėms žaliavoms surinkti viešose vietose (konteinerių aikštelėse);
- b) antrinėms žaliavoms surinkti konteinerių aikštelėse gali būti statomi ir specialūs keturračiai plastikiniai konteineriai 660 ar 770 (750) arba 1100 litrų talpos;
- c) specialūs keturračiai plastikiniai konteineriai 660 ar 770 (750) arba 1100 litrų talpos antrinėms žaliavoms surinkti iš įmonių, įstaigų ir organizacijų;
- d) antrinėms žaliavoms surinkti iš įmonių, įstaigų ir organizacijų bei iš individualių namų valdų taip pat gali būti naudojami ir dviračiai plastikiniai 120 ar 140 arba 240 litrų talpos konteineriai.

10.9. Antrinių žaliavų konteineriai turi būti skirtingos spalvos nuo konteinerių, skirtų komunalinėms atliekoms surinkti, pageidautina: popieriui ir kartonui – mėlynos, stiklui – žalios, plastiko ir kitų (kombinuotų) pakuočių – geltonos; antrinėms žaliavoms surinkti skirti konteineriai turi turėti atitinkamą užrašą: “POPIERIUS (KARTONAS)”, “PLASTMASĖS”, “STIKLAS”.

Ant konteinerių priekinės dalies būtina užrašyti ir atliekų tvarkymo įmonės ženklą ir/arba pavadinimą bei atsakingo darbuotojo telefono numerį.

10.10. Konteineriai turi būti techniškai tvarkingi, neapdegę, nesurūdiję, nesulaužyti, nesulankstyti; jų dangčių mechanizmas privalo veikti, ir jie turi būti laikomi uždaryti (konteinerių su atsidarančiu dugnu – dugnas turi būti užrakintas).

10.11. Antrinių žaliavų konteineriai turi būti ištuštinami tokiu periodiškumu, kad jie nebūtų perpildyti (antrinių žaliavų konteineriai ištuštinami tokiu pat periodiškumu kaip ir konteinerių aikštelėse stovintys komunalinių atliekų surinkimo konteineriai).

Jeigu antrinių žaliavų konteineriai yra pilnai užpildyti (ar perpildyti), jie, seniūnui (ar daugiabučių namų savininkų bendrijos pirmininkui arba daugiabučių namų administratoriaus vadovui) informavus atliekų tvarkytoją (vežėją) – turi būti ištuštinami nesilaikant nustatyto grafiko.

Tokiu atveju atliekų tvarkytojas (vežėjas) konteinerių aikštelėje (pastatymo vietoje) turi pastatyti daugiau konteinerių arba esamą konteinerį (konteinerius) pakeisti į didesnės talpos konteinerį (konteinerius).

10.12. Antrinėms žaliavoms surinkti iš įstaigų, įmonių, organizacijų, prekyviečių bei organizuojamų renginių metu gali būti naudojami ir specialūs atitinkamos spalvos plastikiniai maišai; šie maišai gali būti naudojami ir popieriaus/kartono bei plastmasių atliekoms surinkti iš gyventojų.

10.13. Atliekų tvarkytojas ne rečiau kaip kas ketvirtį organizuoja antrinių žaliavų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu – iš anksto viešai paskelbdamas apie apvažiavimo grafiką (nurodant datą, sustojimo vietas ir laiką).

10.14. Antrinių žaliavų surinkimo sunkvežimiai (šiukšliavežės) turi būti pritaikyti aptarnauti antrinių žaliavų surinkimui naudojamus LST EN 840-1-6:2004 standartų bei kitų Euro Norm DIN EN standartų (likusiems konteineriams, kuriems kol kas neįteisinti Lietuvos standartai) konteinerius.

Atliekų tvarkytojas, surenkantis antrines žaliavas, turi turėti specialų sunkvežimį su keltuvu (gerve) specialioms antrinių žaliavų konteineriams su atsidarančiu dugnu (LST EN 13071-1:2008) ištuštinti arba turėti tokio sunkvežimio nuomos sutartį.

10.15. Atliekų tvarkytojas, laimėjęs TRATC paskelbtą viešąjį paslaugų pirkimo konkursą antrinių žaliavų surinkimo paslaugoms teikti – turi kiekvieną mėnesį, iki kito mėnesio 15 d. pateikti TRATC informaciją apie surinktų ir sutvarkytų antrinių žaliavų rūšis ir kiekį.

10.16. Antrinių žaliavų surinkimu Savivaldybės teritorijoje gali verstis tik atitinkamą šių paslaugų viešojo pirkimo konkursą laimėjęs atliekų tvarkytojas, sudaręs sutartį su TRATC ir/arba atliekų tvarkytojas, sudaręs sutartį su TRATC (ir gamintojams atstovaujančia organizacija) dėl Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (KATS) papildančios pakuočių atliekų surinkimo sistemos eksploatavimo.

10.17. TRATC, kartu su Savivaldybe ir atliekų tvarkytoju, organizuoja antrinių žaliavų (plastikų ir makulatūros – popieriaus/kartono) surinkimo konkursus švietimo įstaigose.

11. BIOSKAIDŽIŲ (BIOLOGINIŲ) ATLIEKŲ TVARKYMAS

11.1 Siekiant sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekius, turi (privalo) būti vykdomos teisės aktuose nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys.

11.2. Bioskaidžios atliekos turi būti atskiriamos nuo likusių komunalinių atliekų ir kompostuojamos.

11.3. Atliekų turėtojai savo bioskaidžias atliekas gali atvežti į Šilalės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę (ŽAKA) Paneročio kaime – kai tik ji bus įrengta (informaciją apie tai viešai paskelbia TRATC ir Savivaldybė); bioskaidžios atliekos priimamos nemokamai.

11.4. Komunalinių bioskaidžių atliekų surinkimo ir jų kompostavimo Šilalės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje (ŽAKA) kaštai padengiami iš įkainio (tarifo) arba Vietinės rinkliavos įplaukų.

Joks papildomas mokestis iš komunalinių atliekų turėtojų (fizinį asmenų) už į Šilalės ŽAKA atvežtas komunalines bioskaidžias atliekas neimamas.

11.5. Individualių namų valdų savininkai savo biologines atliekas (visų pirma maisto ir virtuvių atliekas bei žaliąsias atliekas) gali kompostuoti įsigytose arba pasidarytose kompostavimo dėžėse; žaliąsias atliekas – ir tiesiog kaupuose (krūvose).

Informaciją apie kompostavimą ir kaip patiems pasidaryti kompostavimo dėžę TRATC patalpina savo tinklapyje www.uabtradc.lt, o Savivaldybė – savo tinklapyje www.silale.lt

11.6. Individualių namų valdų savininkus bioskaidžių atliekų kompostavimo dėžėmis nemokamai aprūpina TRATC; šios dėžės visų pirma skirtos maisto ir virtuvės atliekų + žaliųjų atliekų mišiniui kompostuoti – likusiam (netelpančiam į šią kompostavimo dėžę) individualioje namų valdoje susidariusiam žaliųjų atliekų kiekiui kompostuoti reikalingą (papildomą) kompostavimo dėžę įsigyja arba pasidaro pats individualios namų valdos savininkas arba žaliąsias atliekas kompostuoja tiesiog kaupe (krūvoje).

11.7. Individualių namų valdų savininkams, esantiems Šilalės mieste – įsigijusiems kompostavimo dėžę ir realiai kompostuojantiems savo valdoje susidarančias bioskaidžias atliekas – taikoma Vietinės rinkliavos lengvata.

11.8. Nuo 2013-01-01 numatoma pradėti vykdyti surūšiuotų (atskirtų nuo kitų atliekų) jų susidarymo vietoje maisto ir virtuvės atliekų atskiras surinkimas iš daugiabučių namų gyventojų ir visuomeninių virtuvių Šilalės mieste.

11.9. Maisto ir virtuvės atliekoms atskirai surinkti naudojami specialūs dviračiai plastikiniai 120 ar 140 arba 240 arba 360 litrų talpos konteineriai.

Konteineriai turi atitikti LST EN 840 – 1-6:2004 standartų bei kitų Euro Norm DIN EN standartų (likusiems konteineriams, kuriems kol kas neįteisinti Lietuvos standartai) reikalavimus.

Jie turi būti tamsiai rudos spalvos ir turi turėti užrašą “ORGANINĖS ATLIEKOS” arba “BIOATLIEKOS”.

Ant konteinerių priekinės dalies būtina užrašyti įmonės ženklą ir/arba pavadinimą ir atsakingo darbuotojo telefono numerį.

11.10. Maisto ir virtuvės atliekoms atskirai surinkti skirti konteineriai statomi konteinerių aikštelėje (arba vietoje), kartu su mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriais.

11.11. Maisto ir virtuvės atliekoms atskirai surinkti skirti konteineriai tuštinami ne rečiau kaip 2 kartus per savaitę.

11.12. Už maisto ir virtuvės atliekoms atskirai surinkti skirtų konteinerių sanitarinę – higieninę būklę yra atsakingas atliekų tvarkytojas. Maisto ir virtuvės atliekų atskiros surinkimo atliekų konteinerius dezinfekuoti ir plauti privaloma, kai vidutinė paros temperatūra yra + 10°C, ne rečiau kaip kas mėnesį.

11.13. Į maisto ir virtuvės atliekoms atskirai surinkti skirtus konteinerius draudžiama mesti bet kokias kitas atliekas.

11.14. Konteinerius skirtus maisto ir virtuvės atliekoms atskirai surinkti nuperka TRATC ir juos perduoda atliekų tvarkytojui, kuris vykdo šių atliekų surinkimą.

11.15. Atskirai surinktos maisto ir virtuvės atliekos yra susmulkinamos iki < 12 mm, sumaišomos su susmulkintomis žaliosiomis atliekomis arba medienos atliekomis ar šiaudais ir kompostuojamos specialiaame dinaminiame kompostavimo konteineryje arba vertikaliame kompostavimo tunelyje – pastatytuose Šilalės ŽAKA teritorijoje – kuriuose $>$ kaip 1 val. turi būti garantuota (užtikrinama) $> 70^{\circ}\text{C}$ temperatūra arba bus vežamos į regioniniame sąvartyne veikiančius MBA.

Specialų dinaminį kompostavimo konteinerį ar vertikalų kompostavimo tunelį įsigyja ir pastato (jei bus gauta ES parama) Šilalės ŽAKA teritorijoje TRATC.

11.16. Atskirą maisto ir virtuvės atliekų surinkimą vykdo atliekų tvarkytojas, laimėjęs TRATC numatomą paskelbti viešąjį paslaugų pirkimo konkursą maisto ir virtuvės atliekų surinkimo ir jų kompostavimo specialiuose kontaineriuose ar tuneliuose paslaugoms teikti.

11.17. Atskirai maisto ir virtuvės atliekas surenkantis atliekų tvarkytojas turi turėti mažiausiai 1-ą specialiai maisto/virtuvės atliekoms surinkti skirtą šiukšliavežę.

Ši šiukšliavežė turės būti aprūpinta GPS įranga ir jų maršrutai kontroliuojami, išnaudojant šios sistemos galimybes.

11.18. Jei bus nuspręsta skelbti viešąjį paslaugų pirkimo konkursą žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatavimo paslaugoms teikti, atliekų tvarkytojas, eksploatuojantis Šilalės ŽAKA, 2 (du) kartus per metus – pavasarį ir rudenį – turės organizuoti žaliųjų atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu, iš anksto informuodamas atliekų turėtojus apie tokio surinkimo datą, vietą, laiką ir kitas sąlygas.

11.19. Atliekų tvarkytojas, eksploatuojantis Šilalės ŽAKA ir surenkantis maisto ir virtuvės atliekas Šilalės mieste – kiekvieną mėnesį, iki kito mėnesio 15 d. turi pateikti TRATC informaciją apie surinktų ir sutvarkytų bioskaidžių atliekų rūšis ir kieki.

11.20. Likusios, po atliekų rūšiavimo jų susidarymo vietoje, mišrios komunalinės atliekos transportuojamos apdoroti į regiono mechaninio – biologinio apdorojimo (MBA) gamyklą (kai tik ji bus pastatyta; MBA numatoma pastatyti Leikiškių nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje).

Kitų – ne buities – bioskaidžių atliekų tvarkymas

11.21. Parkų, skverų, kapinių ir kitų bendrojo naudojimo vietų priežiūros metu sukauptas žaliąsias atliekas įmonė, prižiūrinti šias teritorijas, turi atvežti į Šilalės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę (ŽAKA) Paneročio kaime – kai tik ji bus pastatyta.

Už šių atliekų priėmimą kompostuoti, (TRATC ir Savivaldybės bendru sutarimu) gali būti nustatytas atitinkamas mokestis.

11.22. Želdinių kirtimo ir genėjimo atliekas privalo sutvarkyti fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems buvo išduotas leidimas šiuos darbus vykdyti, arba turi jas atvežti į Šilalės ŽAKA Paneročio kaime – kai tik ji bus pastatyta.

11.23. Jei bus nutarta skelbti viešąjį paslaugų pirkimo konkursą eksploatuoti Šilalės ŽAKA ir surinkti maisto ir virtuvės atliekas Šilalės mieste, laimėjęs konkursą atliekų tvarkytojas, eksploatuojantis Šilalės ŽAKA ir surenkantis maisto ir virtuvės atliekas Šilalės mieste, galės sudaryti atskiras sutartis su maisto pramonės ar viešojo maitinimo įmonėmis dėl maisto ir virtuvės atliekų surinkimo ir jų kompostavimo.

11.24. Įmonėms, neturinčioms galimybių pačioms tvarkyti savo ūkinėje komercinėje veikloje susidarantių biologiškai skaidžių gamybos atliekų, rekomenduojama tarpusavyje bendradarbiauti kuriant biologiškai skaidžių atliekų ir nuotekų valymo dumblo tvarkymo sistemas ir/ar naudotis TRATC ir Savivaldybės sukurtais šių atliekų tvarkymo pajėgumais – Šilalės žaliųjų atliekų kompostavimo aikšte Paneročio kaime (kai tik ji bus pastatyta) ir maisto/virtuvės atliekų kompostavimo įrenginiu (įrenginiais).

12. BUIITYJE SUSIDARANČIŲ PAVOJINGŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS

12.1. Komunalinių atliekų turėtojai privalo kiekvienos rūšies buityje susidariusias pavojingas atliekas (pvz.: galvaninius elementus, akumuliatorius, pasenusius vaistus, buitinės chemijos produktus, lakų, dažų, skiediklių atliekas, cheminėmis medžiagomis užterštą pakuotę, panaudotus tepalus, tepalų filtrus, gyvsidabrio turinčias medžiagas ir kt.) surinkti (sudėti) atskirai nuo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų.

12.2. Draudžiama ilgą laiką laikyti pavojingas atliekas žmonių gyvenamosiose arba lankomose patalpose bei kitose vietose ir tokio būvio, kai jos gali garuoti, išsipilti, išbyrėti ar kitaip patekti į aplinką, pakenkdamos jai ir žmonių sveikatai.

12.3. Draudžiama išmesti buityje susidarančias pavojingas atliekas kartu su buitinėmis atliekomis, antrinėmis žaliavomis arba ne joms skirtose vietose, deginti pavojingas atliekas, ardyti gaminius, kurių sudėtyje yra kenksmingų medžiagų, ar kitaip juos apdoroti.

12.4. Komunalinių atliekų turėtojai (fiziniai asmenys) buitines pavojingas atliekas gali atvežti ir nemokamai atiduoti į Šilalės DGASA – didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelę, esančią Šilalės r. Vingininkų kaime.

12.5. Buities pavojingos atliekos Šilalės DGASA priimamos ir laikinai saugomos buitines Pavojingų atliekų surinkimo punkte; skystoms pavojingoms atliekoms saugoti Pavojingų atliekų surinkimo punkte turi būti naudojamos specialiai tam pritaikytos talpos.

12.6. Panaudotiems tepalams, tepalų filtrams ar kitoms naftos produktų atliekoms surinkti konteineriai gali (rekomenduojama) būti statomi degalinėse, autoservisuose bei garažų bendrijose.

12.7. Atliekų turėtojai, turintys vaistų ir medicininių atliekų, privalo jas pristatyti vaistinėms.

12.8. Jei bus nutarta skelbti viešąjį paslaugų pirkimo konkursą Šilalės DGASA eksploatuoti ir buitines pavojingų atliekų surinkimo paslaugoms teikti, atliekų tvarkytojas, laimėjęs šį konkursą, ne rečiau kaip 1 (vieną) kartą per ketvirtį, turi organizuoti buitines pavojingų atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu – iš anksto viešai paskelbdamas apie apvažiavimo grafiką (nurodant datą, sustojimo vietas ir laiką).

12.9. Atliekų tvarkytojas, kuris (jei bus paskelbtas atitinkamas konkursas) teiks buitines pavojingų atliekų surinkimo ir buitines Pavojingų atliekų surinkimo punkto, esančio Šilalės DGASA teritorijoje, eksploatavimo paslaugas, surinktas buitines atliekas pavojingas atliekas laikinai saugo buitines Pavojingų atliekų surinkimo punkte ir jas perduoda šias atliekas nukenksminančioms, perdirbančioms arba naudojančioms įmonėms, turinčioms atitinkamus leidimus (licencijas) savo vykdomai veiklai.

12.10. Atliekų tvarkytojas, kuris (jei bus paskelbtas atitinkamas konkursas) teiks buitines pavojingų atliekų surinkimo ir buitines Pavojingų atliekų surinkimo punkto, esančio Šilalės DGASA teritorijoje, eksploatavimo paslaugas, turi turėti leidimą (licenciją) savo vykdomai veiklai.

12.11. Atliekų tvarkytojas, kuris (jei bus paskelbtas atitinkamas konkursas) teiks buitines pavojingų atliekų surinkimo paslaugas, turi turėti specialų tam skirtą sunkvežimį – mobilių pavojingų buitines atliekų surinkimo punktą arba turėti sutartį juo nuomai.

12.12. Jei bus nutarta skelbti viešąjį paslaugų pirkimo konkursą, Šilalės DGASA eksploatuoti ir buitines pavojingų atliekų surinkimo paslaugoms teikti, atliekų tvarkytojas, laimėjęs šį konkursą – kiekvieną mėnesį, iki kito mėnesio 15 d. turės pateikti TRATC informaciją apie surinktų ir sutvarkytų buitines pavojingų atliekų rūšis ir kieki.

12.13. Atliekų tvarkytojas, kuris (jei bus paskelbtas atitinkamas konkursas) eksploatuos buitines Pavojingų atliekų surinkimo punktą, esantį Šilalės DGASA teritorijoje ir vykdys buitines pavojingų atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų, turės vadovautis šiomis Taisyklėmis ir Lietuvos teisės aktuose nustatytais reikalavimais pavojingų atliekų tvarkytojams.

13. DIDŽIŲJŲ (DIDELIŲ GABARITŲ) ATLIEKŲ SURINKIMAS

13.1. Didžiosios (didelių gabaritų) atliekos yra įvairūs stambūs namų apyvokos daiktai, todėl šios atliekos dėl savo dydžio (didelių gabaritų) negali būti surenkamos su kitais komunalinių atliekų srautais.

13.2. Atliekų turėtojai didžiąsias atliekas privalo pristatyti į Šilalės didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelę, esančią Šilalės r. Vingininkų kaime, arba jas perduoti atliekų tvarkytojui, kai jis vykdo šių atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu.

13.3. Jei bus nutarta skelbti viešąjį paslaugų pirkimo konkursą didžiųjų atliekų surinkimo paslaugoms teikti, atliekų tvarkytojas, laimėjęs šį konkursą, ne rečiau kaip 1 (vieną) kartą per ketvirtį, turės organizuoti didžiųjų atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu – iš anksto viešai paskelbdamas apie apvažiavimo grafiką (nurodant datą, sustojimo vietas ir laiką).

Atliekų turėtojai didžiąsias buitines atliekas – ne anksčiau kaip 1 (viena) diena iki paskelbto šių atliekų surinkimo atliekų turėtojų apvažiavimo būdu datos – gali sukrauti šalia konteinerinių aikštelių (vietų).

13.4. Atliekų turėtojams susitarus su atliekų tvarkytoju, sukauptos didžiosios buitines atliekos gali būti surenkamos apvažiavimo būdu (už papildomą mokestį) ir ne pagal grafiką.

13.5. Atliekų tvarkytojas, kuris (jei bus paskelbtas atitinkamas konkursas) teiks didžiųjų atliekų surinkimo paslaugas – surinktas didžiąsias buitines atliekas turi rūšiuoti ir perduoti jas šių atliekų perdirbėjams ar naudotojams.

13.6. Didžiųjų buitines atliekų surinkimo, rūšiavimo ir jų perdavimo šių atliekų perdirbėjams ir naudotojams kaštai padengiami iš įkainio (tarifo) arba Vietinės rinkliavos įplaukų.

Joks papildomas mokestis iš komunalinių atliekų turėtojų (fizinį asmenų) už į Šilalės DGASA atvežtas didžiąsias buitines atliekas neimamas.

13.7. Atliekų tvarkytojas, kuris (jei bus paskelbtas atitinkamas konkursas) eksploatuos Šilalės DGASA ir teiks didžiųjų atliekų surinkimo paslaugas – kiekvieną mėnesį, iki kito mėnesio 15 d. turės pateikti TRATC informaciją apie surinktų ir sutvarkytų buitines didžiųjų atliekų rūšis ir kieki.

13.8. Didžiąsias atliekas draudžiama išmesti šalia daugiabučių namų ar krauti šalia konteinerių aikštelių (vietų) – išskyrus 1 (viena) diena iki paskelbto šių atliekų surinkimo atliekų turėtojų apvažiavimo būdu datos.

14. BUITIES ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS ATLIEKŲ SURINKIMAS

14.1. Buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos (EEĮ) atliekų surinkimas ir tolesnis tvarkymas organizuojamas taip, kad šios įrangos atliekų būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kilogramai vienam gyventojui per metus.

14.2. Gamintojai ir importuotojai pagal gamintojo atsakomybės principą turi patys arba per jiems atstovaujančias licencijuotas gamintojų ir importuotojų organizacijas finansuoti buitįje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą ir saugų sutvarkymą.

Todėl TRATC turi stengtis pasirašyti sutartį su gamintojams ir importuotojams atstovaujančia organizacija dėl buitines EEĮ atliekų surinkimo regione (informacija apie pasirašytą sutartį pateikiama Savivaldybei).

14.3. Draudžiama susidariusias buitines EEĮ atliekas mesti į komunalinių atliekų ar maisto ir virtuvės atliekų ar antrinių žaliavų surinkimo konteinerius ar šalia jų.

14.4. Komunalinių atliekų turėtojai (fiziniai asmenys) susidariusias EEĮ atliekas gali nemokamai atvežti į Šilalės didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelę, esančią Šilalės r. Vingininkų kaime.

14.5. Buities EEĮ atliekos surenkamos ir atliekų turėtojų apvažiavimo būdu – atliekų tvarkytojas, laimėjęs TRATC numatomą paskelbti viešąjį paslaugų pirkimo konkursą regiono didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelių (DGASA) eksploatavimo ir buitines pavojingų atliekų surinkimo bei EEĮ atliekų surinkimo paslaugoms teikti, ne rečiau kaip 1 (vieną) kartą per

ketvirtį, turi organizuoti buities EEĮ atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu – iš anksto viešai paskelbdamas apie apvažiavimo grafiką (nurodant datą, sustojimo vietas ir laiką).

14.6. Buityje susidariusias EEĮ atliekas atliekų turėtojai gali pristatyti ir kitoms įmonėms, turinčioms atitinkamus leidimus EEĮ atliekų surinkimui ir/ar jų perdirbimui arba gali atiduoti EEĮ atliekas kai tos įmonės vykdo šių atliekų surinkimą atliekų turėtojų apvažiavimo būdu.

Įvairios įmonės dažnai viešai skelbia apie elektros ir elektronikos įrenginių atliekų priėmimą.

14.7. Atliekų tvarkytojas, kuris (jei bus skelbiama atitinkamas viešasis paslaugų pirkimo konkursas) teiks regiono didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelių (DGASA) eksploatavimo ir buities pavojingų atliekų surinkimo bei EEĮ atliekų surinkimo paslaugas – kiekvieną mėnesį, iki kito mėnesio 15 d. turės pateikti TRATC informaciją apie surinktų ir sutvarkytų buities EEĮ atliekų rūšis ir kieki.

15. KITŲ (NE KOMUNALINIŲ) ATLIEKŲ SRAUTŲ TVARKYMAS

15.1. Kitus Savivaldybės teritorijoje susidarančius atliekų srautus sudaro ne komunalinės (ne buitinės ir į jas panašios) atliekos; tai yra:

1) gamintojo (importuotojo) atsakomybės principu tvarkomos atliekos:

a) pakuočių atliekos;

b) elektros ir elektroninės įrangos atliekos;

c) apmokestinamų gaminių atliekos (naudoti nebetinkami gaminiai):

- padangos,

- akumulatoriai ir baterijos

- vidaus degimo variklių degalų, tepalų, oro įsiurbimo filtrai, automobilių hidrauliniai (tepaliniai) amortizatoriai;

d) alyvos;

e) eksploatuoti netinkamos transporto priemonės;

2) gamybinės (gamybos ir kitos ūkinės veiklos) atliekos:

a) bioskaidžios atliekos;

b) nuotekų valymo dumblas;

c) statybinės (statybos ir griovimo) atliekos;

d) medicininės atliekos;

e) pavojingos atliekos.

15.2. Gamybinės (gamybos ir kitos ūkinės veiklos) atliekas turi tvarkyti patys ūkio subjektai – pagal taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimuose ir atliekų naudojimo ar šalinimo techniniuose reglamentuose nustatytą tvarką.

15.3. Ūkio subjektai, tvarkydami savo ūkinės veiklos metu susidariusias atliekas, gali pasinaudoti (rekomenduojama) Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema ir/ar regionine komunalinių atliekų tvarkymo sistema arba tvarko atliekas bendradarbiaudami su kitais ūkio subjektais ar (pagal sutartį) atiduodami jas tvarkyti kitiems teisėtiems (turintiems reikalingus leidimus ir licencijas) atliekų tvarkytojams arba atliekas tvarko patys.

15.4. Gamintojai ir importuotojai (ar jiems atstovaujančios licencijuotos organizacijos), įgyvendindami gamintojo atsakomybės principą, turi naudotis Savivaldybės organizuojama komunalinių atliekų tvarkymo sistema (pvz., didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėmis, atliekų rūšiavimo konteneriais, kitomis priemonėmis).

Gamintojai ir importuotojai (ar jiems atstovaujančios licencijuotos organizacijos), įgyvendindami gamintojo atsakomybės principą – gali kurti Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančias sistemas, pvz.,:

a) organizuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimą jų pardavimo vietose;

b) naudotų padangų ir vidaus degimo variklių naudotų degalų, tepalų, oro išsiurbimo filtrų, automobilių hidraulinių (tepalinių) amortizatorių bei alyvų surinkimą organizuoti per techninę priežiūrą ir remontą atliekančias įmones;

c) pakuočių atliekų supirkimo ar depozito sistemas.

Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema (KATS) papildančias sistemas gamintojai ir importuotojai (ar jiems atstovaujančios licencijuotos organizacijos) gali kurti tik sudarydami sutartį su TRATC.

Gamintojai ir importuotojai (ar jiems atstovaujančios licencijuotos organizacijos), norėdami naudotis Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema (gamintojo (importuotojo) atsakomybės principu tvarkomų atliekų teisės aktuose nustatytoms tvarkymo užduotims įgyvendinti) turi sudaryti atitinkamą sutartį su TRATC ir mokėti nustatytą (suderėtą) užmokestį už šių atliekų surinkimą.

15.5. Ūkio subjektai, norėdami naudotis Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema ir regionine komunalinių atliekų tvarkymo sistema savo gamybos proceso ir kitos ūkinės veiklos metu susidariusioms atliekoms tvarkyti – turi sudaryti sutartį su TRATC ir mokėti nustatytą užmokestį už šių atliekų tvarkymą.

15.6. Ūkio subjektai savo susidarančias nepavojingas atliekas šalina regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne, esančiame Tauragės rajone Leikiškių kaime – mokėdami už tai TRATC valdybos nustatytą mokestį.

15.7. Ūkio subjektai savo susidarančias atliekas – kurios yra tinkamos apdoroti būsimoje regioninėje MBA gamykloje (pastatytoje Leikiškių sąvartyno teritorijoje) – atiduoda jas MBA gamyklai (kai ji pradės veikti), mokėdami už tai TRATC valdybos nustatytą mokestį.

15.8. Gamintojo atsakomybės principu pagrįstą atliekų, esančių komunalinių atliekų sraute (pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir kitų), surinkimą organizuoja TRATC (Savivaldybė) – dalyvaujant gamintojams ir importuotojams (jiems atstovaujančioms licencijuotoms organizacijoms).

TRATC turi siekti sudaryti sutartis su gamintojams ir importuotojams atstovaujančiomis licencijuotomis organizacijomis – susiderant, kad jos padengtų bent dalį šių atliekų surinkimo kaštų.

Pakuočių atliekų (panaudotų pakuočių) tvarkymas

15.9. Pakuočių atliekos sudaro didelę atliekų (taip pat komunalinių) dalį.

Ekspertų vertinimais jos sudaro daugiau kaip 50% komunalinėse atliekose esančių antrinių žaliavų (plastmasių ~ 1/2, popieriaus/kartono ~ 1/2, stiklo ~ 2/3, metalo atliekų ~ 1/3)

15.10. Pakuočių atliekos (panaudotos pakuočės) surenkamos kartu su kitomis (kitokios kilmės) antrinėmis žaliavomis, naudojantis 10 skyriuje aprašytomis antrinių žaliavų surinkimo priemonėmis.

15.11. TRATC sudarius sutartį su gamintojams ir importuotojams atstovaujančia licencijuota organizacija, steigiama Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema (KATS) papildanti pakuočių atliekų tvarkymo sistema, kurios kaštus finansuoja gamintojai ir importuotojai per jiems atstovaujančią licencijuotą organizaciją.

15.12. Iki bus įsteigta Savivaldybės KATS papildanti pakuočių atliekų surinkimo sistema, pakuočių atliekų surinkimas įeina į Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos užduotį iš yra vykdoma taip pat, kaip ir likusių antrinių žaliavų surinkimas.

Elektros ir elektroninės įrangos (EEĮ) atliekų surinkimas

15.13. Elektros ir elektroninės įrangos (EEĮ) gamintojai ir importuotojai turi užtikrinti susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą per Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (KATS) ir/ar per savo organizuojamą, Savivaldybės KATS papildančią elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo sistemą ar per EEĮ pardavėjus.

15.14. Buities elektros ir elektronikos įrangos (EEĮ) atliekų surinkimas organizuojamas Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje (aprašytas 14 skyriuje).

Elektros ir elektroninės įrangos (EEI) gamintojai ir importuotojai (ar jiems atstovaujančios licencijuotos organizacijos) turi užtikrinti buitės EEI atliekų surinkimo finansavimą (šiam principui įgyvendinti TRATC siekia sudaryti atitinkamas sutartis su EEI gamintojams ir importuotojams atstovaujančiomis licencijuotomis organizacijomis).

Ekspluatuoti netinkamų transporto priemonių ir transporto priemonių dalių tvarkymas

Netinkamų naudoti padangų surinkimas

15.15. Transporto priemonių ir transporto priemonių dalių (tame tarpe padangų ir akumuliatorių) importuotojai turi užtikrinti nebetinkamų naudoti transporto priemonių ir jų dalių tvarkymą per Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (KATS) ir/ar per savo organizuojamą, Savivaldybės KATS papildančią, nebetinkamų naudoti transporto priemonių ir jų dalių tvarkymo sistemą ar per transporto priemonių ir jų dalių pardavėjus bei per techninę priežiūrą ir remontą atliekančias įmones.

15.16. Nebetinkamų naudoti transporto priemonių dalių (padangų, vidaus degimo variklių degalų arba tepalų filtrų, vidaus degimo variklių oro įsiurbimo filtrų, automobilių hidraulinių (tepalinių) amortizatorių, akumuliatorių, alyvų) tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad asmuo – transporto priemonės turėtojas šias atliekas galėtų atiduoti nemokamai variklinių transporto priemonių pardavėjams ir techninę priežiūrą bei remontą atliekančioms įmonėms.

15.17. Naudotų padangų surinkimas organizuojamas ir Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, kartu su buitės didžiųjų atliekų surinkimu (aprašytas 13 skyriuje).

15.18. Nebetinkamų naudoti transporto priemonių dalių (vidaus degimo variklių degalų, tepalų, oro įsiurbimo filtrų, automobilių hidraulinių (tepalinių) amortizatorių, alyvų) surinkimas organizuojamas ir Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, kartu su buitės pavojingų atliekų surinkimu (aprašytas 12 skyriuje).

15.19. Transporto priemonių ir transporto priemonių dalių importuotojai (ar jiems atstovaujančios licencijuotos organizacijos) turi užtikrinti nebetinkamų naudoti transporto priemonių ir jų dalių surinkimo finansavimą (šiam principui įgyvendinti TRATC siekia sudaryti atitinkamas sutartis su transporto priemonių ir transporto priemonių dalių importuotojams atstovaujančiomis licencijuotomis organizacijomis).

Baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimas

15.20. Baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai turi užtikrinti baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymą per Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (KATS) ir/ar per savo organizuojamą, Savivaldybės KATS papildančią, baterijų ir akumuliatorių tvarkymo sistemą ar per baterijų ir akumuliatorių pardavėjus, o taip pat per transporto priemonių techninę priežiūrą ir remontą atliekančias įmones.

15.21. Baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad asmuo – nebetinkamų naudoti baterijų ir akumuliatorių turėtojas šias atliekas galėtų atiduoti nemokamai baterijų ir akumuliatorių pardavėjams, o taip pat transporto priemonių techninę priežiūrą bei remontą atliekančioms įmonėms.

15.22. Nebetinkamų naudoti baterijų ir akumuliatorių surinkimas organizuojamas ir Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, kartu su buitės pavojingų atliekų surinkimu (aprašytas 12 skyriuje).

15.23. Baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai (ar jiems atstovaujančios licencijuotos organizacijos) turi užtikrinti nebetinkamų naudoti baterijų ir akumuliatorių surinkimo finansavimą.

Šiam principui įgyvendinti TRATC siekia sudaryti atitinkamas sutartis su baterijų ir akumuliatorių gamintojams ir importuotojams atstovaujančiomis licencijuotomis organizacijomis.

Gamybos ir kitos ūkinės veiklos bioskaidžių atliekų tvarkymas

15.24. Ūkio subjektai savo veikloje susidarančias bioskaidžias atliekas (pvz., žemės ūkio produkcijos perdirbimo, sandėliavimo ir realizavimo (maisto produktų atliekas daržovių atliekas, vaisius, gėles ir kitas), medienos apdorojimo (miško genėjimo smulkias medienos atliekas, kelmus, pjuvenas, drožles, skiedras) atliekas, valgyklų ir parduotuvių atliekas, kitas bioskaidžias atliekas - natūralaus pluošto ir tekstilės atliekas, popieriaus ir kartono atliekas ir pan.) turi tvarkyti patys – pagal taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimuose ir atliekų naudojimo ar šalinimo techniniuose reglamentuose nustatytą tvarką.

Ūkio subjektai, tvarkydami savo ūkinės veiklos metu susidariusias bioskaidžias atliekas, gali jas atvežti ir atiduoti (už TRATC nustatytą užmokestį arba nemokamai – priklausomai nuo atliekų rūšies) kompostuoti (maisto ir virtuvės atliekas ir kitus 3 kategorijos šalutinius gyvūninius produktus – kompostuoti specialiuose kompostavimo konteineriuose ar vertikaliuose tuneliuose) Šilalės žaliųjų atliekų tvarkymo aikštei (ŽAKA) Paneročio kaime, kai tik ji bus įrengta arba (pagal sutartį) atiduoti jas tvarkyti kitiems teisėtiems (turintiems reikalingus leidimus ir licencijas) šių atliekų tvarkytojams ar tvarkyti jas bendradarbiaudami su kitais ūkio subjektais arba tvarkyti patys.

Nuotekų valymo dumblo tvarkymas

15.25. Nuotekų valymo įmonės savo veikloje susidariusį išdžiovintą nuotekų valymo dumblą turi tvarkyti pačios – pagal taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimuose ir atliekų naudojimo ar šalinimo techniniuose reglamentuose nustatytą tvarką.

Nuotekų valymo įmonės, tvarkydamos savo ūkinės veiklos metu susidariusį dumblą, gali jį atvežti ir atiduoti (už TRATC nustatytą užmokestį) kompostuoti Šilalės žaliųjų atliekų tvarkymo aikštei (ŽAKA) Paneročio kaime, kai tik ji bus įrengta arba (pagal sutartį) atiduoti jas tvarkyti kitiems teisėtiems (turintiems reikalingus leidimus ir licencijas) šių atliekų tvarkytojams ar tvarkyti jas bendradarbiaudami su kitais ūkio subjektais (pvz., UAB „Tauragės vandenys“) arba NVĮ dumblą tvarkyti pačios.

Gatvių, šaligatvių, aikščių, skverų, parkų, želdinių ir kitų viešųjų bei privačių teritorijų priežiūros bioskaidžių atliekų tvarkymas

15.26. Gatvių, šaligatvių, aikščių, skverų, parkų, želdinių ir kitų viešųjų bei privačių teritorijų priežiūros metu susidariusias bioskaidžias atliekas (t.y. žaliąsias atliekas (medžių šakas, lapus, žolę), šaknis, velėnas, gėles ir pan.) turi tvarkyti šią priežiūrą vykdančios įmonės – pagal taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimuose ir atliekų naudojimo ar šalinimo techniniuose reglamentuose nustatytą tvarką – ir/ar teritorijų (žemės sklypų) savininkai (naudotojai, valdytojai, nuomotojai).

15.27. Gatvių, šaligatvių, aikščių, skverų, parkų, želdinių ir kitų viešųjų bei privačių teritorijų priežiūros metu susidariusias bioskaidžias atliekas, šią priežiūrą vykdančios įmonės gali jas atvežti ir atiduoti (už TRATC nustatytą užmokestį arba nemokamai – pagal susitarimą) kompostuoti Šilalės žaliųjų atliekų tvarkymo aikštei (ŽAKA) Paneročio kaime, kai tik ji bus įrengta arba (pagal sutartį) atiduoti jas tvarkyti kitiems teisėtiems (turintiems reikalingus leidimus ir licencijas) šių atliekų tvarkytojams ar tvarkyti jas bendradarbiaudamos su kitais ūkio subjektais (pvz., ūkininkais) arba tvarkyti pačios.

15.28. Šias atliekas griežtai draudžiama pilti į komunalinių atliekų ar antrinių žaliavų ar maisto ir virtuvės atliekų surinkimo konteinerius.

Gatvių, šaligatvių, aikščių, skverų, parkų, želdinių ir kitų viešųjų bei privačių teritorijų valymo ir priežiūros sąslavų tvarkymas

15.29. Gatvių, šaligatvių, aikščių, skverų, parkų, želdinių ir kitų viešųjų bei privačių teritorijų priežiūros metu susidariusias sąslavas (dulkes, purvą, įvairų gruntą, smėlį, žvyrą ir kitas panašias smulkias medžiagas, kurios susikaupia valomose teritorijose) turi tvarkyti šias teritorijas valančios ir prižiūrinčios įmonės – pagal taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimuose ir atliekų naudojimo ar šalinimo techniniuose reglamentuose nustatytą tvarką – ir/ar teritorijų (žemės sklypų) savininkai (naudotojai, valdytojai, nuomotojai).

15.30. Sąslavos turi būti surenkamos (į specialius statybinėms atliekoms skirtus ar kitokius konteinerius ar tiesiai į savivarčius sunkvežimius) ir išvežamos šalinti į regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną Tauragės r. Leikiškių kaime.

Už sąslavų priėmimą šalinti yra mokamas nustatyto dydžio mokestis sąvartyno operatoriui (TRATC).

15.31. Susidariusias sąslavas griežtai draudžiama pilti į komunalinių atliekų ar antrinių žaliavų ar maisto ir virtuvės atliekų surinkimo konteinerius.

Statybinių (statybos ir griovimo) atliekų tvarkymas

15.32. Statybos (griovimo) metu susidarančias statybos ir griovimo atliekas turi tvarkyti statybos įmonės – pagal taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimuose ir atliekų naudojimo ar šalinimo techniniuose reglamentuose nustatytą tvarką.

15.33. Statybinių (statybos ir griovimo) atliekų tvarkymą reglamentuoja Statybinių atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-637 (2006-12-29), Žin., 2007, Nr. 10-403.

15.34. Buitinio remonto (kuriam nereikalingas statybos leidimas) statybinių (statybos ir griovimo) atliekų turėtojai – būstų (butų daugiabučiuose namuose ir individualių namų valdų savininkai) bei įmonės, įstaigos ir organizacijos (pačios vykdančios smulkų remontą savo nekilnojamojo turto objektuose) – gali jas atvežti į Šilalės didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštę, esančią Šilalės r. Vingininkų kaime.

15.35. Žemės sklypų savininkai, pageidaujantys statyti, rekonstruoti, remontuoti, ar griauti statinius – statytojai – paduodami Savivaldybei prašymą išduoti statybos leidimą, turi nurodyti kaip bus sutvarkytos susidarysiančios statybos ir griovimo atliekos.

15.36. Statybines atliekas, tai yra atliekas, susidarančias statant, rekonstruojant, remontuojant ar griauinant statinius, taip pat statybos gaminių broką jų atsiradimo vietoje, atliekų turėtojas privalo rūšiuoti į tinkamas naudoti ir perdirbti atliekas (betono gaminius, keramikos gaminius, medienos gaminius, metalo gaminius), termoizoliacines (neturinčias asbesto) medžiagas, popierinę pakuotę ir kartoną, polietileno ir plastikinius gaminius, bitumines medžiagas, kitus (nedegečius) gaminius ir į netinkamas naudoti ir perdirbti atliekas (pavojingas asbesto turinčias medžiagas, kitas netinkamas naudoti ir perdirbti medžiagas).

Medicinininių ir farmacininių atliekų tvarkymas

15.37. Už medicininių atliekų surinkimą, rūšiavimą, pakavimą, ženklavinimą, apskaitą, saugojimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams atsako šių atliekų turėtojai, kurie pagal principą „teršėjas moka“ turi padengti medicininių atliekų tvarkymo išlaidas.

15.38. Medicinininių atliekų tvarkymo reikalavimus sveikatos priežiūros įstaigose nustato Lietuvos higienos norma HN 66:2008 „Medicinininių atliekų tvarkymo saugos reikalavimai“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2008 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. V-117 (Žin., 2008, Nr. 22-822).

15.39. Farmacinės atliekos – tai atskira medicininių atliekų grupė; didžiuma farmacininių atliekų yra pavojingos.

Farmacinės atliekos (nebetinkami naudoti vaistai ir kiti medikamentai) iš gyventojų surenkamos per visuomenės vaistines, kurios jas privalo priimti nemokamai.

Bešeimininkės atliekos

15.40. Bešeimininkių atliekų tvarkymas vykdomas sekančiais:

a) šių atliekų tvarkymas pradedamas surašant aktą (jo surašymą inicijuoja Savivaldybės administracijos tarnautojas atsakingas už atliekų tvarkymą ir/ar seniūnai), nustatantį faktą, jog tos konkrečios atliekų sankaupos savininkas yra nenustatytas (jei nėra vizualinių duomenų, rodančių šių atliekų tikėtiną savininką); akte fiksuojamas apytikris atliekų kiekis ir jų sudėtis, rekomenduojamas atliekų tvarkymo būdas;

b) atliekų tvarkytojas surenka atliekas ir pristato jas į tolimesnio tvarkymo vietą (dažniausiai į regioninį sąvartyną) bei pateikia TRATC (iki bus įvesta Vietinė rinkliava – Savivaldybės administracijai) sąskaitą patirtų išlaidų atlyginimui;

c) TRATC (iki bus įvesta Vietinė rinkliava – Savivaldybės administracijos direktorius), įsitikinęs, kad darbas atliktas (gavęs atitinkamą raštišką patvirtinimą iš Savivaldybės administracijos tarnautojo, atsakingo už atliekų tvarkymą ar seniūno) ir sąskaita atitinka atliktų darbų vertę, apmoka ją iš Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą lėšų (iki bus įvesta vietinė rinkliava – iš Savivaldybės biudžeto lėšų);

d) jeigu yra nustatomas tikrasis bešeimininkių atliekų savininkas jam yra keliamas ieškinys, atlyginti patirtus nuostolius regreso tvarka ir skiriama bauda pagal LR Administracinių teisės pažeidimų kodeksą ir/ar žalos aplinkai atlyginimo tvarką.

16. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIKAUPIMO NORMOS

16.1. Metinėmis komunalinių atliekų susikaupimo normomis vadovaujamasi nustatant užmokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą arba Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą dydžius bei įvertinant reikalingą (pastatomų) konteinerių talpą, o taip pat būtiną konteinerių tuštinimo dažnumą.

16.2. Realybėje yra neįmanoma tiksliai nustatyti kiek komunalinių atliekų generuoja kiekvienas gyventojas ar būstas arba įmonė, esantys Savivaldybėje.

16.3.** Todėl praktikoje fiksuojamos (nustatomos) apytikslės komunalinių atliekų susikaupimo normos nekilnojamojo ploto vienetai (m²) pagal atskiras šio turto kategorijas – būstai mieste ir kaime, ūkio subjektai mieste ir kaime (išskleidžiant ūkio subjektus ir pagal veiklos grupes).

16.4.* Iki bus įvesta Vietinė rinkliava, nustatomos metinės komunalinių atliekų susikaupimo normos būstams, priklausomai nuo gyventojų skaičiaus juose – t.y. komunalinių atliekų susikaupimo normos 1 (vienam) gyventojui per metus.

16.5.* Iki bus įvesta Vietinė rinkliava, juridiniams asmenims nustatomos metinės komunalinių atliekų susikaupimo normos, priklausomai nuo įvairių komunalinių atliekų kiekį įtakančių parametrų (darbuotojų skaičiaus, administracijos darbuotojų skaičiaus, mokinių, moksleivių ar darželinukų skaičiaus, vietų skaičiaus (viešbučiuose ir restoranuose, kavinėse, valgyklose), prekybos ploto (parduotuvėse ir turguose) ir t.t.).

16.6. Komunalinių atliekų metinės susikaupimo normos yra pateiktos šių Taisyklių priede Nr. 1.

16.7.** Prieš nustatant Vietinės rinkliavos dydžius ateinančiam laikotarpiui, metinės komunalinių atliekų susikaupimo normos kasmet gali būti patikslinamos.

17. APMOKĖJIMAS UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ. VIETINĖ RINKLIAVA UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ IR TVARKYMĄ

17.1.* Komunalinių atliekų turėtojai už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą privalo mokėti viešosiose sutartyse su atliekų tvarkytoju (vežėju) – UAB „Šilalės komunalinis ūkis“ – nustatytais kainomis pagal Savivaldybės tarybos nustatytus (patvirtintus) 1 m³ komunalinių atliekų tvarkymo (surinkimo, išvežimo, šalinimo ir tvarkymo) įkainius (tarifus) bei vadovaujantis nustatytais metinėmis komunalinių atliekų susikaupimo normomis.

17.2.** Komunalinių atliekų turėtojai privalo nustatytais terminais sumokėti už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą nustatyto dydžio vietinę rinkliavą į savivaldybės biudžetą.

17.3. Komunalinių atliekų turėtojai privalo pilnai apmokėti visas mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo (tame tarpe – bioskaidžių (maisto ir virtuvės) atliekų atskiro surinkimo ir kompostavimo; antrinių žaliavų, didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų, buities pavojingų atliekų bei buities elektros ir elektronikos įrangos atliekų surinkimo ir sutvarkymo; didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelės (GDASA) ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės (ŽAKA) įrengimo ir eksploatavimo, sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, monitoringo ir jų uždarymo bei priežiūros po uždarymo (tame tarpe ir esančių senųjų sąvartynų ir šiukšlynų); likusių (po rūšiavimo atliekų susidarymo vietoje) mišrių komunalinių atliekų mechaninio – biologinio apdorojimo gamyklos statybos ir eksploatavimo; reikalingų komunalinių atliekų tvarkymui mechanizmų ir įrengimų įsigijimo ir eksploatavimo; atliekų tvarkymo sistemos administravimo, vietinės rinkliavos administravimo, visuomenės informavimo ir švietimo ir kt.) išlaidas.

17.4.** Vietinės rinkliavos mokėtojai – visi komunalinių atliekų turėtojai; t.y. visi fiziniai ir juridiniai asmenys nuosavybės ar kita teise valdantys ir naudojantys nekilnojamąjį turtą Savivaldybės teritorijoje, išskyrus įmones, turinčias TIPK leidimus, kuriuose nustatyti atliekų tvarkymo reikalavimai negali būti įvykdyti Savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje (KATS).

17.5. Ūkio subjektai, norintys naudotis regionine ir/ar Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema (KATS) arba atskirais jų įrenginiais (regioniniu nepavojingų atliekų sąvartynu Leikiškių kaime, didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikšte (DGASA) ar žaliųjų atliekų kompostavimo aikšte (ŽAKA) arba joje esančių maisto/virtuvės atliekų specialiu kompostavimo konteineriu arba vertikaliu tuneliu) savo ūkinėje veikloje susidarančioms atliekomis tvarkyti, turi mokėti TRATC (suderinus su Savivaldybe) nustatyto dydžio užmokestį.

17.6. Gamintojai ir importuotojai (ar jiems atstovaujanti licencijuotos organizacijos), norėdami naudotis Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema – KATS (gamintojo (importuotojo) atsakomybės principu tvarkomų atliekų teisės aktuose nustatytoms tvarkymo užduotims įgyvendinti), turi sudaryti atitinkamą sutartį su TRATC ir mokėti nustatytą (suderėtą) užmokestį už šių atliekų surinkimą.

17.7.** Vietinės rinkliavos dydis už to paties komunalinių atliekų kiekio (1 tonos ar 1 m³; pastaba: daroma prielaida, kad 1 tona ~ 6 m³ (nesuspaustų, nesupresuotų komunalinių atliekų konteineryje)) sutvarkymą – turi būti vienodas visiems atliekų turėtojams visoje Savivaldybės teritorijoje.

17.8.** Komunalinių atliekų turėtojams – individualių namų valdų savininkams, esantiems Šilalės mieste – įsigijusiems kompostavimo dėžę ir realiai kompostuojantiems savo valdoje susidarančias bioskaidžias atliekas – taikoma vietinės rinkliavos lengvata.

17.9.** Ūkio subjektams ir kitiems juridiniams asmenims vietinės rinkliavos dydis nustatomas pagal faktinį sukaupytų komunalinių atliekų kiekį; bet ne mažiau negu nustatyta pagal minimalias metines komunalinių atliekų susikaupimo normas.

17.10** Vietinės rinkliavos dydis būstams (butams daugiabučiuose namuose ir individualioms namų valdoms) nustatomas pagal faktinį sukaupytų buitinių atliekų kiekį, bet ne mažiau negu nustatyta pagal metines buitinių atliekų susikaupimo normas.

17.11.** Pajamų iš vietinės rinkliavos apskaita tvarkoma Savivaldybės biudžete, atitinkamame jo straipsnyje.

17.12.** Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos naudojamos tik Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemai finansuoti:

a) paskoloms, skirtoms regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrai įrengti (pastatyti), grąžinti;

b) atsiskaitymams pagal sutartis tarp TRATC ir viešojo konkurso tvarka parinkto atliekų tvarkytojo (vežėjo) už komunalinių atliekų (įskaitant antrines žaliavas ir didžiąsias (didelių gabaritų) atliekas) surinkimą ir jų tvarkymą;

c) atsiskaitymams pagal sutartis (jei bus paskelbti atitinkami viešojo paslaugų pirkimo konkursai) tarp TRATC ir viešojo konkurso tvarka parinkto atliekų tvarkytojo už Šilalės didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelės (DGASA) eksploatavimo bei buities pavojingų atliekų ir buities elektros ir elektronikos atliekų surinkimo ir tvarkymo (perdavimo šių atliekų tvarkytojams/naudotojams) paslaugas;

d) atsiskaitymams pagal sutartis tarp TRATC ir viešojo konkurso tvarka parinkto atliekų tvarkytojo už (būsimos) Šilalės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės (ŽAKA) eksploatavimo bei bioskaidžių (maisto ir virtuvės) atliekų surinkimo ir kompostavimo paslaugas;

e) regiono infrastruktūros objektų eksploatavimą, priežiūrą bei plėtrą;

f) TRATC išlaidoms, tenkančioms Savivaldybės paskirtų komunalinių atliekų tvarkymo administravimo ir organizavimo užduotims vykdyti, apmokėti;

g) vietinės rinkliavos administravimo išlaidoms padengti;

h) visuomenės informavimo ir švietimo programos rengimui ir įgyvendinimui apmokėti.

17.13.** Savivaldybė, pagal TRATC parengtą specialią programą, perveda iš vietinės rinkliavos surinktas lėšas TRATC – kuris atsiskaito su komunalinių atliekų surinkimo, vežimo ir jų tvarkymo paslaugas teikiančiomis įmonėmis ir padengia kitas su komunalinių atliekų surinkimo ir jų tvarkymo administravimu ir organizavimu susijusias išlaidas.

17.14.** Atliekų turėtojai turi teisę teikti apeliacijas TRATC dėl vietinės rinkliavos dydžių.

Atliekų turėtojai, kartu su apeliacija, turi pateikti ir informaciją, reikalingą susidarantiems komunalinių atliekų kiekiams įvertinti ir Vietinės rinkliavos dydžiams nustatyti:

a) būstų (butų daugiabučiuose namuose ir individualių namų valdų) savininkai – informaciją apie būsto plotą ir jame faktiškai gyvenančių asmenų skaičių;

b) juridiniai asmenys – informaciją apie jų valdomo nekilnojamo turto plotą ir susidarantių komunalinių atliekų kiekius įtakojančius parametrus: administracinių patalpų plotą, darbuotojų skaičių, administracijos darbuotojų skaičių ir kitus (žr. komunalinių atliekų susikaupimo normas).

TRATC sudaryta komisija atliekų turėtojų pateiktas apeliacijas svarsto ne rečiau kaip 1 kartą per ketvirtį ir priima atitinkamus sprendimus – apeliacijai pritarti, pritarti dalinai arba ją atmesti.

Apelacijų nagrinėjimo tvarką patvirtina TRATC valdyba, ją suderinusi su regiono savivaldybėmis.

TRATC imasi priemonių patikrinti atliekų turėtojų pateiktos informacijos objektyvumą; lygina ją su kitų panašių subjektų duomenimis, vykdo kontrolinius pas subjektų grupę surenkamų komunalinių atliekų svėrimus, analizuoja kitų regionų duomenis ir pan.

17.15.** TRATC ir Savivaldybės administracija kiekvienais metais analizuoja rezultatus, tikslina fizinių asmenų, ūkio subjektų ir kitų juridinių asmenų atliekų susikaupimo normas bei Savivaldybės tarybai teikia siūlymus dėl vietinės rinkliavos dydžių, atsižvelgiant į faktiškas paslaugų teikimo išlaidas per metus.

17.16.** Vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą (vietinės rinkliavos mokėtojų registro sudarymą, vietinės rinkliavos dydžių apskaičiavimą, vietinės rinkliavos lengvatas, vietinės rinkliavos mokėjimą, išieškojimą ir apskaitą) reglamentuoja Šilalės rajono

savivaldybės tarybos patvirtinti Šilalės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą Nuostatai (toliau – Nuostatai).

Vietinės rinkliavos dydžius komunalinių atliekų turėtojams nustato Savivaldybės taryba savo sprendimu patvirtindama atitinkamą Nuostatų priedą.

Gaunamos pajamos iš Vietinės rinkliavos turi padengti vietinės rinkliavos administravimo ir visas komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, plėtojimo ir eksploatavimo išlaidas.

Vietinės rinkliavos dydžius, kuriuos nustato (patvirtina) Savivaldybės taryba, apskaičiuoja TRATC (Vietinės rinkliavos administratorius) pagal vieningą Tauragės regione skaičiavimo metodiką, kurią tvirtina TRATC valdyba.

Vietinę rinkliavą administruoja TRATC – atlieka vietinės rinkliavos rinkimo organizavimą ir vykdymą (rinkliavos apskaičiavimas atskiriems subjektams, sąskaitų išrašymas, jų išsiuntimas, neapmokėtų sąskaitų išieškojimas ir kt.).

17.17. Regioninei ir Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemai palaikyti, plėtoti ir modernizuoti be lėšų iš vietinės rinkliavos gali būti naudojamos ir kitos lėšos: ES paramos lėšos, Valstybės bei Savivaldybės biudžetų lėšos, gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos, Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšos, užsienio šalių, tarptautinių organizacijų ir finansų institucijų bei Lietuvos Respublikos asmenų tiksliniai įnašai.

18. ATLIEKŲ APSKAITA IR ATLIEKŲ TVARKYMO DOKUMENTACIJA

18.1. Atliekas tvarkančios įmonės atliekų apskaitą tvarko ir teikia ataskaitas apie atliekų susidarymą ir tvarkymą Atliekų tvarkymo taisyklių nustatyta tvarka.

Atliekų tvarkytojai turi vykdyti pirminę atliekų apskaitą, nustatyta tvarka pateikti informaciją valstybinėms institucijoms, Savivaldybei ir TRATC, nustatyta tvarka kaupti ir saugoti atliekų tvarkymo ir apskaitos dokumentaciją.

Atliekų tvarkytojai privalo pateikti TRATC ar Savivaldybės prašomą informaciją apie surinktą ir tvarkomą (sutvarkytą) atliekų kiekį.

18.2. Visos Savivaldybės teritorijoje atliekas tvarkančios įmonės kiekvienais metais iki sausio 30 d. valstybinės atliekų apskaitos ataskaitos kopiją privalo pateikti Savivaldybės administracijai ir TRATC.

18.3. Atliekų tvarkytojai privalo vykdyti surenkamų komunalinių atliekų, biologiškai skaidžių atliekų, antrinių žaliavų ir specifinių atliekų apskaitą ir sukauptą informaciją ne rečiau kaip kartą per metus perduoti Savivaldybės administracijai ir TRATC.

Apskaita vykdoma tonomis arba kilogramais.

18.4. Jei bus nuspręsta skelbti viešuosius paslaugų pirkimo konkursus, juos laimėję atliekų tvarkytojai, eksploatuojantys Šilalės didžiųjų (didelių gabaritų) atliekų surinkimo aikštelę (DGASA) ir Šilalės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę (ŽAKA), privalės vykdyti priimamų atliekų apskaitą pagal atskiras atliekų rūšis ir ne rečiau kaip kartą per metus perduoti informaciją Savivaldybės administracijai ir TRATC.

18.5. Regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno operatorius (TRATC) privalo vykdyti priimamų atliekų apskaitą ir duomenis kartą per metus perduoti Savivaldybės administracijai ir Aplinkos ministerijai.

18.6. Ūkio subjektai (įmonės), kurie savo numatytai veiklai vykdyti turi turėti TIPK leidimą, rengdami paraišką TIPK leidimui gauti ar atnaujinti, turi parengti atliekų susidarymo prognozę ir nurodyti pasirinktą susidarančių atliekų sutvarkymo būdą.

Šie ūkio subjektai (įmonės) kiekvienais metais iki sausio 30 d. valstybinės atliekų apskaitos ataskaitos kopiją privalo pateikti Savivaldybės administracijai ir TRATC.

18.7. Įmonės, įstaigos ir organizacijos, atsisakiusios naudotis Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema, ir savo susidarančias atliekas tvarkančios pačios arba perduodančios jas atliekų tvarkytojams – kiekvienais metais iki sausio 30 d. privalo Savivaldybės administracijai ir TRATC pateikti nustatytos formos ataskaitą apie atliekų tvarkymą.

18.8. Savivaldybės administracija ir TRATC gali pareikalauti iš Savivaldybės teritorijoje esančių atliekų turėtojų ir atliekas tvarkančių įmonių pateikti reikalingus duomenis apie atliekų susidarymą ir jų tvarkymą bei parametrus (duomenis), reikalingus susidarančių atliekų kiekiams nustatyti (įvertinti).

19. TAISYKLIŲ ĮGYVENDINIMAS IR KONTROLĖ, ATSAKOMYBĖ UŽ TAISYKLIŲ PAŽEIDIMUS

19.1. Atliekų turėtojai bei atliekų tvarkytojai privalo vykdyti šių Taisyklių reikalavimus.

19.2. Taisyklių vykdymo kontrolę atlieka Savivaldybės administracija ir TRATC.

19.3. Taisyklėse apibrėžtų nuostatų įgyvendinimą užtikrina Savivaldybės administracija.

Už Taisyklių nuostatų ir reikalavimų įgyvendinimą ir kontrolę tiesiogiai atsakingi yra Savivaldybės administracijos specialistas, atsakingas už atliekų tvarkymą bei seniūnijų seniūnai ir LR aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento Šilalės rajono agentūra.

19.4. Už Taisyklių nesilaikymą atliekų turėtojai ir atliekų tvarkytojai atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

19.5.** Atliekų turėtojai, nustatytu laiku nesumokantis nustatyto dydžio vietinės rinkliavos, pažeidžia šias Taisykles ir yra traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

19.6. Atliekų turėtojai – fiziniai ar juridiniai asmenys, pažeidę šias Taisykles, yra baudžiami LR Administracinių teisės pažeidimų kodekse nustatyta tvarka.

19.7. Teisę surašyti administracinę teisės pažeidimo protokolą už Taisyklių nesilaikymą turi Administracinių teisės pažeidimų kodekse išvardinti asmenys.

Teisę surašyti administracinę teisės pažeidimo protokolą už šių Taisyklių nesilaikymą suteikiama ir seniūnams bei kitiems Savivaldybės administracijos įgaliotiems asmenims.

19.8. Asmens (juridinio arba fizinio) patraukimas atsakomybėn neatleidžia jo nuo prievolės laikytis šių Taisyklių ir per kuo trumpesnę laiką pašalinti pažeidimo pasekmes bei atlyginti visus dėl to atsiradusius nuostolius.

19.9. Jei fizinis ar juridinis asmuo, ar kitas ūkinis subjektas išmeta atliekas ne tam skirtose vietose, administracinė nuobauda neatleidžia jo nuo prievolės padengti šių atliekų surinkimo, išvežimo ir šalinimo kaštus.

19.10. Jei fizinis ar juridinis asmuo ar kitas ūkinis subjektas, sugadina ar sunaikina atliekų tvarkymo kontenerius, administracinė nuobauda neatleidžia jo nuo prievolės kompensuoti padarytus nuostolius.

19.11. Atliekų turėtojai pareiškimus (skundus) dėl atliekų tvarkytojų teikiamų paslaugų kokybės gali pateikti TRATC, Savivaldybės administracijai ir patiems atliekų tvarkytojams.

Skundai, susiję su atliekų tvarkymu, nagrinėjami įstatymų nustatyta tvarka ir terminais.

19.12. Atliekų tvarkytojai privalo registruoti visus atliekų turėtojų skundus, gautus raštu arba žodžiu, registracijos žurnale, nurodydami datą, pavardę, priežastį, veiksmus trūkumams pašalinti, įvykdymo terminus ir patvirtinimą apie įvykdymą ar neįvykdymą ir kartą per ketvirtį pateikti ataskaitą Savivaldybės administracijai ir TRATC.

Pagrįsto skundo atveju atliekų tvarkytojas privalo pašalinti trūkumus savo lėšomis ir sumokėti sutartyje su TRATC numatytą baudą.

19.13. Atliekų tvarkytojui nevykdant šiose Taisyklėse nustatytų užduočių, sistemingai nesilaikant nustatytų sąlygų ir reikalavimų, laiku nepašalinant išaiškėjusių trūkumų ir pažeidimų, TRATC (suderinę su Savivaldybe) turi teisę nutraukti su juo sudarytą sutartį.

Sutarties nutraukimo atveju atliekų tvarkytojas privalo TRATC sumokėti sutartyje numatytas netesybas – baudas, delspinigius, kompensacijas.

19.14. TRATC ir Savivaldybės administracija periodiškai vykdo komunalinių atliekų surinkimo ir jų tvarkymo paslaugos teikimo kontrolę.

Pagal nustatytą maršrutą stebima, ar konteinerių aplinka sutvarkyta, ar konteineriai neperpildyti ir pan. Periodiškai apklausiami gyventojai ir bendrijos dėl paslaugos teikimo kokybės.

19.15. Pasibaigus metams kitų kalendorinių metų antrą ketvirtį Savivaldybės administracijos direktorius pateikia informaciją Savivaldybės tarybai apie šių Taisyklių vykdymą.

TRATC ne vėliau kaip iki kitų kalendorinių metų kovo 30 d. pateikia Savivaldybei metinę ataskaitą apie Koncesijos sutarties vykdymą su informacija apie Savivaldybės atliekų tvarkymo plane nustatytų užduočių vykdymą ir kitą su Savivaldybe suderintą informaciją.

20. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR ŠVIETIMAS

20.1. Už visuomenės (atliekų turėtojų) informavimą atliekų tvarkymo klausimais pagal kompetenciją atsako Savivaldybės administracija, TRATC ir atliekų tvarkytojai.

20.2. Privaloma viešai skelbti šią komunalinių atliekų tvarkymo informaciją:

- a) Savivaldybės atliekų tvarkymo planą;
- b) Savivaldybės atliekų tvarkymo taisykles;
- c) teikiamų viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų sąrašą;
- d) informaciją apie nustatytas metines komunalinių atliekų susikaupimo normas;
- e) informaciją apie nustatytus komunalinių atliekų surinkimo ir jų tvarkymo tarifus (įkainius) *;
- f) vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą Nuostatus ir vietinės rinkliavos dydžius**;
- g) informaciją apie komunalinių atliekų, antrinių žaliavų, bioskaidžių (maisto ir virtuvės) atliekų, įvairių specifinių atliekų surinkimo vietas ir tvarką;
- h) įvairių specifinių atliekų (didžiųjų (didelių gabaritų, buities pavojingų, buities elektros ir elektronikos įrangos ir kitų) surinkimo atliekų turėtojų apvažiavimo būdu grafikus ir sąlygas;
- i) komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas Savivaldybės teritorijoje teikiančių atliekų tvarkytojų (įmonių) bendrąją informaciją ir kontaktus;
- j) TRATC ir Savivaldybės administracijos darbuotojų, atsakingų už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, kontaktus.

20.3. Privaloma viešai skelbti informacija patalpinama Savivaldybės interneto svetainėje www.silale.lt ir TRATC interneto svetainėje www.uabtrac.lt, Savivaldybės administracijos ir seniūnijų administracijų bei atliekų tvarkytojų skelbimo lentose bei ne rečiau kaip kartą per pusę metų – rajono spaudoje.

20.4. Savivaldybės ir regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimą, plėtojimą ir eksploatavimą reglamentuojantys teisės aktai bei kiti Savivaldybės ir TRATC atliekų tvarkymo veiklą nustatantys dokumentai yra vieši ir prieinami visuomenei bei turi būti skelbiami Savivaldybės ir TRATC interneto svetainėse.

20.5. Visi piliečiai, įmonių, įstaigų ir organizacijų atstovai gali su jais susipažinti LR Visuomenės informavimo bei LR Viešojo administravimo įstatymų nustatyta tvarka.

20.6. TRATC, Savivaldybės administracija ir atliekų tvarkytojai privalo periodiškai informuoti atliekų turėtojus apie esamus komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir sistemas, teikiamas paslaugas bei vietinės rinkliavos dydžius.

20.7. Komunalinių atliekų tvarkytojai be kitų, aukščiau apibrėžtų, informavimo priemonių turi:

- a) konteinerinėse aikštelėse esančiuose stenduose ir kitokiu būdu nurodyti mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų konteinerių tuštinimo grafikus; antrinių žaliavų konteinerių paskirtį, vardinant tinkamas talpinti juose atliekas ir/arba draudžiamas mesti atliekas;
- b) konteinerinėse aikštelėse esančiuose stenduose nurodyti aptarnaujančios įmonės kontaktinę informaciją;
- c) individualių konteinerių atveju informacijai pateikti naudoti informacinius lipdukus;
- d) pateikti informaciją gerai matomoje vietoje, atmosferos poveikiui nejautriomis priemonėmis.

20.8. Savivaldybės administracija, TRATC ir atliekų tvarkytojai, dirbantys Savivaldybės teritorijoje, supažindina visuomenę su komunalinių atliekų tvarkymo sistema, organizaciniais ir technologiniais komunalinių atliekų tvarkymo projektais, jų įtaka aplinkai ir žmogaus sveikatai, naudodami šiuolaikinius visuomenės informavimo būdus, užtikrinančius maksimalų tikslinės auditorijos pasiekimą.

20.9. TRATC ir/ar Savivaldybės administracija turi vietinėje spaudoje mažiausiai 1 žinute (skelbimu ar straipsniu) per ketvirtį skelbti gerą patirtį komunalinių atliekų tvarkymo srityje, numatomus organizacinius ir technologinius pokyčius ir pan.

20.10. TRATC, dalyvaujant Savivaldybės administracijai, iki kiekvienų metų pabaigos turi parengti kitų metų visuomenės informavimo programą.

Programoje turi būti numatyta informuoti visuomenę apie esamus atliekų tvarkymo įrenginius ir sistemas, apie regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtojimo ir eksploatavimo ypatumus, apie teikiamas paslaugas, antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų atskyrimo ypatumus, siekiant surinkti geros kokybės antrines žaliavas, apie pavojingų atliekų surinkimo galimybes, apie specifinių atliekų srautų tvarkymo galimybes ir teikiamas jų tvarkymo paslaugas bei kitus atliekų tvarkymo reikalus.

21. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21.1. Šios Taisyklės paskelbiamos vietinėje spaudoje ir Savivaldybės administracijos interneto tinklalapyje www.silale.lt bei TRATC tinklalapyje www.uabtralc.lt.

21.2. Taisyklės įsigalioja nuo jų paskelbimo.

21.3. Įsigaliojus šioms Taisyklėms, nebetenka galios Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2006-04-27 sprendimo Nr. T1-1054 punktai 2 ir 3 ir 2009-01-29 sprendimas Nr. T1-35.

21.4. Taisyklių punktai pažymėti * nebetenka galios tuo atveju, jeigu Savivaldybės taryba nutaria, vadovaudamasi LR Rinkliavų įstatymu, nustatyti Vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą. Šie pažymėti* punktai nebetenka galios nuo Vietinės rinkliavos įvedimo momento.

21.5. Taisyklių punktai pažymėti ** įsigalioja tik tuo atveju, jeigu Savivaldybės taryba nutaria, vadovaudamasi LR Rinkliavų įstatymu, nustatyti Vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą. Šie pažymėti ** punktai įsigalioja nuo Vietinės rinkliavos įvedimo momento.

21.6. Taisyklių pakeitimus ar naują redakciją tvirtina Savivaldybės taryba.

22. METINĖS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIKAUPIMO NORMOS

22.1.* Buitinių atliekų, susikaupiančių namų ūkiuose – individualiose namų valdose ir daugiabučių namų butuose, *metinės* susikaupimo normos, priklausomai nuo gyventojų skaičiaus namų ūkyje (būste), nustatyti tokio dydžio:

- 1) Šilalės mieste:
1 gyventojui per metus – $1,3 \text{ m}^3$;
- 2) likusiuose rajono miesteliuose, gyvenvietėse ir kaimuose:
1 gyventojui per metus – $1,3 \text{ m}^3$.

Pastaba: šios buitinių atliekų metinės susikaupimo normos galioja iki Vietinės rinkliavos įvedimo momento.

22.2.* * Buitinių atliekų, susikaupiančių namų ūkiuose – individualiose namų valdose ir daugiabučių namų butuose, *metinės* susikaupimo normos, priklausomai nuo gyventojų skaičiaus namų ūkyje (būste), nustatyti tokio dydžio:

- 1) Šilalės mieste:
1 gyventojui per metus – $1,6 \text{ m}^3$ arba 266,7 kg;
- 2) likusiuose rajono miesteliuose, gyvenvietėse ir kaimuose:
1 gyventojui per metus – $1,2 \text{ m}^3$ arba 200 kg.

Pastaba: šios buitinių atliekų metinės susikaupimo normos galioja nuo Vietinės rinkliavos įvedimo momento.

22.3.* Komunalinių atliekų, susikaupiančių pas ūkio subjektus ir kitus juridinius asmenis, *metinės* susikaupimo normos, priklausomai nuo parametų, įtakančių susidarantių komunalinių atliekų kiekius, nustatyti tokio dydžio:

Įmonių, įstaigų ir organizacijų grupė	Parametrai, kurie nusako susidarantių komunalinių atliekų kiekius	Susidarantių komunalinių atliekų kiekis kub. m per metus 1 parametro vienetui
Prekybos organizacijos (didmeninės ir mažmeninės), parduotuvės, prekybos kioskai	Darbuotojų (pardavėjų) skaičius	2,0
	arba prekybos plotas (kv. m)	0,3
Turgavietės	Prekybos plotas (kv. m)	0,5
	arba bendras plotas (kv. m)	0,05
Restoranai, kavinės, barai, valgyklos	Vietų skaičius	0,5
Viešbučiai, moteliai, svečių namai	Vietų skaičius	0,5
Bendrabučiai, internatai	Vietų skaičius	1,0
Mokyklos, mokymo įstaigos	Mokinių, moksleivių skaičius	0,15
	Darbuotojų skaičius	0,3
Vaikų darželiai ir lopšeliai	Vaikų skaičius	0,15
	Darbuotojų skaičius	0,3
Gydyklos (ligoninės, klinikos, slaugos namai, sanatorijos); Sveikatos priežiūros centrai (poliklinikos, ambulatorijos, med. punktai)	Vietų skaičius	1,5
	Darbuotojų skaičius	0,3

Įstaigos ir organizacijos (viešieji ir privatūs biurai)	Darbuotojų skaičius	0,75
Įmonės (pramonės, statybos, paslaugų ir kitos), t.y. tos, kurios nėra priskirtos ankstesnėms grupėms	Darbuotojų skaičius	0,2
	Administracijos darbuotojų skaičius	0,3
Fiziniai asmenys, dirbantys pagal verslo liudijimus	Asmuo	1,0
Sodų bendrijos	Kiekvienai sodo valdai	0,25

22.4.** Buitinių atliekų, susikaupiančių namų ūkiuose – individualiose namų valdose ir daugiabučių namų butuose, metinės susikaupimo normos, priklausomai nuo būsto ploto, nustatyti tokio dydžio:

- 1) Šilalės mieste:
būstuose iki 100 m^2 – $11,45 \text{ kg/m}^2$
būstuose $\geq 100 \text{ m}^2$ – 1145 kg
- 2) likusiuose rajono miesteliuose, gyvenvietėse ir kaimuose:
būstuose iki 100 m^2 – $8,97 \text{ kg/m}^2$
būstuose $\geq 100 \text{ m}^2$ – 897 kg

Pastabos:

1. Šios buitinių atliekų metinės susikaupimo normos įsigalioja nuo Vietinės rinkliavos įvedimo momento.
2. Pradedant nuo $\geq 100 \text{ m}^2$ būstų – susikaupiantis buitinių atliekų kiekis per metus, didėjant būsto plotui, nebedidėja (įsisotina).
3. Individualių namų valdų savininkams, esantiems Šilalės mieste, įsigijusiems kompostavimo dėžę ir kompostuojanties savo bioskaidžias (maisto/virtuvės) atliekas – buitinių atliekų susikaupimo norma mažinama 20 proc.

22.5.** Buitinių atliekų, susikaupiančių būstuose ir komunalinių atliekų, susikaupiančių pas ūkio subjektus bei kitus juridinius asmenis, metines susikaupimo normas, pagal būsto ir kito nekilnojamojo turto plotą, nustatyti tokio dydžio:

Eil. Nr.	Atliekų turėtojų grupė	Pagrindinės tikslinės naudojimo paskirties apibūdinimas	Administravimo parametras	Metinė komunalinių atliekų susikaupimo norma, kg/m ²
1	2	3	4	5
1.	Gyvenamosios patalpos (būstas)	Vienbutis gyvenamasis namas – pastatas, skirtas gyventi vienai šeimai, kurių visas naudingasis plotas, didžioji jo dalis ar bent pusė naudingojo ploto yra gyvenamosios patalpos.		
1.1.	Gyvenamosios patalpos (būstas), Šilalės mieste	Vienai namų valdai priklauso vienas vienbutis gyvenamasis namas ir kitos paskirties pastatai, esantys tos pačios namų valdos sklype.	Bendrojo ploto m ²	11,45
1.1.1.	iš jų namų valdos kompostuojančios atliekas (-20%)	Butas, esantis dvibučiame ir daugiau butų (daugiabučiame) gyvenamajame name.	Bendrojo ploto m ²	9,16
1.2.	Gyvenamosios patalpos (būstas), likusiuose rajono miesteliuose, gyvenvietėse ir kaimuose	Butas – pastato dalis iš vieno, kelių ar daugiau kambarių ir kitų pagalbinių patalpų, atskirta atitvaromis nuo bendrojo naudojimo patalpų, kitų butų arba negyvenamosios paskirties patalpų, skirta žmonėms gyventi. Maksimalus apmokestinamas būsto bendrasis plotas – 100 m ² .	Bendrojo ploto m ²	8,97
2.	Gyvenamosios paskirties pastatai įvairioms soc. grupėms	Gyvenamosios paskirties pastatai (namai), skirti įvairių socialinių grupių asmenims gyventi (bendrabučiai, vaikų namai, prieglaudos, globos namai, šeimos namai, nakvynės namai ir t.t.)	Bendrojo ploto m ²	4,00
3.	Mokslo paskirties patalpos ir pastatai	Pastatai skirti švietimo ir mokslo reikmėms (institutai ir mokslinio tyrimo įstaigos, observatorijos, meteorologijos stotys, laboratorijos (išskyrus gamybines), bendrojo lavinimo, profesinės ir aukštosios mokyklos, vaikų darželiai ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	4,00

4.	Kultūros ir sporto paskirties patalpos ir pastatai	Pastatai, skirti kultūros reikmėms ir viešiesiems pramoginiams renginiams (teatrai, kino teatrai, kultūros namai, klubai, bibliotekos, muziejai, archyvai, parodų rūmai, planetariumai, radijo ir televizijos pastatai ir kt.). Pastatai, skirti sportuoti (sporto salės, teniso kortai, baseinų, čiuožyklų, jachtklubų, šaudyklų, stadionų, maniežių pastatai ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	3,00
5.	Administracinės paskirties pastatai	Pastatai, skirti administraciniam tikslams (bankai, paštas, valstybės ir savivaldybės įstaigos, ambasados, teismai, biurai, kontoros, kiti įstaigų ir organizacijų administraciniai pastatai).	Bendrojo ploto m ²	8,00
6.	Specialiosios paskirties patalpos ir pastatai	Pastatai, skirti specialiesiems tikslams (karinių vienetų pastatai, kalėjimai, pataisos darbų kolonijos, tardymo izoliatoriai, policijos, priešgaisrinių ir gelbėjimo tarnybų pastatai, slėptuvės, pasienio kontrolės punktai ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	4,00
7.	Sveikatos priežiūros ir gydymo paskirties patalpos ir pastatai	Pastatai, skirti gydymo reikmėms, kuriuose teikiama medicininė pagalba žmonėms ir gyvūnams (ligoninės, klinikos, poliklinikos, sanatorijos, reabilitacijos centrai, specialiųjų įstaigų sveikatos apsaugos pastatai, medicininės priežiūros įstaigų slaugos namai, veterinarijos gydyklų ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	9,00
8.	Viešbučių ir poilsio paskirties pastatai	Pastatai, skirti trumpalaikiam apgyvendinimui (viešbučiai, moteliai, svečių namai ir kt.), taip pat pastatai, skirti žmonių visaverčiam fiziniam ir dvasiniam poilsiui (turizmo centrai, poilsio namai, kempingų pastatai, kaimo turizmo pastatai, medžioklės nameliai ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	
8.1.	Viešbučių ir poilsio paskirties pastatai, Šilalės mieste		Bendrojo ploto m ²	10,00
8.2.	Viešbučių ir poilsio paskirties pastatai, kaimuos		Bendrojo ploto m ²	4,00
9.	Religinės paskirties patalpos ir pastatai	Pastatai, skirti religiniams tikslams (bažnyčios, cerkvės, koplyčios, sinagogos, maldos namai, katedros ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	2,00

10.	Viešojo maitinimo paskirties pastatai	Pastatai, skirti žmonių maitinimui ir pramogoms (valgyklos, restoranai, kavinės, barai, lošimo namai ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	
10.1.	Viešojo maitinimo paskirties pastatai, Šilalės mieste		Bendrojo ploto m ²	17,00
10.2.	Viešojo maitinimo paskirties pastatai, kaimo vietovėje		Bendrojo ploto m ²	14,00
11.	Prekybos paskirties patalpos ir pastatai	Pastatai, skirti didmeninei ir mažmeninei prekybai (prekybos centrai, maisto ir alkoholinių gėrimų parduotuvės, visą parą veikiančios parduotuvės, vaistinės, gėlių salonai, prekybos paviljonai, dengtas turgus ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	
11.1.	Prekybos paskirties patalpos ir pastatai – iki 500 m ² mieste		Bendrojo ploto m ²	17,00
11.2.	Prekybos paskirties patalpos ir pastatai – iki 500 m ² kaimo vietovėje		Bendrojo ploto m ²	11,00
11.3.	Prekybos paskirties patalpos ir pastatai – nuo 501 m ² mieste		Bendrojo ploto m ²	22,00
11.4.	Prekybos paskirties patalpos ir pastatai – nuo 501 m ² kaimo vietovėje		Bendrojo ploto m ²	17,00
12.	Paslaugų patalpos ir pastatai	Pastatai, skirti paslaugoms teikti (pirtys, grožio salonai, skalbyklos, taisyklos, autoservisai, plovyklos, laidojimo namai ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	17,00

13.	Gamybos ir pramonės paskirties patalpos ir pastatai		Bendrojo ploto m ²	
13.1.	Gamybos ir pramonės paskirties patalpos ir pastatai – iki 1000 m ²	Pastatai, skirti gamybai (gamyklos, dirbtuvės, produkcijos perdirbimo įmonės, energetikos pastatai, kalvės, skerdyklos, gamybinės laboratorijos ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	11,00
13.2.	Gamybos ir pramonės paskirties patalpos ir pastatai – virš 1000 m ²		Bendrojo ploto m ²	6,00
14.	Pastatai sandėliavimui, transporto, logistikos pastatai, garažai	Pastatai, skirti ką nors laikyti (saugyklos, bendro naudojimo sandėliai, specialūs sandėliai, kiti pastatai, skirti produkcijai laikyti), taip pat pastatai, skirti žemės ūkio produkcijai auginti, gaminti ir laikyti (kiaulidės, karvidės, arklidės, veršidės, paukštidės, daržinės, svirnai, garažai, šiltnamiai ir kt.). Pastatai, skirti transporto reikmėms, susiję su transportavimu (oro uosto, jūros ir upių laivyno, geležinkelio ir autobusų stočių pastatai, judėjimų ir iešmų postų, dispečerinių, uosto terminalų, signalų perdavimo, švyturių, muitinių pastatai ir kt.).	Bendrojo ploto m ²	1,00
15.	Žemės ūkio paskirties pastatai	Pastatai ir patalpos, skirti žemės ūkio produkcijai auginti, gaminti ir laikyti (fermos, kiaulidės, karvidės, arklidės, paukštidės, daržinės, svirnai, sandėliai, garažai technikai laikyti, šiltnamiai ir kt. paskirties pastatai.	Bendrojo ploto m ²	1,00
16.	Sodų paskirties pastatai		Bendrojo ploto m ²	
16.1.	Sodų paskirties pastatai, kuriuose nuolat gyvenama	Vienas sodo sklypas su pastatu, kuriame nuolatos (sezono ir ne sezono metu) gyvenama.	Bendrojo ploto m ²	
16.1.1.	Sodų paskirties pastatai, kuriuose nuolat gyvenama, mieste	Maksimalus apmokestinamas būsto bendrasis plotas – 100 m ² .	Bendrojo ploto m ²	11,45

16.1.2.	Sodų paskirties pastatai, kuriuose nuolat gyvenama, kaimo vietovėje		Bendrojo ploto m²	8,97
16.2.	Sodų paskirties pastatai, kuriuose nuolat negyvenama	Vienas sodo sklypas su pastatu arba be jo, kuriame nuolatos negyvenama.		-
17.	Garažų paskirties pastatai (1 valdai)	Pastatai (garažai) transporto priemonėms laikyti garažų bendrijose		-
18.	Pastatai, kuriuose nevykdoma veikla	Nenaudojami pastatai ir patalpos, priklausančios aukščiau išvardintoms grupėms bei fiziniams asmenims		-

Pastaba: šios komunalinių atliekų metinės susikaupimo normos įsigalioja nuo Vietinės rinkliavos įvedimo momento.